ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Katedra plánování krajiny a sídel

REGULACE ÚZEMNÍHO ROZVOJE VYBRANÝCH MIKROREGIONŮ V CHKO KŘIVOKLÁTSKO

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. arch. Václav Fanta, Ph.D.

Diplomant: Bc. Simona Hankeová

2022

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Simona Hankeová

Regionální environmentální správa

Název práce

Regulace územního rozvoje vybraných mikroregionů v CHKO Křivoklátsko

Název anglicky

Regulation of urban development of selected microregions in Landscape protected area Křivoklátsko

---

Cíle práce

1) Zhodnocení územního, urbanistického i architektonické rozvoje ve třech vybraných mikroregionech, které se nacházejí uvnitř i vně CHKO Křivoklátsko. Rozvoj bude sledován za období několika posledních desetiletí (dle dostupných dat).
2) Porovnání uvedeného rozvoje jednak mezi obcemi v CHKO a mimo CHKO napříč různými mikroregiony, druhak mezi jednotlivými mikroregiony.

Metodika

Budou zvoleny tři mikroregiony, z každého bude vybráno 10 obcí, tak aby zhruba odpovídal počet obcí uvnitř CHKO a počet obcí mimo CHKO – celkem 30 obcí. Rozvoj obcí bude hodnocen ve stanovených kritériích. Kritéria budou rozdělena na objektivní (např. zastavěná plocha a její způsob využití, počet objektů k rekreaci, počet obyvatel, zaměstnanost, doprava) a subjektivní (např. úprava veřejných prostor, architektura, kultura…), přičemž subjektivní kritéria budou hodnocena jen v jednom mikroregionu.

Doporučený rozsah práce

dle nařízení děkana 02/2020 "Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP"

Klíčová slova

územní rozvoj, ochrana přírody, regulace, architektura

Doporučené zdroje informací

CÍLEK, V. – MUDRA, P. *Obraz krajiny : pohled ze středních Čech.* Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-205-2.

KOLÁŘ, F. *Ochrana přírody z pohledu biologa : proč a jak chránit českou přírodu.* Praha: Dokořán, 2012. ISBN 978-80-7363-414-8.

LIPSKÝ, Z. – WEBER, M. – STROBLOVÁ, L. – UNIVERZITA KARLOVA. *Současnost a vize krajiny Novodvorska a Žehušicka ve středních Čechách.* Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2075-6.

MAIER, K. *Udržitelný rozvoj území.* Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.

Zákon č. 114/1992 Sb., České národní rady o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – FZP

Vedoucí práce

Ing. arch. Václav Fanta, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra plánování krajiny a sídel

Elektronicky schváleno dne 21. 2. 2022

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 2. 2022

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 06. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Regulace územního rozvoje vybraných mikroregionů v CHKO Křivoklátsko vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne

_____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. arch. Václavu Fantovi, Ph.D. za udělené rady, odborná doporučení a vstřícný přístup po celou dobu vedení diplomové práce. Dále děkuji rodině za podporu a pochopení během celého studia.

V Praze dne

_____

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na zhodnocení územního, urbanistického i architektonického rozvoje ve třech vybraných mikroregionech, které se nacházejí uvnitř i vně CHKO Křivoklátsko. Jedná se o mikroregiony: Zbirožsko, Hudlicko a Svazek měst a obcí Rakovnicka. Všechny tři mikroregiony představují venkovský prostor, který je v rámci CHKO Křivoklátsko svázán nezvykle zachovalým přírodním prostředím. Rozvoj obcí byl hodnocen v předem stanovených kritériích, která byla rozdělena na objektivní a subjektivní.

V rámci objektivních kritérií se zjišťovala celková výměra, zastavěná plocha a zastavěnost, celkový počet budov, počet objektů k rekreaci a počet objektů občanské vybavenosti, vývoj počtu domů a obyvatel, informace o zaměstnanosti a dopravní situaci u všech mikroregionů. Subjektivní hodnocení, které se vztahovalo ke Zbirožsku, spočívalo v hodnocení míry dodržení tradiční architektury v nové i původní zástavbě, úpravu reprezentativních prostor obce a dodržování tradic a jiných aktivit v obci.

Celkové porovnání a posouzení uvedeného rozvoje proběhlo jednak mezi obcemi v CHKO a mimo CHKO napříč různými mikroregiony, ale i mezi jednotlivými mikroregiony.

Výsledná data vycházející z objektivního hodnocení v rámci mikroregionů i subjektivního hodnocení na Zbirožsku ukázala, že život v chráněné krajinné oblasti přináší rozhodně více pozitiv v podobě nejen zachované přírody, ale i urbanistických hodnot. Všechny tyto výhody pramení ze samotného účelu, který má CHKO Křivoklátsko plnit, totiž ochranu přírodních hodnot, ale i kulturní krajiny, včetně architektonického a urbanistického obrazu osídlení.

Klíčová slova

územní rozvoj, ochrana přírody, regulace, architektura, chráněná krajinná oblast

Abstract

The diploma thesis focuses on the evaluation of territorial, urban planning, and architectural development in three selected micro-regions, which are located inside and outside the Křivoklátsko Protected Landscape Area. These are the micro-regions: Zbirožsko, Hudlicko and Svazek měst a obcí Rakovnicka. All three micro-regions represent rural areas, which within the Křivoklátsko Protected Landscape Area are bound by an unusually preserved natural environment. The development of municipalities was evaluated in predetermined criteria, which were divided into objective and subjective.

Within the objective criteria, the total area, built-up area, and built-up area, the total number of buildings, the number of recreational facilities and the number of civic amenities, the development of the number of houses and inhabitants, information on employment and the traffic situation in all micro-regions were determined. The subjective evaluation, which related to Zbirožsko, consisted in the evaluation of the degree of observance of traditional architecture in new and original buildings, adjustment of representative spaces of the villages, and observance of traditions and other activities in the villages.

The overall comparison and assessment of this development took place between villages within the PLA and outside the PLA across different micro-regions, but also between individual micro-regions.

The resulting data based on objective evaluation within micro-regions and the subjective evaluation in the Zbirožsko region showed that life in the protected landscape area definitely brings more positives in the form of not only preserved nature but also urban values. All these advantages stem from the very purpose that the Křivoklátsko PLA has to fulfill, namely the protection of natural values, but also the cultural landscape, including the architectural and urban image of the settlement.

Keywords

territorial development, nature protection, regulation, architecture, protected landscape area

Obsah

1. ÚVOD 1

2. CÍLE PRÁCE 2

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE 3

3.1 HISTORIE OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY 3

3.1.1 První fáze ochrany přírody a krajiny 3

3.1.2 Druhá fáze ochrany přírody a krajiny. 3

3.1.3 Třetí fáze ochrany přírody a krajiny 3

3.2 DNEŠNÍ OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY V ČESKÉ REPUBLICE 4

3.2.1 Obecná ochrana přírody a krajiny 6

3.2.2 Zvláštní ochrana přírody a krajiny 6

3.3 KATEGORIE MZCHÚ 7

3.4 KATEGORIE VZCHÚ 7

3.4.1 Národní parky 7

3.4.2 Chráněné krajinné oblasti 8

3.5 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE 9

3.5.1 Nástroje územního plánování 10

3.5.2 Systém územního plánování a jeho aktéři 12

3.5.3 Plány péče o MZCHÚ a CHKO, zásady péče NP 12

3.6 VENKOVSKÁ SÍDLA A JEJICH ZAČLENĚNÍ DO KRAJINY 12

3.7 MIKROREGIONY 13

4. CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ 15

4.1 CHKO KŘIVOKLÁTSKO 16

4.2 VYBRANÉ MIKROREGIONY 19

4.2.1 Mikroregion Zbirožsko 19

4.2.2 Mikroregion Hudlicko 20

4.2.3 Svazek měst a obcí Rakovnicka 21

4.3 STAVITELSTVÍ V LOKALITĚ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ 22

4.3.1 Architektonické a urbanistické regulativy v CHKO Křivoklátsko 22

5. METODIKA 24

5.1 OBJEKTIVNÍ KRITÉRIA HODNOCENÍ 25

5.1.1 Způsob vyhodnocení objektivních kritérií 25

5.2 SUBJEKTIVNÍ KRITÉRIA HODNOCENÍ 26

5.2.1 Způsob vyhodnocení subjektivních kritérií 27

6. VÝSLEDKY PRÁCE 28

6.1 OBJEKTIVNÍ KRITÉRIA 28
6.1.1 Zastavěnost 29
6.1.2 Počet objektů k rekreaci 30
6.1.3 Počet objektů občanské vybavenosti 31
6.1.4 Vývoj počtu domů 32
6.1.5 Vývoj počtu obyvatel 35
6.1.6 Nezaměstnanost a dojíždějí za prací 39
6.1.7 Doprava 41
6.2 SUBJEKTIVNÍ KRITÉRIA 42
6.2.1 Drahoňův Újezd 42
6.2.2 Líšná 45
6.2.3 Týček 48
6.2.4 Lhotka u Terešova 51
6.2.5 Ostrovec u Terešova 54
6.2.6 Jablečno 57
6.2.7 Přísednice 59
6.2.8 Třebnuška 61
6.2.9 Zbiroh 63
6.2.10 Chotětín 66
6.2.11 Cekov 68
6.2.12 Kařez 71
6.2.13 Lhota pod Radčem 74
6.2.14 Plískov 77
6.2.15 Sirá 80
7. DISKUSE 83
8. ZÁVĚR A PŘÍNOS PRÁCE 88
9. PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ 89
9.1 ODBORNÉ PUBLIKACE 89
9.2 LEGISLATIVNÍ ZDROJE 91
9.3 INTERNETOVÉ ZDROJE 91
9.4 OSTATNÍ ZDROJE 94

1. Úvod

Vzájemná prospěšnost přirozených hodnot krajiny a zásahů člověka by se měla stát trvalou hodnotou pro dnešní i budoucí generace.

Jedním z prostředků, jak krajině prospět nejen v jejím zachování, je vyhlášení chráněné krajinné oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny České republiky. V jejich rámci se usiluje o zajišťování harmonického využívání krajiny a zároveň probíhá moderní ochrana přírodních hodnot (MŽP, 2010). Posláním těchto oblastí je nejen chránit přírodu, ale také uchovávat krajinné hodnoty, které přímo ovlivňuje vzhled sídel. Jde tedy o usměrňování staveb a vývoje struktury obcí tak, aby byly respektovány lokální historické a kulturní zvyklosti (Říha a kol., 2021). Ohlédnutí se za tradičními a stabilnějšími hodnotami není jen sentimentálním povzdechem, ale seriózním hledáním, dnes na tolika místech narušených kořenů rovnováhy mezi námi a přírodou, které jsou velice křehké (Cuhrová, 2003).

Prostředí českého venkova prošlo za několik posledních desetiletí zcela zásadní proměnou, při které došlo k přenosu městských (zlo)zvyků do venkovského prostředí. Často jsme svědky extrémů v podobě neřízeného rozrůstání satelitních městeček, která se lepí na původní vesnické zástavby nebo naopak vídáme opuštěné zemědělské objekty, které hyzdí své okolí. Oproti tomu tradiční obraz vesnice utvářený každodenní péčí obyvatel nebo občasnou pílí rekreantů spoluvytváří ráz krajiny a charakter regionu (Kučera, 2016).

V oblastech, které jsou pod určitým typem ochrany např. právě chráněné krajinné oblasti, působí stavební dozor, který má za úkol udržet tradiční sídelní obraz (Kučera, 2016). Nestačí však jen dobře nastavit předpisy. Stejně důležité je pečovat o to, aby tyto předpisy byly ze všech stran dobře chápány a přijímány a aby poskytovaly konzistentní základ pro jednání všech zúčastněných. O tom, že stavět v CHKO znamená brát zvláštní ohledy, se už přece jen obecně ví. Veřejná poptávka po kvalitním bydlení v hodnotném prostředí navíc roste. Z realitní inzerce lze vidět, že pokud se nemovitost nachází v CHKO, získává na ceně, což ukazuje, že krása a harmonie krajiny má zcela jistě i svůj ekonomický význam. Žít a bydlet „v souladu s přírodou“ se pro mnohé stává součástí životního stylu (Říha a kol., 2021).

Příliv návštěvníků v rámci ekoturismu do chráněných oblastí, které si dokázaly udržet svůj krajinný ráz, jak můžeme vidět např. u našich sousedů v Rakousku, také potvrzuje, že zachování krásy krajiny není jen estetickou, ale i ekonomickou záležitostí (Cílek, Ložek, 2011).

2. Cíle práce

Diplomová práce se zaměřuje na zhodnocení územního, urbanistického i architektonického rozvoje ve třech vybraných mikroregionech, které se nacházejí uvnitř i vně CHKO Křivoklátsko. Jedná se mikroregiony: Zbirožsko, Hudlicko a Svazek měst a obcí Rakovnicka.

Z každého mikroregionu bude vybráno 10 obcí tak, aby zhruba odpovídal počet uvnitř CHKO a mimo CHKO – celkem 30 obcí. Rozvoj obcí byl hodnocen v předem stanovených kritériích, která byla rozdělena na objektivní a subjektivní.

V rámci objektivních kritérií se bude zjišťovat celková výměra, zastavěná plocha a zastavěnost, celkový počet budov, počet objektů k rekreaci a počet objektů občanské vybavenosti, vývoj počtu domů a obyvatel, informace o zaměstnanosti (ekonomicky aktivní, zaměstnaní, vyjíždějící za prací) a dopravní situaci (napojení na: dálnici, silnici I. a II. třídy nebo železnici). Vývoj počtu obyvatel a vývoj počtu domů bude sledován za období několika posledních desetiletí, konkrétně od roku 1980, aby sledování korespondovalo s trváním CHKO Křivoklátsko, která vznikla v roce 1979.

Subjektivní hodnocení bude provedeno pouze v jednom vybraném mikroregionu, a to ve Zbirožsku. Tato část sestává ze tří částí. První část se bude týkat hodnocení míry dodržení tradiční architektury v nové i původní zástavbě dle příručky AOPK. Druhá část bude hodnotit úpravu reprezentativních prostor obce (náves či náměstí) a třetí část dodržování tradic a jiný aktivit v obci (např. působení spolků, pořádání kulturních akcí, tradiční pojetí svátků apod.).

Celkové porovnání a posouzení uvedeného rozvoje proběhne jednak mezi obcemi v CHKO a mimo CHKO napříč různými mikroregiony, ale i mezi jednotlivými mikroregiony.

3. Literární rešerše

3.1 Historie ochrany přírody a krajiny na území České republiky

Historii ochrany přírody a krajiny lze rozdělit do tří fází. V první fázi chrání vlastníci svůj majetek před narušením (zejména lesy). Ve druhé fázi šlechta vyhlašuje nebo kupuje výjimečná místa a chrání je jako úkazy zachovalé přírody. Ve třetí fázi je již ochráncem přírody stát, prostřednictvím legislativních usnesení (UPOL, 2014).

3.1.1 První fáze ochrany přírody a krajiny

Podklad pro budoucí legislativní ochranu přírody se vytvářel již od středověku. První právní akty se týkaly především ochrany majetku, který tvořily i přírodní zdroje, včetně zvěře. Cílem byla tedy např. obrana proti pytláctví. Většinou se jednalo o nařízení k ochraně lesů, lesních a vodních živočichů. První známé konkrétní legislativní prostředky byly Statuta Konrádova (1189) a Kniha Rožmberská (1360), které tím, že opatřují lesy proti krádeži dřeva jsou prostředkem jejich ochrany. Prvky přímo připomínající ochranu přírody obsahovala až *Maiestas Carolina*, návrh císaře Karla IV., který obsahoval propracovaný systém feudální správy lesů, včetně trestů při porušení. Kvůli odporu šlechty však návrh nenabyl platnosti (Cittadella, 2008).

3.1.2 Druhá fáze ochrany přírody a krajiny

Přibližná doba, kdy do ochrany přírody vstupuje krom vlastníků šlechta, je počátek 15. století. Šlechta se stává iniciátorem ochrany přírody – především lesů. Až v 18. století přichází Marie Terezie s lesními zákony, které ochranu lesů přímo upravují. V roce 1838 hrabě Jiří Buquoy zakládá první rezervace: Hojná voda a Žofínský prales. O 20 let později zakládá rezervaci pralesa na Boubíně Jan Adolf Schwarzenberg, čímž vzniklo první chráněné území na Šumavě. V Krkonoších byla vyhlášena první rezervace Labská stěna v až v roce 1904 na popud hraběte Jana Harracha. Ve stejném roce byl založen Spolek pro okrašlování a ochranu domoviny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, který poprvé řeší otázku provedení soupisu přírodních památek. Další rezervace zakládali Lichtensteinové a Schwarzenberkové, např. Černé nebo Čertovo jezero (UPOL, 2014).

3.1.3 Třetí fáze ochrany přírody a krajiny

Legislativní rámec v dnešním slova smyslu se utvářel na území dnešní České republiky teprve počátkem 20. století se vznikem samostatného Československého státu. Zakladatelem moderní ochrany přírody a krajiny byl v Československu přírodovědec a pedagog Rudolf Maximovič, který v letech 1922 až 1948 zastupoval

nejvyššího státního představitele v oblasti ochrany přírody a krajiny z pozice generálního konzervátora ochrany přírody. V roce 1933 bylo vyhlášeno 30 chráněných území a do roku 1938 bylo zřízeno celkem 142 přírodních rezervací (Cittadella, 2008).

O samostatný zákon, který by ochranu přírody a krajiny definoval, usilovali čeští odborníci již od počátku 20. století, ale první zákon byl vydán až v roce 1956. Zákon o státní ochraně přírody č. 10/1956 Sb., který popsal např. podmínky pro vyhlášení chráněných krajinných oblastí. První chráněná krajinná oblast byl Český ráj (1956) a první národní park byl Krkonošský národní park (1963) (UPOL, 2014; Cittadella, 2008).

Od dob svého přijetí až do 70. let představoval zákon č. 10/1956 Sb. významný krok k ochraně přírody. Počátkem 70. let však již bylo zřejmé, že konzervativní ochrana přírody založená na ochraně vybraných území je nedostačující. V dalších letech stát dával přesto přednost hospodářským zájmům a až po roce 1989 bylo přistoupeno, také ve spojení s rozsáhlými společenskými změnami, k přijetí nové právní úpravy ochrany přírody a krajiny. Až dosud platný zákon upravující ochranu přírody a krajiny byl přijat v roce 1992. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který již vychází z principů prevence, předběžné opatrnosti a trvale udržitelného rozvoje (Cittadella, 2008; UPOL, 2014). Novela zákona přišla v roce 2004 se vstoupením České republiky do Evropské Unie.

3.2 Dnešní ochrana přírody a krajiny v České republice

Přírodní prostředí i krajiny, jež sestávají ze složek živé přírody (rostliny a živočichové) a neživé přírody (horniny a minerály, krajinný ráz) představují naše národní bohatství. V rámci trvale udržitelného rozvoje je třeba poznávat jeho hodnoty a na základě takového poznání zabezpečit účinnou ochranu před nepříznivými vlivy. Těmito vlivy jsou různé druhy lidské činnosti související s historicky podmíněným rozvojem civilizace. Ochranu přírodních hodnot ale nepodmiňuje pouze naše morální povinnost, ale také povinnost zákonná, neboť je ukotvena v právních předpisech, které jsou důležité i pro orgány veřejné správy (Středočeský kraj, 2022).

Ochrana přírody a krajiny je v České republice legislativně ukotvena v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který upravuje ochranu rostlin a volně žijících živočichů, ochranu dřevin rostoucí mimo les a vytváření územních systémů ekologické stability. V souladu s tímto zákonem jsou vytvářeny sítě chráněných území a obnovují se poškozené části krajin (Sýkora, 2002; MŽP, 2020a).

Krajina je podle zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny definována jako část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky. Ekosystém je pak definován jako funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

Krajinný ráz je pak podle téhož zákona dán zejména přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa či oblasti – segmentu krajiny. Ráz krajiny vyjadřuje její odlišnost a zvláštnost, ale samotný pojem „krajinný ráz“ podle odborné terminologie ukotvené v legislativě odpovídá termínu „charakter krajiny“ (Vorel, Kupka, 2011).

Disciplína, která se zabývá krajinou a její ochranou – krajinná ekologie, se hodí jak k základnímu výzkumu, tak v otázkách řešící hospodaření s půdou, územnímu plánování, managementu volně živočichů a planě rostoucích rostlin, managementu ekosystémů a ochranářské biologii (Pearson, 2002).

Principiálně lze ochranu přírody a krajiny rozdělit na ochranu druhů organismů – druhovou ochranu a ochranu určitých území a částí krajiny – územní ochranu. Tyto dva základní principy se odrážejí i v právních předpisech upravujících zákonné podmínky ochrany přírody a krajiny. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, rozděluje ochranu přírody a krajiny na obecnou a zvláštní, dále pak na obecnou ochranu územní a druhů a zvláštní ochranu územní a druhů (Středočeský kraj, 2022; MŽP, 2020b), jak je znázorněno na obrázku 1.

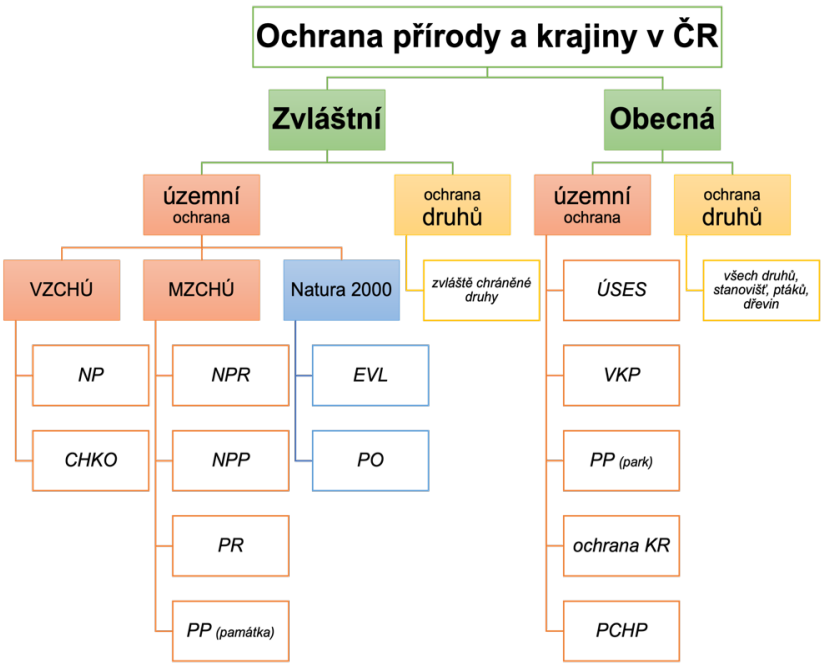

Obrázek 1 Schéma ochrany přírody a krajiny v ČR, *podkladová data: MŽP, 2020b, obr. autorka*

3.2.1 Obecná ochrana přírody a krajiny

Obecná ochrana přírody a krajiny představuje ochranu krajiny, rozmanitosti druhů, přírodních hodnot a estetických kvalit přírody, ale také ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů (MŽP, 2020b).

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny rozlišuje obecnou ochranu krajiny, kam se řadí územní systém ekologické stability (ÚSES), významný krajinný prvek (VKP), krajinný ráz (KR), přírodní park (PP) a přechodně chráněná plocha (PCHP).

Oproti tomu obecnou ochranou druhů jsou všechny druhy rostlin a živočichů chráněny před ničením, poškozováním, sběrem či odchytem. Nástrojem obecné ochrany rostlin a živočichů je ochrana jejich přirozených stanovišť, ochrana volně žijících ptáků, ochrana dřevin rostoucích mimo les. Obecná ochrana neživých částí přírody a krajiny poskytuje ochranu jeskyní, paleontologických nálezů, krasovým vývěrům apod. (MŽP, 2020b).

3.2.2 Zvláštní ochrana přírody a krajiny

Zvláštní ochrana přírody reprezentuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny. Na základě zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny s navazujícími prováděcími předpisy zajišťuje právní ochranu vybraných, vzácných nebo vědecky a kulturně významných druhů rostlin a živočichů. Podle míry jejich ohrožení se označují podle třech kategorií ohroženosti, a podle toho je stanoven i stupeň jejich ochrany. Jedná se o druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené.

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny se vedle zvláštní ochrany druhů vymezuje šest kategorií zvláště chráněných území, jako prostředek jejich ochrany. Jedná se o národní parky (NP), chráněné krajinné oblasti (CHKO), národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP). Ze zmíněných kategorií se národní parky a chráněné krajinné oblasti označují jako velkoplošná chráněná území (VZCHÚ), ostatní jako maloplošná (MZCHÚ), které jsou podrobněji řešeny v následujících kapitolách. Cílem zvláštní územní ochrany je udržení či zlepšení dochovaného stavu území nebo přenechání území (nebo jeho části) samovolnému vývoji (MŽP, 2020b).

Se vstupem do Evropské unie nastala povinnost vymezení soustavy chráněných území Natura 2000, která jsou také zakotvena v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Stalo se tak na základě směrnice Evropské komise 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Jedná se o dvě kategorie chráněných území soustavy Natura 2000 – evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti (PO).

Evropsky významná lokalita je lokalita vyžadující zvláštní územní ochranu a splňující legislativní podmínky, konkrétně § 45a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Následně jsou zahrnuty v národním seznamu nařízením vlády.

Ptačí oblasti jsou vymezovány pro druhy ptáků uvedené v příloze I směrnice Rady č. 2009/147/ES a pro stěhovavé druhy, které se pravidelně vyskytují na území členských států EU. V současné době je v ČR vymezeno 41 ptačích oblastí, které zaujímají plochu necelých 9 % ČR (AOPK ČR, 2022a).

3.3 Kategorie MZCHÚ

Národní přírodní rezervace je dle zákona o ochraně přírody a krajiny menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku. Využívání národních přírodních rezervací je možné jen v případě, že se jim uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí.

Oproti tomu přírodní rezervace je menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

Národní přírodní památka je přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk.

Pro přírodní památky platí stejné podmínky jen je jejich význam „pouze“ regionální nikoli národní nebo mezinárodní.

3.4 Kategorie VZCHÚ

3.4.1 Národní parky

Národní parky jsou v zákoně o ochraně přírody a krajiny definovány v §14 až §23 (zákona o ochraně přírody a krajiny) jako rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového. Jejich veškeré využití musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů odpovídajících danému stanovišti a dosažení jejich přirozené biologické

rozmanitosti a musí být v souladu s cíli ochrany sledovanými jejich vyhlášením. Území národních parků se člení podle cílů ochrany a stavu ekosystémů na 4 zóny, a to na zónu přírodní, přírodě blízkou, soustředěné péče o přírodu a zónu kulturní krajiny (MŽP, 2020c).

V České republice se nacházejí 4 národní parky: NP Šumava, NP Podyjí, NP České Švýcarsko a Krkonošský národní park, které pokrývají 1,5 % rozlohy území státu.

3.4.2 Chráněné krajinné oblasti

Jedním z nástrojů, kterým lze zvláštně vymezit a následně lépe chránit určitou oblast krajiny, je vymezení chráněné krajinné oblasti. Chráněná území jsou již dlouho základem ochrany tím, že poskytují lokality, kde ekosystémy mohou plnit své ekologické funkce, pomáhají udržovat biodiverzitu Země pod neustále rostoucími tlaky lidských populací, intenzivnějším využíváním půdy a fragmentací krajiny (Cheţan & kol., 2021; Wiens & kol., 2009).

Podle již zmíněného zákona o ochraně přírody a krajiny (§25 až §34) je možné za chráněnou krajinou oblast (dále jen CHKO) vyhlásit takové území, které je rozsáhlé, s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvale travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Území CHKO vyniká specificky utvořenou krajinou, kterou tvoří velké množství travních porostů a lesních ekosystémů. Historické památky dřívějšího osídlení jsou mnohdy, alespoň v České republice, považovány za dominanty CHKO a některé oblasti jsou tak k historickým památkám přímo vázané svým názvem (Kokořínsko, Křivoklátsko, Blaník…).

Samotné území CHKO je dále členěno na jednotlivé zóny se stupni ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány optimální ekologické funkce těchto území. Konkrétní ochranné podmínky ale vyhlašuje nařízením vláda republiky. CHKO představují člověkem ovlivněnou a dlouhodobě obhospodařovanou kulturní krajinu se soustředěným výskytem cenného přírodního prostředí velmi rozmanitých krajinných typů. Oproti národním parkům je jejich cílem nejen aktivní péče o fragmenty přírodního prostředí, ale především rozvoj ekologicky vhodného a územně diferencovaného hospodářského využívání krajiny, jak uvádí Stejskal (2006).

Ochrana CHKO není tedy tak přísná jako ochrana NP, jelikož jde o skloubení činnosti člověka a ochrany těchto významných oblastí. Vliv člověka v prostředí CHKO je důležitým a dlouhotrvajícím znakem, protože hlavním předmětem ochrany je krajina,

která je vnímána jako společné dílo člověka a působení přírodních sil (Kolář, 2012). Legální definice CHKO pracuje s pojmem krajina, tudíž počítá s ochranou takových území, kde v menší či větší míře působí či působil člověk. V tom tkví největší rozdíl mezi CHKO a NP, protože NP chrání území se zcela přirozeným ekosystémem, nebo s takovým, kde člověk působí zcela minimálně (Fialová, 2015).

Pro členění CHKO je rozhodující kritérium stupeň zachovalosti přírodního prostředí (Albrecht & kol., 2003), avšak přesto je vymezování zonací v CHKO značný problém. Do vymezení zonace byl promítnut výsledek řešení, které vzniklo při projednávání návrhu zonace s dotčenými obcemi v daných oblastech a vlastníky pozemků. Zařazení je dáno především jedinečností přírodních hodnot určité oblasti (Machar, Drobilová, 2012).

CHKO se v České republice dělí na 4 zóny. Do I. zóny jsou zařazována společenstva prokazatelně přirozená (nenarušená), což jsou převážně biotopy trvale či dlouhodobě nevyužívané nebo společenstva vyžadující pouze citlivé a šetrné hospodaření. Součástí jsou dále kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů a všechna vyhlášená maloplošná zvláště chráněná území. II. zóna zahrnuje společenstva, která jsou nositeli biologické rozmanitosti oblasti, tedy trvalé travní plochy s významnou druhovou diverzitou a původní historické krajiny. III. zónu je možno hospodářsky využívat, když se ale nezpůsobí zhoršení dosavadního přírodního stavu. IV. zónu představují zastavěná území obcí a plochy zdevastované (Albrecht & kol., 2003).

Kategorizace podle zákona o ochraně přírody a krajiny pro CHKO upravuje mimo jiné i územní plánovaní na území CHKO kvůli různým stupňům ochrany. Například v I. zóně je zakázáno měnit současné využití území a skladbu kultur, ale ve IV. zóně je povolena výstavba budov v hranicích určených územním plánem (Sýkora, 2002).

V České republice zabírají chráněné krajinné oblasti zhruba 14 % celkové rozlohy státu, které tvoří 26 CHKO, které byly u nás doposud vyhlášeny. (Čihař & kol., 2002). CHKO byly u nás vyhlašovány od roku 1955 do roku 2016. V roce 1955 byla tedy vyhlášena nejstarší CHKO Český ráj, největší je CHKO Beskydy, nejmenší CHKO Blaník a nejmladší CHKO Brdy od roku 2016.

3.5 Územní plánování v České republice

Územní plánování je poměrně komplikovaný a často i časově náročný proces, který koordinuje svými nástroji soukromé a veřejné zájmy v území. V průběhu pořizování jednotlivých nástrojů vstupují do procesu územního plánování mnozí aktéři, pro které představuje územní plánování velice zodpovědnou činnost – jedině správná

koordinace činností všech aktérů může zaručit vznik kvalitního výsledku (Fialová, 2016).

Zákon, podle kterého se řídí územní plánování i povolování staveb u nás je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Cílem územního plánování je vytváření předpokladů pro výstavbu spolu s udržitelným rozvojem území a dosažení obecně prospěšného souladu veřejným a soukromých zájmů na rozvoji území. Územní plánování ve veřejném zájmu znamená ochranu a rozvoj přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického i archeologického dědictví a zároveň při tom chránit krajinu. Úkolem územního plánování je především zjišťovat a posuzovat stav území a jeho hodnoty, stanovovat koncepci rozvoje území a požadavky na jeho využívání a prostorové uspořádání, prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, vytvářet podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků určovat nutné asanační zásahy do území. V neposlední řadě je úkolem územního plánování taktéž posuzování vlivu koncepcí na udržitelný rozvoj území (MMR, 2022).

3.5.1 Nástroje územního plánování

Nástroje územního plánování slouží k prosazování cílů a jednotlivých úkolů na všech úrovních, tj. národní, regionální i místní (obrázek 2). Politika územního rozvoje (PÚR) je jedním z šesti nástrojů územního plánování, určuje republikové priority, definuje základní rozvojové oblasti a osy, specifické oblasti či koridory a plochy dopravní i technické infrastruktury celostátního významu. Je pořizována povinně pro celé území ČR a schvaluje ji vláda. Závazná je pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů i pro rozhodování v území (MMR, 2022).

Zásady územního rozvoje (ZÚR) stanovují plochy nebo koridory nadmístního významu a požadavky na jejich využití. Jedná se plochy a koridory veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability, veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšná opatření. Zároveň koordinují územně plánovací činnost obcí. Jsou povinně pořizovány pro území všech krajů a jsou závazné pro vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v obci (Fialová, 2016, MMR, 2022).

Územní plán (ÚP) je základní rozvojová koncepce území obce, ochrany jeho hodnot, funkčního a prostorového uspořádání a koncepci uspořádání krajiny. Vymezuje zastavěné území, zastavitelné plochy i plochy přestavby a stanovuje podmínky využití těchto i dalších ploch – upravuje k čemu bude sloužit území v rámci jednotlivých obcí.

Jeho pořízení není povinné, ale pokud je pořízen, tak vždy pro celé území obce, přičemž je závazný pro vydání regulačního plánu a rozhodování v obci (MMR, 2022, Kuk, 2021).

Regulačním plánem (RP) jsou v řešené ploše stanoveny podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb (např. uliční čáry a výšky staveb). Pořízení regulačního plánu není povinné stejně jako pořízení plánu územního, ale opět, pokud je pořízen, řeší vybranou část území obce a je pro rozhodování v tomto území závazný (MMR, 2022). Regulační plán umožňuje obci podrobněji nežli územní plán ovlivnit budoucí charakter území a staveb v něm, což je v důsledku výhodné pro obyvatele, pro stavebníky i pro samotnou obec (Morkus, Poláková, 2020).

Územně analytické podklady (ÚAP) obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limitů, záměrů na provedení změn v území, vyhodnocení udržitelného rozvoje a určení problémů k řešení. Jsou povinně pořizovány pro všechny kraje a obce, ale nejsou závazné, slouží jako podklad pro tvorbu územně plánovacích dokumentací a jsou průběžně aktualizovány (MMR, 2022).

Územní studie (ÚS) navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů nebo části území, je pořizována dle potřeby, pro vybrané části území. Nejsou závazné, ale jsou podkladem pro rozhodování a pro změnu či aktualizaci územně plánovací dokumentace (MMR, 2022, Fialová, 2016).

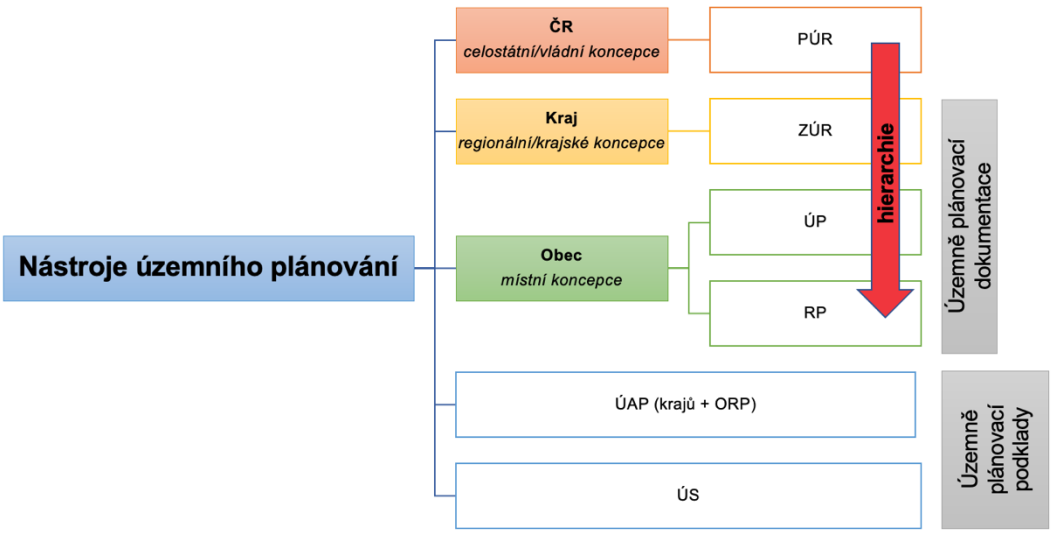

Obrázek 2 Schéma Územního plánovací v ČR, *podkladová data: Maier, K., 2012; MMR, 2022, obr. autorka*

3.5.2 Systém územního plánování a jeho aktéři

V České republice je systém územního plánování hierarchický. Vyšší územně plánovací dokumentace je závazná pro pořízení nižší dokumentace, což znamená, že pokud je nižší část dokumentace v rozporu s vyšší částí dokumentace, která se vydá později, tak nižší dokumentace se neuplatní. Obecným principem zůstává, že vyšší územně plánovací dokumentace nesmí obsahovat podrobnosti, které svým obsahem náleží do nižší a podrobnější plánovací dokumentace. Hierarchické uspořádání platí i pro působnost ve věcech územního plánování od ministerstev přes orgány krajů po orgány obcí (MMR, 2022).

Aktéry procesu územního plánování jsou politici, úředníci a projektanti. Politici iniciují pořizování územně plánovací dokumentace a rozhodují o jejich schvalování. Úředníci jsou např. obce s rozšířenou působností, které pořizují územní plány apod. a projektanti pak samotnou územně plánovací dokumentaci po získání oprávnění zpracovávají. Celý proces pořízení každé územně plánovací dokumentace zahrnuje účast veřejnosti (vlastnící nemovitosti mohou podávat k návrhu dokumentace námitky, kdokoli může návrh připomínkovat) její námitky i připomínky je nutno vypořádat (MMR, 2022, Fialová, 2016).

3.5.3 Plány péče o MZCHÚ a CHKO, zásady péče NP

Dle vyhlášky MŽP č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlašování, evidenci a označování chráněných území vznikají plány péče (pro všechna maloplošná zvláště chráněná území, CHKO a jejich ochranná pásma) a zásady péče (pro NP a jejich ochranná pásma). Slouží „pouze“ jako podklady pro plánovací dokumenty a pro rozhodování orgánů ochrany přírody – nejsou závazné pro fyzické ani právnické osoby, ale svým účelem slouží k usměrňování a ovlivňování lidské činnosti (AOPK ČR, 2022b; Hálek,2003).

Plán péče o CHKO se dělí na rozbory (popis území a analýza jeho stavu) a návrhy (někdy označované také jako „vlastní plán péče“, tedy vytýčení cílů a návrh opatření a zásad). Obě tyto části sestávají z textu a příloh. Plány péče o CHKO se zpracovávají na období zpravidla 10 let a schvaluje je Ministerstvo životního prostředí ČR. Agentura ochrany přírody a krajiny by měla v období platnosti realizovat navržená opatření (AOPK ČR, 2022b; Měkotová, 2007).

3.6 Venkovská sídla a jejich začlenění do krajiny

Z hlediska optimálního uspořádání venkovské krajiny je nutné chápat sídla a krajinu jako komplex postavený na principech vzájemné harmonie. Intravilán musí být do

krajiny vhodně začleněn a do jisté míry by se měl s krajinou vzájemně prolínat. Problematika začlenění sídla do krajiny je vázána zejména na práci s vegetačními prvky a systémy zeleně v sídlech, která vyžaduje odborné znalosti i cit. Uspořádání vesnice, vliv staveb a novodobé výstavby společně s řešením začlenění do krajiny má podstatný vliv na obraz vesnice a zpětně na krajinu, především na estetiku a krajinný ráz (Lacina, 2005, Schneiderová, 2003). Krajina venkovská i krajina městská jsou obě uměle vytvořené krajiny, které jsou výsledkem a odrazem práce a přemýšlení lidí – krajina tedy existuje jen jako kulturní krajina (Pauknerová, Gibas, 2015).

Venkovská kulturní krajina v sobě zvláště ukrývá dramatické zvraty, které se týkají proměn jejich pravé tváře. Dlouholetým společným, někdy i harmonickým soužitím vznikla podoba současného venkova. Některé omyly musíme dnes napravit. Jedná se např. o vliv zemědělského hospodaření zejména druhé poloviny 20. století na krajinu. Tehdejší politika si na struktuře krajiny vyžádala svoji daň – rozorání přirozených liniových prvků, zásah do ekologické stability prostředí apod. Výstavbou velkého množství typizovaných zemědělských objektů na okraji sídel, ale i ve volné krajině, došlo k odstranění panoramat a siluet obcí i pohledových horizontů v prostoru. Odstranit takto rušivé stavby je mnohdy ještě složitější tím, že se nacházejí kolem historicky až památkově hodnotného jádra původních usedlostí (Cuhrová, 2003, Hálek, 2003).

Rozvoj venkovské krajiny do stavu trvale udržitelnosti souvisí s optimálním uspořádáním krajiny a stanovením limitů, které zabezpečí stabilizovanou existenci kulturní krajiny (Schneiderová, 2003).

3.7 Mikroregiony

Charakteristice mikroregionu (někdy označován jako sdružení či svazek obcí) dnes podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích odpovídá pojem „dobrovolný svazek obcí“, který vzniká pro prosazení společného cíle obcí. Nejčastěji jde o úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata. Nejvíce mikroregionů vzniklo v letech 1999–2001, ale v souvislosti s novelou zákona o obcích byla v následujících letech tendence ke vzniku spíše klesající, nebo docházelo či stále dochází k transformaci mikroregionů na dobrovolné svazky obcí dle zákona o obcích (Šafářová, Škrabal, 2008).

Každá obec, město i mikroregion, stát nebo makroregion má svého génia loci – charakteristického „ducha místa“. Génia loci venkovské krajiny vystihuje

spolupůsobení jedinečného přírodního prostředí a neopakovatelnost kulturně-společenské atmosféry venkovských obcí. Se současným působením vnější krajiny (*landscape*) si ale každý návštěvník, obyvatel nebo pozorovatel vtiskává do své duše obraz jeho vlastní tzv. *inscape* (Kallabová, Pokluda, 2003, Cílek, 2002).

Při nasávání atmosféry mikroregionu (obcí a jejich okolní krajiny) na nás působí významné prvky (Kallabová, Pokluda, 2003):

- přírodního charakteru (např. reliéf, krajinný ráz),
- socioekonomického charakteru (např. architektonické památky, rázovité domy atd.),
- přírodně technického charakteru (např. rybníky, pole, louky atd.).

Tyto charakteristické prvky u jednotlivých mikroregionů byly popsány v kapitole „vybrané mikroregiony“, kde bylo blíže charakterizováno zájmové území tří mikroregionů, které spojuje poloha na rozhraní CHKO Křivoklátsko.

4. Charakteristika studijního území

Studijní území je vymezeno polohou CHKO Křivoklátsko, které představuje pojítko pro další 3 dílčí území, které byly zvoleny pro vzájemné porovnání. Jedná se o tři mikroregiony, v rámci kterých bylo vybráno z každého 10 obcí (viz tabulka 2 v kap. metodika). Jsou to mikroregiony: Zbirožsko (jihozápadní hranice CHKO), Hudlicko (jihovýchodní hranice CHKO) a Svazek měst a obcí Rakovnicka (severozápadní hranice CHKO). Všechny tři mikroregiony představují venkovský prostor, který je v rámci CHKO Křivoklátsko svázán nezvykle zachovalým přírodním prostředím.

Obrázek 3 Poloha zájmového území vybraných mikroregionů

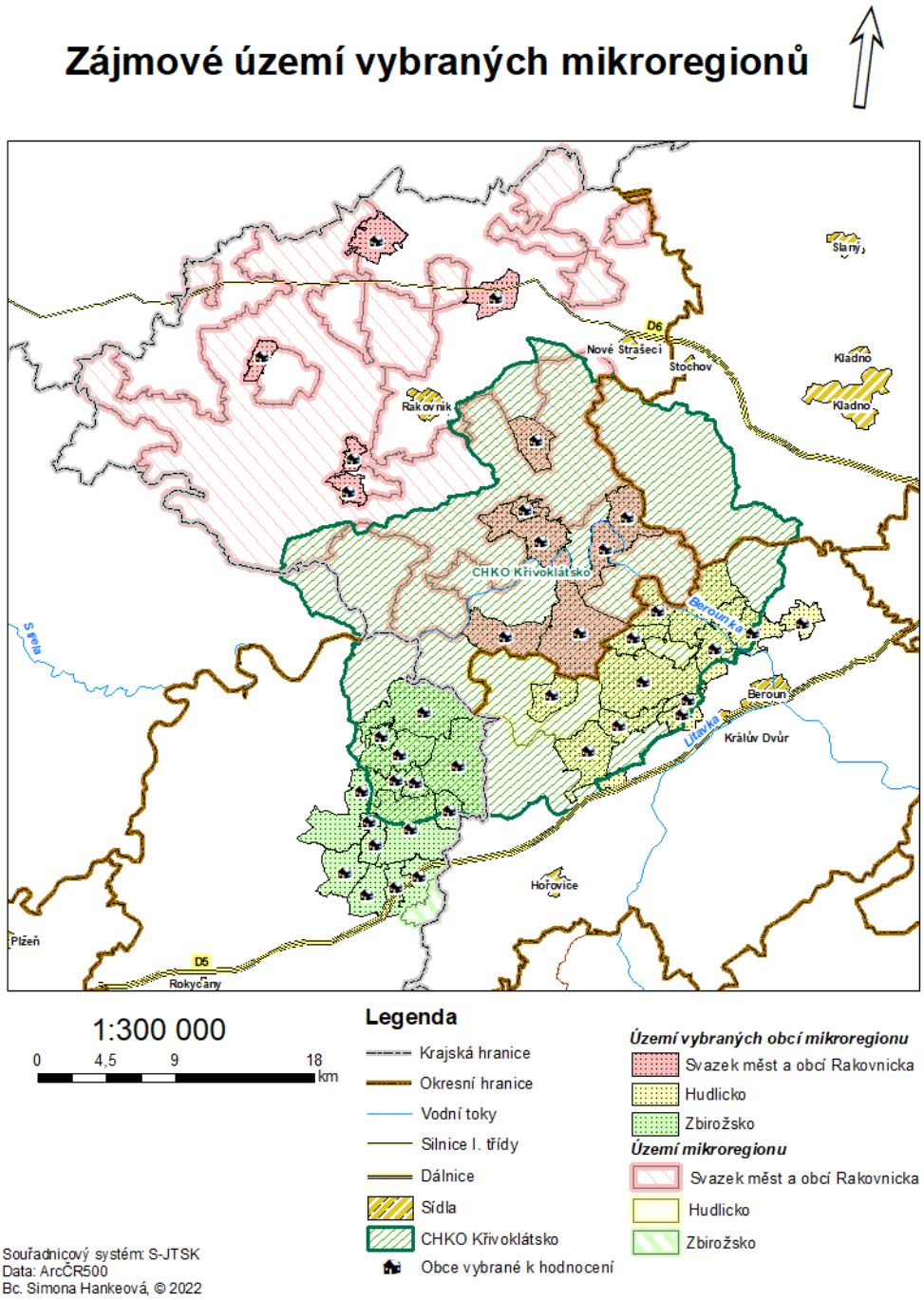

Obrázek 4 Zájmové území vybraných mikroregionů

4.1 CHKO Křivoklátsko

Křivoklátsko – královský les, nacházející se ve středu Čech, byl kdysi loveckým revírem českých panovníků. Díky tomu zůstalo Křivoklátsko jen řídce osídleno. Nachází se v něm velké zachovalé plochy listnatých i smíšených lesů s přirozenou skladbou. Křivoklátsko se stalo chráněnou krajinnou oblastí, ale i biosférickou rezervací, kde lesní ekosystémy hrají stěžejní roli (Ložek, 2011).

CHKO Křivoklátsko se nachází na západním okraji středních Čech. Rozkládá se na území Středočeského a Plzeňského kraje, což zahrnuje okresy Rakovník, Beroun, Kladno, Plzeň-sever a Rokycany. Chráněnou krajinnou oblastí se stala dne 24. 11. 1978 výnosem Ministerstva kultury ČSR, kde se uvádí: „*Posláním oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí; k typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření, včetně vodních toků a ploch, její vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozložení a využití lesního a zemědělského půdního fondu a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu.“* (Výnos ministerstva kultury ČSR ze dne 24. listopadu 1978 čj. 21 972/78 o zřízení chráněné krajinné oblasti „Křivoklátsko“). Předmětem ochrany tedy nejsou „jen“ přírodní hodnoty, ale také kulturní krajina, včetně architektonického a urbanistického obrazu osídlení.

Od roku 1977 patří CHKO Křivoklátsko mezi biosférické rezervace UNESCO (Hůla, 2009). Jeho celková výměra činí 62 792 ha. Geologickým podložím je asi ze tří čtvrtin barrandienské svrchní proterozoikum, jehož základem jsou převážně břidlice a droby (AOPK ČR, 2022c, Němec, Ložek, 1996). Přes 60 % je zalesněno, což je velmi nadprůměrné vzhledem k celkovým 33 % na celém území ČR. Bylo zde zatím nalezeno více než 1800 druhů rostlin. Z tohoto čísla připadá 300 druhů na mechorosty a přes 80 druhů na původní dřeviny, něco málo potom na zavlečené rostliny (Žák a kol., 2016). Nejčastějším společenstvem jsou dubohabřiny, světlé doubravy a ve vyšších polohách doubravy kyselé (Hůla, 2009). Fauna Křivoklátska je typická pro teplou zalesněnou oblast střední Evropy. Rozmanitost obratlovců i bezobratlých, zvláště vysoká pak u měkkýšů, pavoukovců, hmyzu, savců a ptáků se odráží na charakteristice celé oblasti (Štěpánek, 1994).

Důvody ochrany jsou pro CHKO Křivoklátsko z mnoha úhlů zásadní. Nachází se zde 24 maloplošně chráněných oblastí (1 202 ha), jedná se o přírodní rezervace a památky a národní přírodní rezervace, z toho deset z nich je na národním seznamu lokalit významných pro celou Evropu (Evropsky významné lokality-EVL). CHKO Křivoklátsko navíc zahrnuje i ptačí oblast podle evropského programu NATURA 2000 (Patzelt & kol., 2009). Podle Piherové (2013) se navíc jedná o zachovalý ekosystém, který se ojediněle vyskytuje na stupni pahorkatin oproti zbytku Evropy, kde je většina chráněných krajinných oblastí ve vysokohorských polohách. A i proto by mělo být toho území chráněno. Současný plán péče o CHKO Křivoklátsko je zpracován na období let 2017 až 2026 a navazuje na dva předchozí plány péče schválené na období 1997 až 2006 a 2007 až 2016.

Ministerstvo životního prostředí již delší dobu navrhuje, aby nejcennějších 102 km^2 Křivoklátska získalo statut národního parku – jedná se o 16 % stávající chráněné krajinné oblasti, přičemž hranice by měla být vedena tak, aby nezahrnovala většinu zastavěného území sídel a zemědělsky obhospodařované plochy (až na obec Karlova Ves). Statut NP by přinesl nejvyšší stupeň ochrany a zamezil by tak rozsáhlým projektům, které by celou oblast nenávratně poškodily. Hlavní rozdíl by nastal ve vlastnictví lesů a lesního půdního fondu, jelikož v NP je privatizace státních lesů vyloučena (MŽP, 2009, MŽP, 2010).

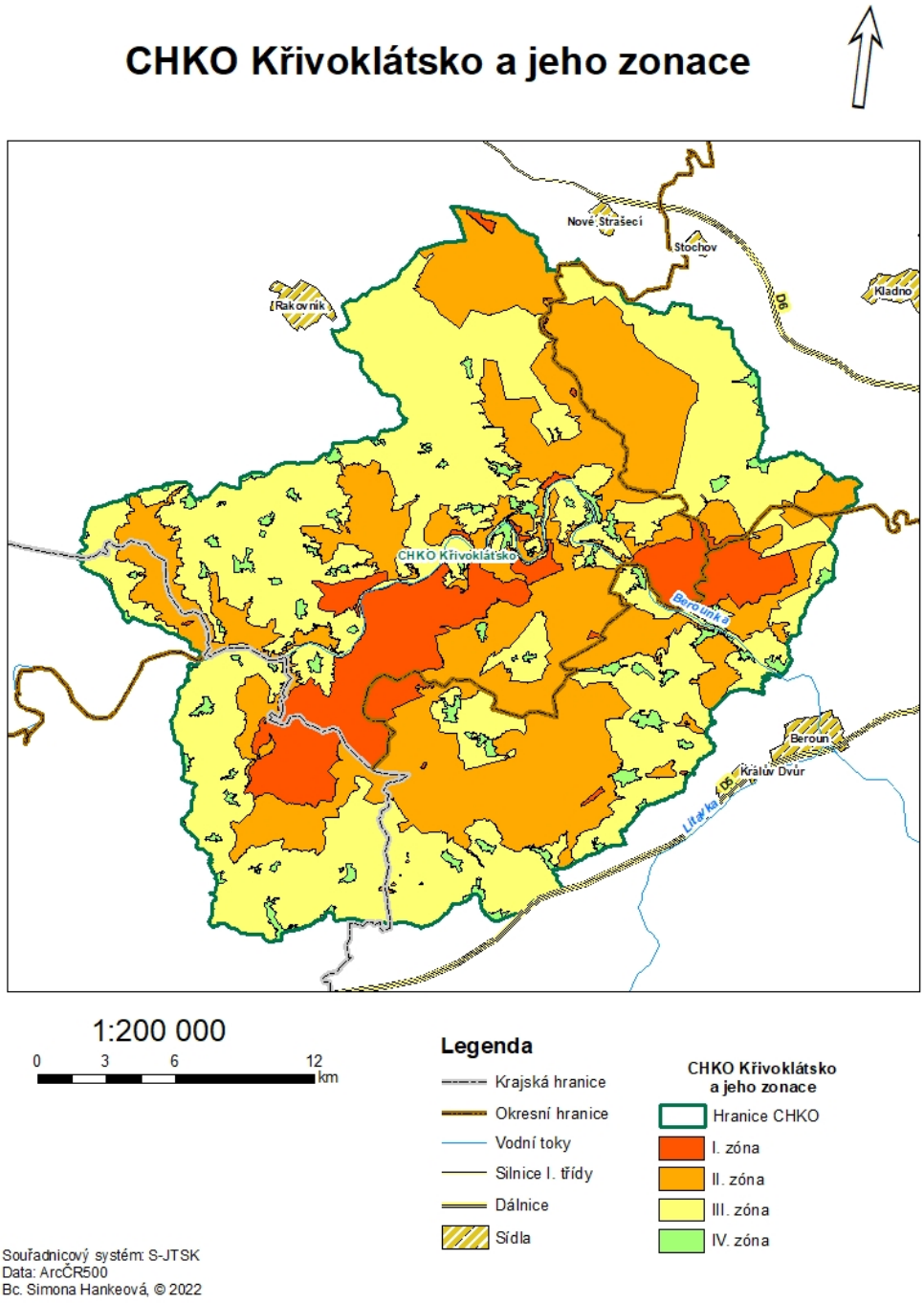

Obrázek 5 CHKO Křivoklátsko a jeho zonace

4.2 Vybrané mikroregiony

4.2.1 Mikroregion Zbirožsko

Mikroregion Zbirožsko se nachází v Plzeňském kraji v okrese Rokycany. Byl založen v roce 2000 jako dobrovolný svazek 11 obcí. Celá oblast mikroregionu uspokojuje turisty i cykloturisty. Turistické trasy jsou vedené skrz lesy kolem skal, pastvin, rybníků a bystřin. Obce mikroregionu si mnohdy zachovaly svou lidovou architekturu a jen dokreslují tradiční dojem spolu s typickými přírodními hodnotami.

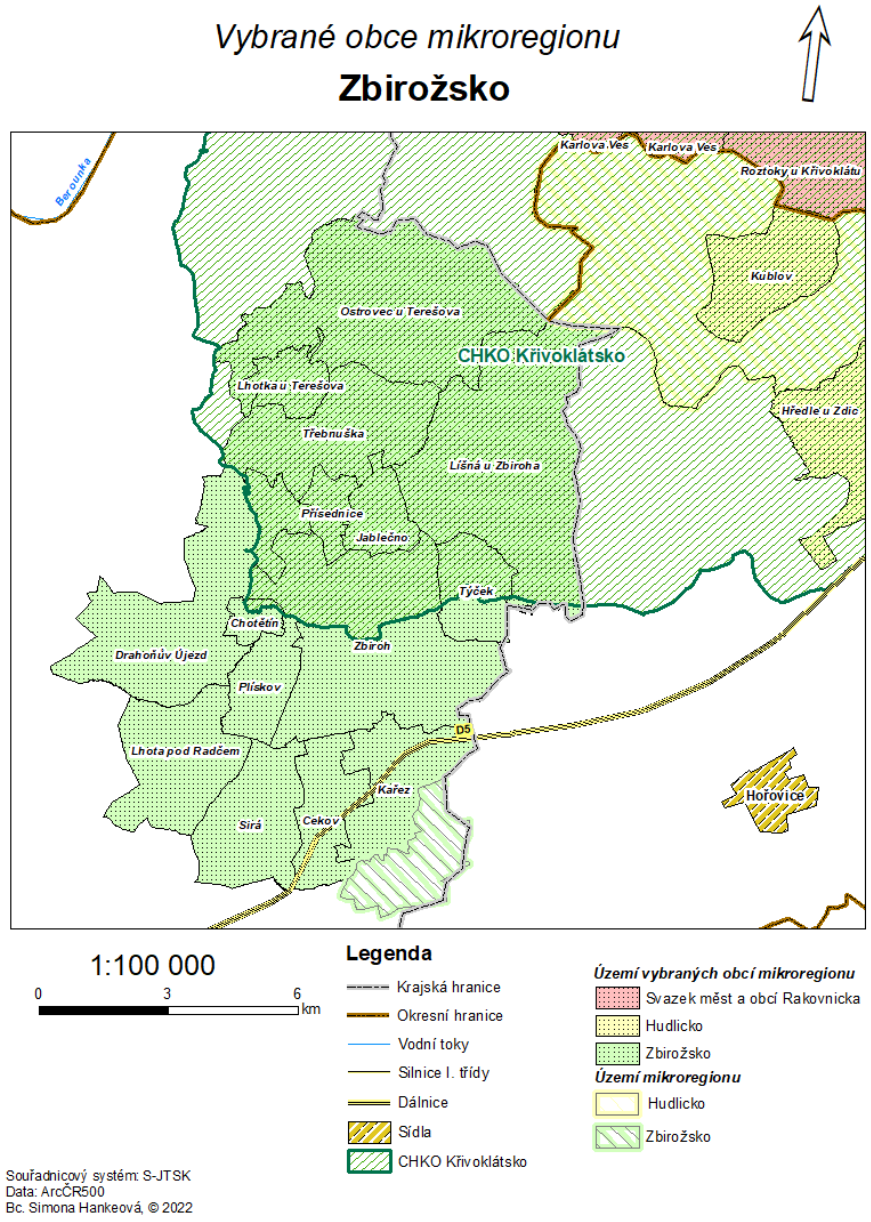

Obrázek 6 Vybrané obce mikroregionu Zbirožsko

4.2.2 Mikroregion Hudlicko

Dobrovolný svazek 12 obcí (založen v roce 2001) – mikroregion Hudlicko se nachází ve Středočeském kraji v okrese Beroun. Území mikoregionu leží ve východní a jihovýchodní části CHKO Křivoklátsko. Značnou část území mikroregionu vyplňuje mohutný komplex křivoklátských lesů, bývalého královského loveckého hvozdu, protkaný malebným údolím řeky Berounky (Oficiální stránky Mikroregionu Hudlicko, 2022).

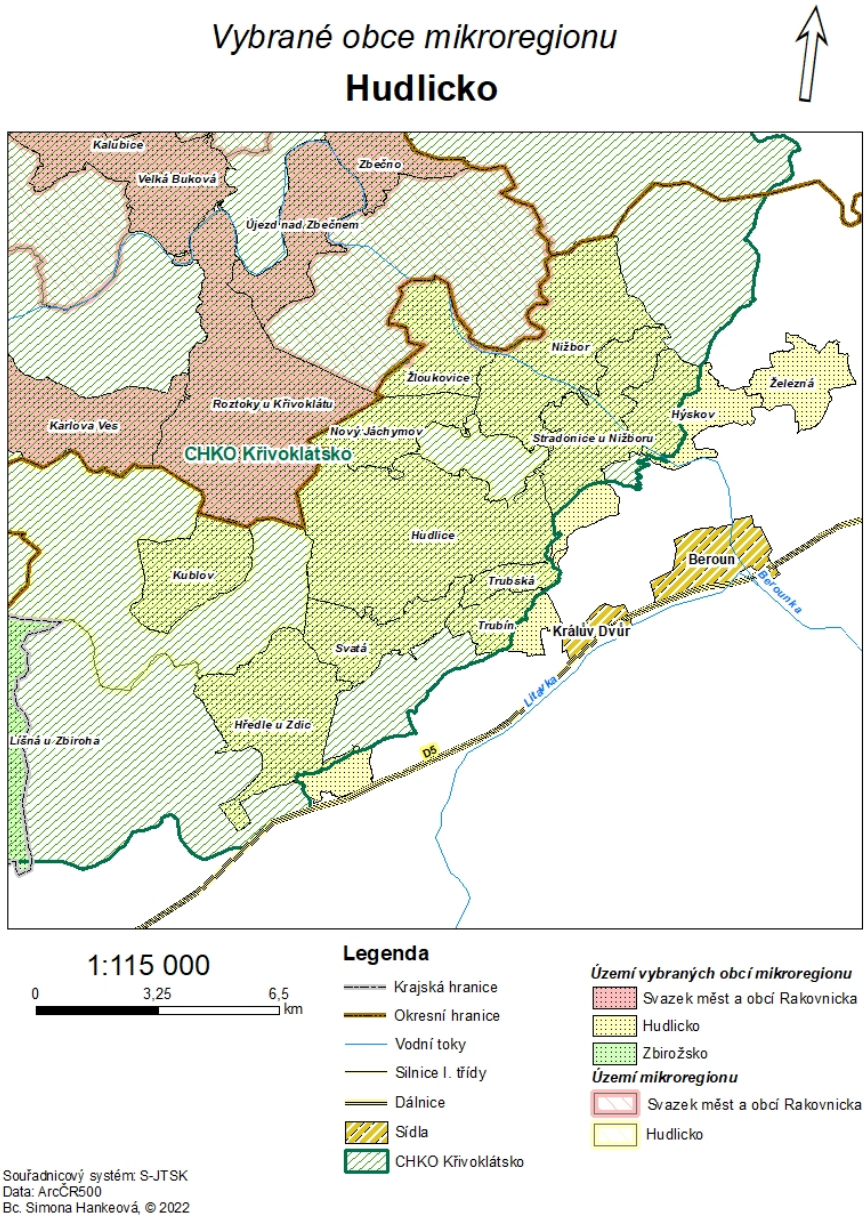

Obrázek 7 Vybrané obce mikroregionu Hudlicko

4.2.3 Svazek měst a obcí Rakovnicka

Svazek měst a obcí Rakovnicka představovalo dobrovolné sdružení obcí působící na území okresu Rakovník ve Středočeském kraji, rozprostírající se na severní hranici CHKO Křivoklátsko. Tato oblast, tradiční pro pěstování chmele, je typická velkým množstvím památek a krásnou přírodou. Křižuje ji tisíc kilometrů značených tras pro pěší, cyklisty, vodáky i jezdce na koních. Svazek, byl založen v roce 2003, přičemž v době svého největšího rozkvětu čítal 72 obcí, „finální" počet ale byl 55 obcí, avšak mikroregion zanikl v roce 2017 (Svazek měst a obcí Rakovnicka, 2022). Nicméně pro účely této práce je s ním zacházeno, jako kdyby se jeho zánik neuskutečnil, protože jeho územní vymezení posloužilo ke srovnání s mikroregionem Hudlicko a Zbirožsko.

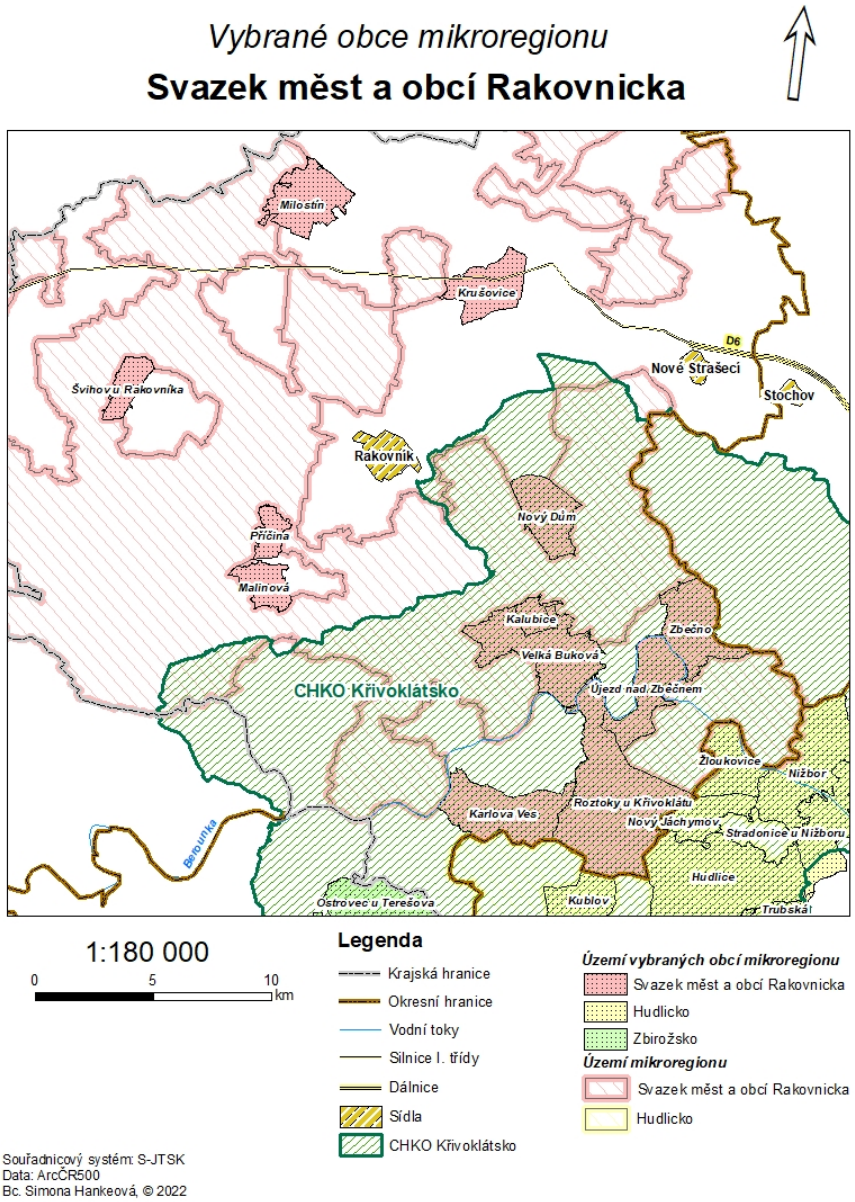

Obrázek 8 Vybrané obce mikroregionu Svazek měst a obcí Rakovnicka

4.3 Stavitelství v lokalitě zájmového území

Vesnická sídla, která dotváří charakter celého území vně i kolem CHKO Křivoklátsko, jsou výrazná i specifickými odlišnostmi vesnického stavitelství daného regionu. Typická lidová architektura středočeského roubeného domu dosáhla svého vývojového vrcholu na přelomu 19. a 20. století. Jednoduchá účelná forma přízemního podélného obytného stavení, doplněného hospodářskými objekty v nepříliš pevné a uzavřené struktuře hospodářského dvora, obklopuje mnohdy velmi rozsáhlé středověké návsi (např. obec Hudlice) a projevuje se i v nepravidelném shlukovém uspořádání drobnějších sídel ve složitějším terénu nebo naopak jasné struktuře založených „řemeslnických“ vsí 18. a 19. století (např. obce Nový Dům a Karlova Ves). Pro tento region typické, převážně roubené stavby s goticky vysokým strohým štítem se vyznačují trojúhelnou lomenicí skládanou do středního švu a častým použitím sdruženého okna v přízemí. Roubená tesaná konstrukce stěn, s nárožími spojovanými bez přesahů na rybinu, se objevuje běžně i na hospodářských budovách, a především na malebných, někdy i patrových, šprýchárcích. Již v průběhu 19. století nahrazují často jednotlivé budovy stavby zděné, a to především na severu oblasti (oblast Svazku měst a obcí Rakovnicka), které je pod vlivem starobylé kamenné architektury Slánska. Jihozápadní část území (oblast mikroregionu Zbirožsko a Hudlicko) je naopak již přechodová do regionů Rokycanska či Plzeňska se stavbami s poněkud menším sklonem střech, polovalbami, okapovým přesahem střechy nad vstupem podpíraným sloupky, předstupující lomenicí a někdy i mohutným hranolovým kabřincem. Přes charakteristický strohý projev přízemní zástavby na území Křivoklátska se výjimečně můžeme setkat i s patrovými objekty (např. obec Týček) nebo složitěji článkovanými fasádami (obce Hudlice, Žloukovice, Jablečno) (Koreček, Mutinský, 2009).

4.3.1 Architektonické a urbanistické regulativy v CHKO Křivoklátsko

Základním požadavkem na nové stavby (resp. přestavby stávajících objektů) v chráněném území je jejich úzká hmotová, materiálová i barevnostní návaznost na původní lokálně příslušnou lidovou architekturu a snaha po jejím vhodném doplnění a minimálním narušení především v původních historických centrech. Naopak v místech, která jsou nevhodnou zástavbou již silně znehodnocena, je nezbytné postupně obnovovat původní kulturní prostředí. Z těchto důvodů se vymezila řada regulativů pro novou výstavbu, které mají za cíl zamezit křiklavým výstřelkům, jakými jsou módní přejímání stavebních typů z kulturně velmi vzdálených oblastí, kýčovité spojování nesourodých prvků i snaha po originalitě za každou cenu či rozhodnutí, co nejvíce ušetřit tam, kde se to pravidelně nejvíce prodraží. To všechno jsou postupy,

které vedou k nevratnému poškození cenných lokalit a tím narušují krajinnou strukturu spolu s cennými sídelními útvary dochovaných vesnických celků (Koreček, Mutinský, 2009).

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Umisťování staveb		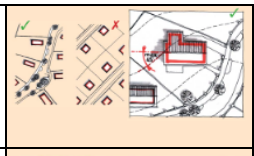	**NOVÁ VÝSTAVBA** možná jen v lokalitách vymezených **územním plánem**, **respektování přírodě blízkých podmínek** typických pro vesnické prostředí tj. dostatečně **velká a nepravidelná parcelace**, **měkká linie komunikací**, **výrazné veřejné prostory** včetně doplňkové zeleně, **orientace** objektů **podélnou osou souběžně s vrtevnicí** (v rovinném terénu kolmo na komunikaci), **situování** staveb **při boční hraně pozemku** apod.
Hmotové řešení staveb	**půdorysové uspořádání**	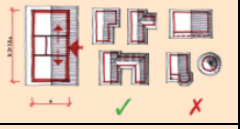	**PŮDORYS** objektu musí být **podélný**, nejlépe s poměrem stran 1:2 případně i více (min. však 1:1,5), přípustné jsou **kombinace obdélníkových tvarů (L, T, U)**, nevhodné jsou **půdorysy čtvercové** nebo **příliš členité**, nepřijatelné jsou **šířkové, oválné, kosé** apod.
	tvary střech	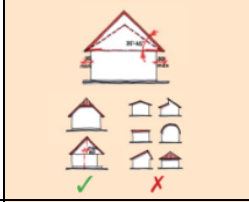	**ZÁKLADNÍ TYP**: **sedlová symetrická** střecha o sklonu 38° – 45° (min 35°) hřebenem souběžná s delší osou objektu, s **okapovými** a alespoň minimálními **štítovými přesahy**, **CHARAKTER PŮVODNÍ ZÁSTAVBY POVOLUJE**: posunutí osy štítu oproti ose přízemí umožňující **jednostranné překrytí** vnější pobytové plochy, **LZE AKCEPTOVAT**: střechu **polovalbovou** (vždy však **bez podlomení**) a **pultovou** na případném dílčím bočním přístavku nebo drobné doplňkové stavbě, **NEVHODNÉ**: **valbové** střechy (zvláště se sklonem menším než 40°), střechy **ploché**, **NEPŘIJATELNÉ**: střechy **asymetrické, obloukové, dvojpultové, s nízkým sklonem** apod.
	hmota a osazení objektu	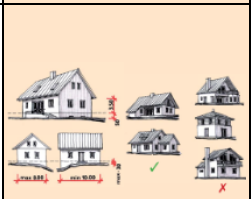	čistou podélnou **PŘÍZEMNÍ HMOTU OBJEKTU** nelze **dále nadbytečně členit** (především rizality situovanými do štítu nebo na nároží, lodžiemi, širokými balkony , předstupujícími a k okapu umístěnými komíny, větším počtem vikýřů apod.), proporcím stavby **DOMINUJE**: **střecha** (její ortogonální průmět by měl být větší než stěnová část přízemí), **nutnost maximálního ZAPUŠTĚNÍ OBJEKTU DO TERÉNU** : (úroveň podlahy přízemí maximálně 50 cm nad niveletou terénu, ve svažitých pozicích 30 cm na straně přivrácené ke svahu) a **nízkého nasazení střechy** (hrana okapu max. 50 cm nad úrovní podlahy podkroví, tj. do 350 cm nad podlahou přízemí), důležitý prvek - **ŠTÍTOVÉ PRŮČELÍ** domu, kde by měla být zachována **symetrie** nebo alespoň jasná **vyváženost** s převažujícím uplatněním stěnové části nad otvory
	okenní a dveřní otvory	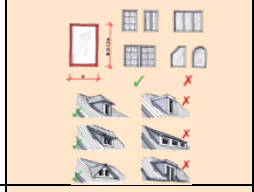	**VHODNÉ**: okna výškového charakteru v přiměřené velikosti, zvláště ve štítové fasádě, **na** podélných **okapových stranách** je možné použít i **výrazně větší otvory nebo prosklené stěny** (členění výškové, max. čtvercové), lokální typ středočeského domu navíc umožňuje využití sdružených oken, **NEVHODNÁ**: **okna šířková** (především trojdílná), **okosená, obloukova, trojúhelná** atd., u **PODKROVÍ**: klasická okna (nebo i francouzských) osazených do štítu je **střešní okna**, příp. některé **vikýře vystupující z plochy střechy**, **nepřerušující okapovou část**
	materiály a barevnost	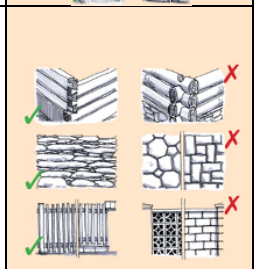	**ZDĚNÉ ČÁSTI**: **hladká jednobarevná omítka** ve světlých odstínech (vícebarevné fasády jsou podmíněny vhodným článkováním bez přehnané zdobnosti), ponechání **režného zdiva** je možné **pouze na dílčích úsecích** staveb nebo na jejich **„zemních" částech** (u kamenného zdiva je nezbytné zachování přirozené struktury materiálu v horizontální skladbě), **ROUBENÉ KONSTRUKCE: v tradičním charakteru** tj. hraněné masivní trámy s nárožními vazbami„na rybinu" (projevující se pouze v přízemí – štíty podkroví a příp. vikýře jsou potom bedněny prkny), **STŘECHY**: optimální je **skládaná krytina v barvě páleného materiálu** nebo šedé až šedočerné barvy u břidlice nebo šindelu, příp. jejich imitace, nevhodné: **ploché materiály** (plech, asfaltový šindel), **lesklé prvky ve větších rozměrech** (fotovoltaické a solární panely, větší počet rozměrných střešních oken, prosklená střecha atd.), **OPLOCENÍ**: tradiční konstrukce – **dřevěný plaňkový plot** s minimálními podezdívkami vsazený do dřevěných nebo zděných sloupků popř. **nízké ohradní zdi** (nejsou-li v přirozené horizontální struktuře, měly by být omítány)
	přestavby a stavební úpravy		Pro změny stávajících objektů platí přiměřeně **výše uvedené regulativy.** Zásadou by ale vždy mělo být **maximální zjednodušení a sjednocení členitých hmot** (u rekreačních objektů, kde platí stavební uzávěra, je to navíc jediná možnost jak chatu přestavovat a měnit). Důležité pro charakter sídla je **uplatnění sedlových podélných střech** o vhodném sklonu a **dodržení přiměřené výškové hladiny** v souladu s koncepcí okolí. Vzhledem k rozdílnému charakteru staveb i jejich lokálnímu umístění je každý zásah individuální a vyžaduje odlišné posouzení.

Koreček, T., Mutinský, J., 2009: Jak stavět v CHKO Křivoklátsko aneb Jak žít a nechat žít krajinu. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR – Správa CHKO Křivoklátsko, Zbečno. 10 s.

Tabulka 1 Architektonické a urbanistické regulativy CHKO Křivoklátsko (Koreček, T., Mutinský, J., 2009)

V tabulce 1 jsou vymezeny regulativy, které se vztahují ke stavitelství v CHKO Křivoklátsko. Tyto regulativy byly později využity jako podklad pro hodnocení staveb uvnitř i mimo CHKO, aby bylo možné vzájemné srovnání.

5. Metodika

Pro zjištění, jaký vliv má poloha obce vzhledem k chráněné krajinné oblasti na urbanistický a územní rozvoj, bylo vybráno území 3 mikroregionů (Zbirožsko, Hudlicko, Svazek měst a obcí Rakovnicka), které se nacházejí na rozhraní CHKO Křivoklátsko. Z každého mikroregionu bylo vybráno 10 obcí tak, aby zhruba odpovídal počet uvnitř CHKO a mimo CHKO (viz tabulka 2) – celkem 30 obcí. Rozvoj obcí byl hodnocen v předem stanovených kritériích, která byla rozdělena na objektivní a subjektivní.

Základní informace o obci (k.ú.) a rozdělení dle polohy vzhledem k CHKO Křivoklátsko

Okres	Příslušnost k mikroregionu	Obec	Katastrální území	Zařazení polohy obce	*Poznámka k zařazení*
Rokycany	*Zbirožsko*	Drahoňův Újezd		Uvnitř CHKO	*zastavěné území na hranici (více v CHKO), pozemky na hranici*
		Líšná	Líšná u Zbiroha		*téměř celé k. ú. v CHKO*
		Týček			*nadpoloviční část pozemků v CHKO, zastavěné území na hranici*
		Ostrovec-Lhotka	Lhotka u Terešova		*celé k. ú. v CHKO*
			Ostrovec u Terešova		
		Zbiroh	Jablečno		
			Přísednice		
			Třebnuška		
			Chotětín	Mimo CHKO	*nadpoloviční část pozemků mimo CHKO, zastavěné území na hranici*
			Zbiroh		
		Cekov			*celé k. ú. leží mimo CHKO*
		Kařez			
		Lhota pod Radčem			
		Plískov			
		Sirá			
Rakovník	*Svazek měst a obcí Rakovnicka*	Karlova ves		Uvnitř CHKO	*celé k.ú. v CHKO*
		Nový dům			
		Roztoky	Roztoky u Křivoklátu		
		Velká Buková	Kalubice		
			Velká Buková		
		Zbečno	Újezd nad Zbečnem		
			Zbečno		
		Švihov	Švihov u Rakovníka	Mimo CHKO	*celé k. ú. mimo CHKO*
		Krušovice			
		Malinová			
		Milostín			
		Příčina			
Beroun	*Hudlicko*	Hudlice		Uvnitř CHKO	*celé k. ú. v CHKO*
		Kublov			
		Nižbor	Nižbor		*zastavěná plocha v CHKO, menší část k. ú. mimo*
			Stradonice u Nižboru		
			Žloukovice		*celé k. ú. v CHKO*
		Nový Jáchymov			
		Svatá			
		Hředle	Hředle u Zdic		*téměř celé k. ú. v CHKO*
		Trubská			
		Hýskov		Mimo CHKO	*k. ú. leží na hranici CHKO*
		Trubín			*zastavěná plocha mimo CHKO, pozemky na hranici*
		Železná			*celé k. ú. leží mimo CHKO*

Tabulka 2 – Vybrané obce a jejich poloha vzhledem k CHKO Křivoklátsko

Objektivní kritéria byla zvolena pro základní vyhodnocení stavu vybraného území – objektivně jsou nazývána proto, jelikož se jedná o věcná data, která přesně odrážejí realitu bez většího zkreslení (více v kapitole 5.1 Objektivní kritéria hodnocení). Oproti tomu subjektivní kritéria představovaly prostor pro vlastní hodnocení autorky práce,

kam lze promítnout subjektivní pocity a dojmy. Aby ale toto hodnocení nebylo zcela zaujaté, probíhala v rámci tohoto hodnocení snaha o určitou „objektivnost“ prostřednictvím použití příručky AOPK (Koreček, Mutinský, 2009) v jeho stěžejní části (více v kapitole 5.2 Subjektivní kritéria hodnocení).

Porovnání výsledků objektivního hodnocení bylo provedeno mezi obcemi v CHKO a obcemi mimo CHKO Křivoklátsko v rámci mikroregionů i mezi mikroregiony napříč. Vyhodnocení subjektivních částí hodnocení probíhalo pouze v rámci mikroregionu Zbirožsko.

5.1 Objektivní kritéria hodnocení

V rámci objektivních kritérií bylo pro každou obec, potažmo každé k. ú., na základě dat z ČÚZK (2021) zjištěno: celková výměra, zastavěná plocha a zastavěnost, celkový počet budov, počet objektů k rekreaci a počet objektů občanské vybavenosti. Data ČSÚ poskytla přehled o vývoji počtu domů a obyvatel v letech 1980–2011 (ČSÚ, 2021a) a o kritériích týkajících se zaměstnanosti (data k roku 2013) – ekonomicky aktivní, zaměstnaní, vyjíždějící za prací (ČSÚ, 2021b). Informace o dopravní situaci (napojení na: dálnici, silnici I. a II. třídy nebo železnici) byly zjištěny na základě mapového šetření v portálu Mapy.cz (2022).

5.1.1 Způsob vyhodnocení objektivních kritérií

Zastavěnost (v %) byla vypočítána z celkové výměry k. ú. a zastavěné plochy. Následně byla graficky vyobrazena pro všechny obce a do tabulky byly zaneseny průměry z jednotlivých mikroregionů s odlišením polohy vzhledem k CHKO pro objektivní porovnání.

Počet objektů k rekreaci i počet objektů občanské vybavenosti byl spočítán jako procento z celkového počtu budov a taktéž byla obě data zvlášť graficky vyobrazena a byly vytvořeny tabulky s průměrnými hodnotami za jednotlivé mikroregiony.

Vývoj počtu domů byl meziročně procentuálně vyjádřen vždy 3krát, a to mezi lety (1980 až 1991, 1991 až 2001 a 2001 až 2011) a jednou jako celkový nárůst nebo pokles od roku 1980 až do roku 2011. Data byla vyobrazena v grafech i tabulkách (meziroční vývoj a celkový vývoj). Vývoj počtu obyvatel byl vyhodnocen stejným způsobem.

Z objektivních kritérií přibližující zaměstnanost v jednotlivých mikroregionech byla spočítána nezaměstnanost a spolu s daty týkajících se dojíždění za prací zanesena do samostatných grafů a tabulek.

Podkladová data objektivních kritérií pro grafické zobrazení výsledků byla zanesena do tabulky 3 (viz. kapitola Výsledky), kde jsou data rozlišena nejen pro jednotlivé obce celkem, ale i pro dílčí části (k. ú.) zvlášť. V rámci grafického vyhodnocení byla promítnuta data za obec vždy souhrnně (včetně dílčích částí).

Grafické vyhodnocení, představuje spolu s výslednými tabulkami s průměry pro jednotlivé mikroregiony (s odlišením polohy vzhledem k CHKO Křivoklátsko) výsledek zkoumání objektivních kritérií pro všechny výše zmíněné kategorie tohoto vyhodnocení, vyjma zhodnocení dopravní situace, kde data nebyla promítnuta graficky, ale pouze do tabulky.

5.2 Subjektivní kritéria hodnocení

Subjektivní hodnocení bylo provedeno pouze v jednom vybraném mikroregionu, a to ve Zbirožsku pro 10 obcí (15 k. ú.). Tato část sestávala ze tří částí hodnocení: dodržení tradiční architektury v nové i původní zástavbě, úprava veřejných prostor obce (reprezentativní prostor obce, tj. náves či náměstí) a dodržování tradic či jiných aktivit (ochrana přírody, zachování přírodních památek, kulturní akce, tradiční pojetí svátků, aktivní spolky – ochotnické divadlo, SDH apod., naučné stezky, historické či kulturní památky).

Pro hodnocení dodržení tradiční architektury bylo v každé samostatné obci vybráno 10–15 staveb, (u města Zbiroh 20 staveb, u obcí spadajících pod Zbiroh 4-7 staveb, dle velikosti území) a na základě příručky *Jak stavět v CHKO Křivoklátsko* (Koreček, T., Mutinský, J., 2009), která pro hodnocení představuje „objektivní“ prostředek, byly jednotlivé stavby v předepsaných kritériích (viz tabulka 1) hodnoceny. Na základě mapových výstupů (vytvořeny v programu ArcMap) pro jednotlivé obce, kde byla dle II. vojenského mapování zaznačena původní zástavba, byly vybírány pro hodnocení stavby z původní i nové zástavby jako „typičtí zástupci“ jednotlivých obcí. Stavby byly nafoceny při terénním průzkumu v rozmezí od srpna do prosince 2021.

V rámci stejného terénního šetření byla pořízena fotodokumentace reprezentativních prostor obce jako podklad pro druhou část subjektivního hodnocení, také v rozmezí od srpna do prosince 2021 (případně archiv autorky). Návsi a náměstí obcí byly slovně hodnoceny z estetického i praktického hlediska (bezpečnost pohybu pro pěší i cyklisty apod.).

Informace o dodržování tradic a kulturním vyžití byly čerpány jednak na základě terénního šetření, ale především z webových stránek obcí.

5.2.1 Způsob vyhodnocení subjektivních kritérií

Pro každou hodnocenou obec (i dílčí část, celkem 15 k. ú.) byl vytvořen mapový list, kde je vyobrazeno: k. ú. obce, jednotlivé parcely a budovy, následně budovy označené číslem k hodnocení (pro každou obec byla vyhotovena tabulka, kde se hodnotí stavby podle pořadí na mapovém listu), historická zástavba dle II. vojenského mapování a místo, odkud byla pořízena fotodokumentace veřejných prostor (návsi nebo náměstí) obce.

Závěrečné vyhodnocení posuzování staveb v obcích spočívalo ve vytvoření souhrnné tabulky, kde byl u každé obce udán počet všech „trestných bodů“, kdy stavba nesplňovala předepsaná kritéria v jednotlivých parametrech (parametry viz tabulka 1 – celkem 7 kategorií). Ze závěrečné tabulky (tabulka 34) bylo tedy patrné např. že v obci Drahoňův Újezd 2 stavby nesplňují požadavky stanovené pro střechy, což představuje 20 % (hodnoceno 10 staveb). Takto byla rozvedena každá hodnocená kategorie u každé obce celkem, a v rámci přepočtu hodnocených bodů (např. 10 staveb a 7 hodnocených kategorií je 70 hodnocených bodů) jsou v tabulce vyjádřena procenta v jakých stavby v rámci jedné obce nesplňují předepsané body (např. obec Drahoňův Újezd má celkem 13 „trestných bodů“ z celkových 70, což činí 18, 6 %). Vyhodnocení je provedeno i pro obce v CHKO Křivoklátsko celkem a pro obce mimo CHKO Křivoklátsko celkem.

Hodnocení druhé části subjektivních hodnocení – reprezentativních prostor obce, probíhalo na základě terénního průzkumu (podloženo fotodokumentací na jednotlivých mapových listech obcí, případně doplňkových fotografiích v kapitole výsledky). Aby bylo možné výsledek v rámci obcí porovnat, hodnotila jsem tuto kategorii vždy buďto -1: negativně, 0: neutrálně nebo 1: pozitivně. Negativní hodnocení příslušelo obcím, kde např. reprezentativní prostory nebyly reprezentativní nebo bezpečné pro pohyb pěších, neutrální hodnocení bylo uděleno tam, kde nebylo za co bod strhnout ani přidat a pokud byla náves (náměstí) příjemným a důstojným místem, byla hodnoceno jedním bodem.

Stejným způsobem bodování, jakým byly hodnoceny reprezentativní prostory obce, bylo hodnoceno i dodržování tradic, existence spolků a jiných doplňkových aktivit v obci.

6. Výsledky práce

6.1 Objektivní kritéria

Kritéria posuzování vztahu obcí k CHKO Křivoklátsko ***objektivní kritéria***

ZÁKLADNÍ informace			INFORMACE O ÚZEMÍ											ZAMĚSTNANOST			DOPRAVA - napojení na:			
Okres	Příslušnost k mikroregionu	Název obce (k.ú.)	výměra celkem [ha]	zastavěná plocha [ha]	kolik % je zastavěno	počet objektů			vývoj POČTU DOMŮ				vývoj POČTU OBYVATEL				ekonomicky aktivní	zaměstnaní	vyjíždějící za prací	dálnici	silnici I. třídy	silnici II. třídy	železnici
						celkem (budovy)	k rekreaci	občanské vybavenosti	1980	1991	2001	2011	1980	1991	2001	2011							
Rokycany	Zbirožsko	**Drahoňův Újezd**	1398,762	5,383	0,385	241	128	1	49	67	72	82	162	130	144	125	62	57	14			235	
		Lišná	1884,114	9,805	0,520	139	14	6	57	74	78	80	191	171	179	167	88	79	30				
		Týček	366,941	6,206	1,691	175	24	2	70	86	90	95	223	229	199	199	100	88	39				
		Ostrovec-Lhotka	2013,875	7,073	0,351	291	150	3	51	77	79	81	125	96	88	115	52	43	14				
		Lhotka u Terešova	228,607	3,339	1,461	194	118	3	29	45	44	46	74	64	57	78	37	31	13			235	
		Ostrovec u Terešova	1785,269	3,734	0,209	97	32	0	22	32	35	35	51	32	31	37	15	12	1			235	
		Zbiroh	3194,098	43,706	1,368	1515	255	31	518	620	646	713	2560	2437	2593	2567	1355	1235	430				
		Jablečno	254,695	3,477	1,365	45	2	1	20	28	29	30	55	40	28	26	6	4	1			235	
		Přísednice	167,5449	1,9667	1,174	83	33	0	27	35	35	34	63	48	43	46	18	17	6			235	
		Třebnuška	871,4027	2,632	0,302	68	2	3	28	33	33	33	83	53	38	29	13	12	0			235	
		Zbiroh	1786,732	34,094	1,908	1237	171	26	432	509	532	600	2339	2283	2478	2453	1308	1192	422	D5		235	
		Cholětín	113,723	1,537	1,351	82	47	1	11	15	17	16	20	13	6	13	10	10	1				
		Čekov	429,385	5,088	1,185	123	19	3	58	72	72	71	156	119	120	123	67	65	46	D5	E50	234	170
		Kařez	586,784	13,959	2,379	444	59	18	166	207	216	233	618	544	541	591	276	255	126	D5	E50	235	170
		Lhota pod Radčem	738,438	11,406	1,545	232	38	6	86	113	120	130	273	249	267	321	163	148	54			234	
		Plískov	333,613	4,986	1,494	162	45	2	49	73	76	80	148	130	122	106	50	48	15			234	
		Širá	643,332	4,671	0,726	116	9	2	39	58	59	43	121	96	91	120	56	45	25			234	
Rakovník	Svazek měst a obcí Rakovnicka	**Karlova ves**	1042,01	3,930	0,377	99	20	3	50	54	51	57	144	126	113	128	54	51	26				
		Nový dům	629,391	9,351	1,486	129	2	2	58	69	70	71	225	182	156	139	59	54	32			227	
		Roztoky	2220,857	18,432	0,830	688	190	24	161	196	210	228	1100	1156	1026	1074	485	457	188			236	174
		Velká Buková	1352,747	10,608	0,784	336	125	5	98	119	118	121	302	237	240	225	125	109	39				
		Kalubice	189,125	1,725	0,912	32	6	0	10	12	12	12	29	16	23	11	11	2	2			227	
		Velká Buková	1163,623	8,883	0,763	304	119	5	88	107	106	109	273	221	217	214	123	107	37			227	
		Zbečno	1514,580	17,987	1,188	863	457	9	183	245	244	264	586	472	437	480	222	205	101				
		Újezd nad Zbečnem	712,381	8,472	1,189	465	276	3	77	94	95	104	251	208	186	196	90	82	46			201	174
		Zbečno	802,199	9,515	1,186	398	181	6	106	151	149	160	335	264	251	284	132	123	55			201	174
		Švihov	295,943	3,910	1,321	50	5	0	39	36	35	36	81	77	50	57	17	14	6		E53	184	183
		Krušovice	635,789	15,034	2,365	317	10	5	157	186	198	206	569	518	558	614	300	271	98	D6	E48	606	
		Malinová	327,911	5,054	1,541	63	8	4	24	27	28	27	83	75	73	79	35	27	10				
		Milostín	717,832	13,201	1,839	230	1	2	131	166	169	169	326	259	273	295	129	110	46			227	124
		Přítčina	218,949	4,857	2,219	136	11	2	69	80	86	88	326	259	273	295	80	69	33			229	162
Beroun	Hudlicko	**Hudlice**	2075,206	20,203	0,974	116	78	7	121	142	145	161	1288	1167	1182	1254	602	552	207			236	
		Kublov	627,724	14,258	2,271	408	12	7	193	230	239	266	653	564	563	618	309	283	111				
		Nižbor	2801,410	28,086	1,003	1848	863	32	435	472	500	555	1746	1453	1499	1885	910	845	293				
		Nižbor	1276,629	13,618	1,067	688	107	22	275	296	319	334	1278	1118	1170	1321	634	592	197			116	174
		Stradonice u Nižboru	939,261	8,285	0,882	435	203	5	82	93	94	125	248	171	150	312	154	138	56			116	
		Žloukovice	585,520	6,183	1,056	725	553	5	78	83	87	96	220	164	179	252	122	115	40			116	174
		Nový Jáchymov	497,059	8,634	1,737	522	166	3	150	190	207	240	566	484	526	673	338	310	132				
		Svatá	549,764	8,731	1,588	337	27	3	142	185	201	213	434	368	377	425	222	204	82			236	
		Hředle	822,997	17,918	2,177	346	3	5	121	142	145	161	372	309	307	384	179	171	80		E48	605	
		Trubská	184,642	2,644	1,432	86	0	2	45	55	56	66	142	104	121	168	84	78	31				
		Týskov	640,417	22,044	3,442	1044	188	10	343	419	430	526	1236	1192	1210	1582	757	678	297			116	174
		Trubín	372,279	8,284	2,225	288	0	4	63	76	80	124	180	201	204	355	191	177	75				
		Železná	401,264	6,442	1,605	128	0	7	66	72	78	91	251	215	214	281	152	143	55			118	
		Zdroj dat:	*ČÚZK, 2021*						*ČSÚ, 2021a*								*ČSÚ, 2021b*			*Mapy.cz, 2022*			

uvnitř CHKO mimo CHKO

Tabulka 3 – Objektivní kritéria – celkový přehled, *data: ČÚZK, 2021; ČSÚ, 2021a; ČSÚ, 2021b; Mapy.cz, 2022*

Tabulka 3 zobrazuje souhrnná data objektivních kritérií. Sloužila jako podklad pro podrobnější vyhodnocení kategorií v následujících kapitolách.

6.1.1 Zastavěnost

Vyšší procento zastavěnosti vykazují obce, které se nacházejí mimo CHKO Křivoklátsko než obce, které se v CHKO nacházejí (tabulka 4, obrázek 9). Ze tří mikroregionů je celkově nejvyšší průměrné procento zastavěnosti v mikroregionu Hudlicko, následuje Svazek měst a obcí Rakovnicka a mikroregion Zbirožsko, jako nejméně zastavěný. Na Zbirožsku byl také patrný největší rozdíl mezi zastavěností mimo CHKO a uvnitř CHKO a to 0, 93 %.

Průměrná zastavěnost v jednotlivých mikroregionech (%)			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	2,42	1,60	1,85
Svazek měst a obcí Rakovnicka	1,86	0,93	1,39
Zbirožsko	1,45	0,74	1,16

Tabulka 4 – Průměrná zastavěnost v jednotlivých mikroregionech, *data: ČÚZK 2021*

Obrázek 9 – Grafické vyhodnocení % zastavěnosti celkem pro obce mimo a uvnitř CHKO, *data: ČÚZK 2021*

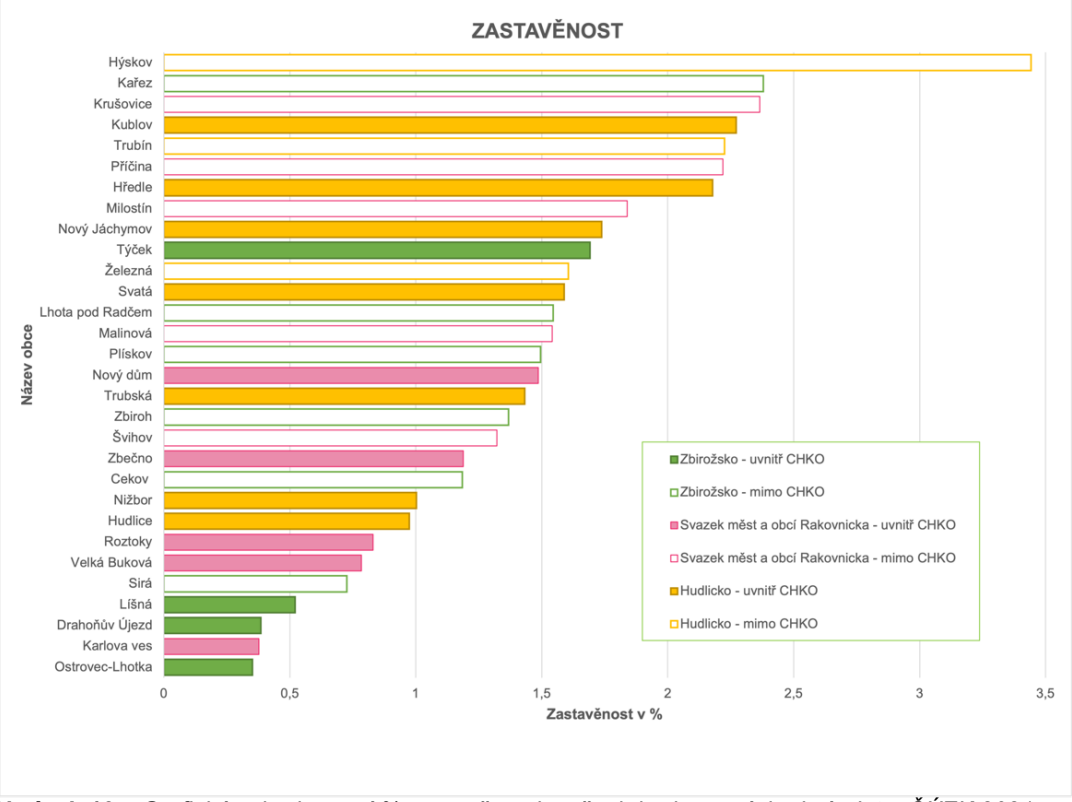

Obrázek 10 – Grafické vyhodnocení % zastavěnosti u všech hodnocených obcí, *data: ČÚZK 2021*

6.1.2 Počet objektů k rekreaci

Průměrný počet objektů určených k rekreaci je vyšší v obcích, které se nacházejí uvnitř CHKO Křivoklátsko, ukazují tak data ve všech sledovaných mikroregionech (tabulka 5, obrázek 11). Nejvyšší průměrné procento počtu rekreačních objektů se nachází v mikroregionu Zbirožsko, ale obec s největším procentem rekreačních objektů je obec Hudlice (obrázek 12) se 67 % z celkového počtu objektů (budov).

Průměrné procento objektů k rekreaci v jednotlivých mikroregionech			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	6,00	22,51	17,56
Svazek měst a obcí Rakovnicka	6,88	27,91	17,39
Zbirožsko	16,25	32,11	22,59

počítáno z celkového počtu objektů (budov)

Tabulka 5 – Průměrné procento objektů k rekreaci v jednotlivých mikroregionech, *data: ČÚZK 2021*

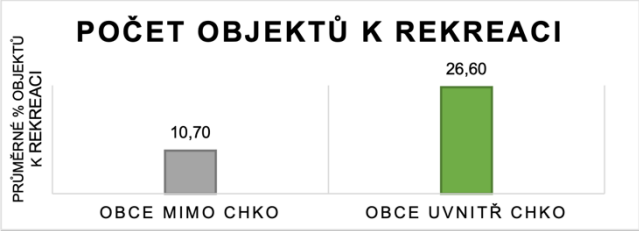

Obrázek 11 – Počet objektů k rekreaci vyjádřený jako procento z celkového počtu objektů (počtu budov) u obcí mimo a uvnitř CHKO celkem, *data: ČÚZK 2021*

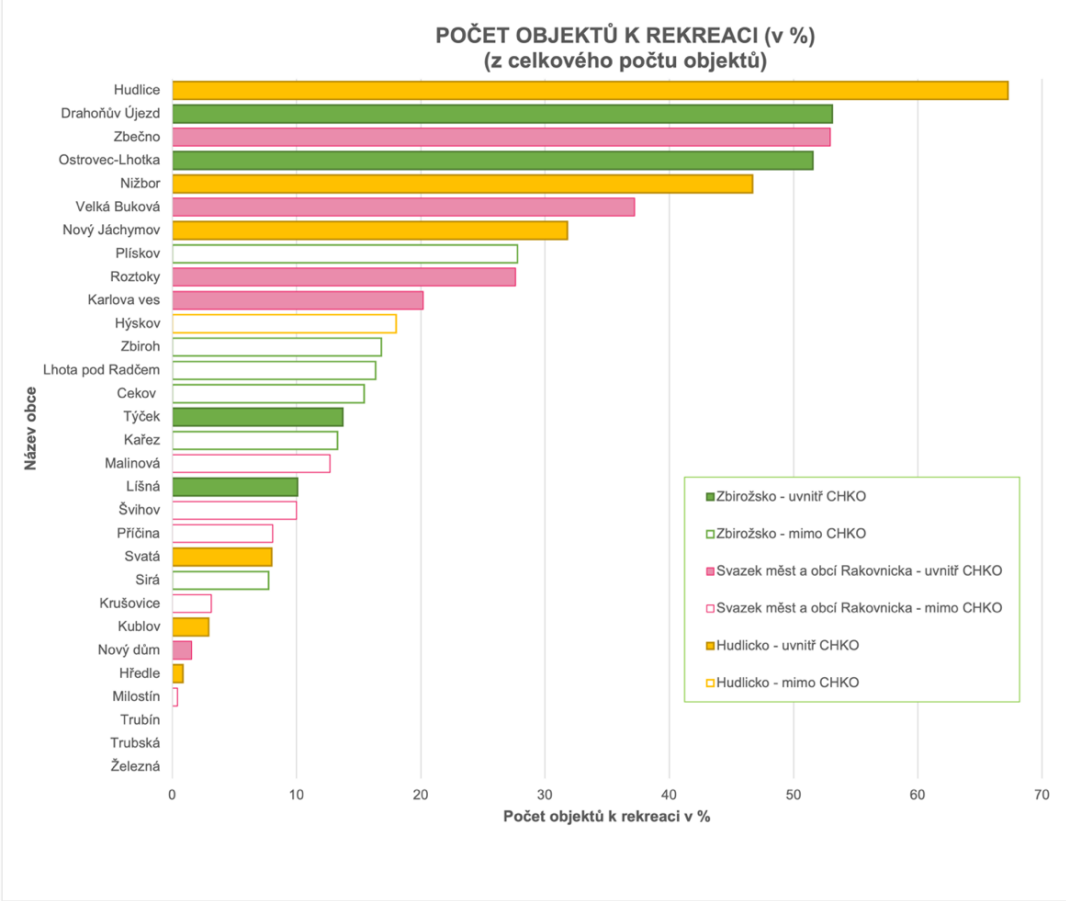

Obrázek 12 – Počet objektů k rekreaci vyjádřený jako procento z celkového počtu objektů (počtu budov) u všech sledovaných obcí, *data: ČÚZK 2021*

6.1.3 Počet objektů občanské vybavenosti

Průměrné procento objektů OV je v rámci jednotlivých mikroregionů celkově srovnatelné (tabulka 6). Mimo CHKO Křivoklátsko se nachází více objektů občanské vybavenosti (obrázek 13). V obcích mikroregionů Hudlicko a Zbirožsko a na Rakovnicku je situace opačná a procento je nepatrně vyšší u obcí, které se v CHKO nacházejí. Největší rozdíl mezi oblastí uvnitř CHKO a mimo byl opět patrný u mikroregionu Zbirožsko – 0, 62 %. V rámci jednotlivých obcí je na tom nejlépe obec Malinová, následuje obec Hudlice, Železná a Líšná (obrázek 14).

Průměrné procento objektů OV v jednotlivých mikroregionech			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	2,61	2,10	2,25
Svazek měst a obcí Rakovnicka	2,05	2,12	2,09
Zbirožsko	2,35	1,73	2,10

počítáno z celkového počtu objektů (budov)

Tabulka 6 – Průměrné procento objektů OV v jednotlivých mikroregionech, *data: ČÚZK 2021*

Obrázek 13 - Počet objektů občanské vybavenosti vyjádřený jako procento z celkového počtu objektů (počtu budov) u obcí mimo a uvnitř CHKO celkem, *data: ČÚZK 2021*

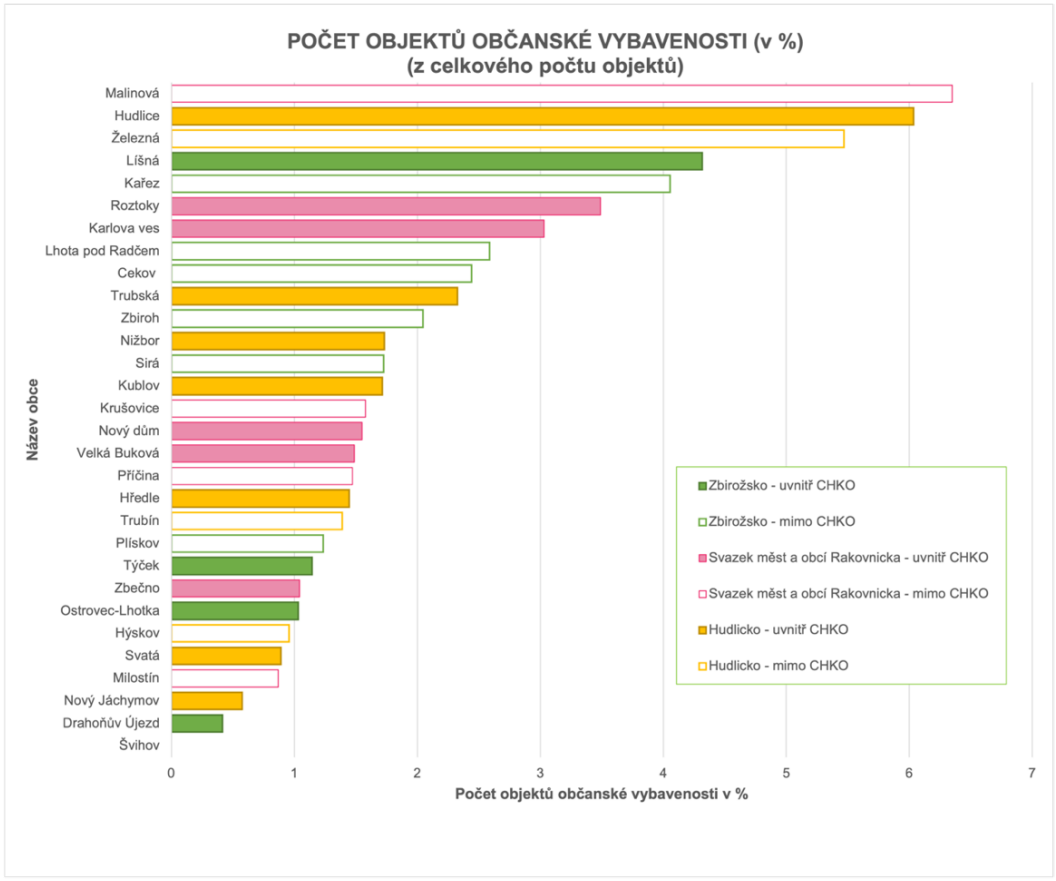

Obrázek 14 - Počet objektů občanské vybavenosti vyjádřený jako procento z celkového počtu objektů (počtu budov) u všech sledovaných obcí, *data: ČÚZK 2021*

6.1.4 Vývoj počtu domů

Vývoj počtu domů byl sledován jako meziroční nárůst ve třech časových obdobích: mezi lety 1980 až 1991, 1991 až 2001 a 2001 až 2011. A jako nárůst za celkovou dobu tzn. od roku 1980 do roku 2011. Ve všech čtyřech úsecích je v tabulkách vyjadřován přepočtem na procenta.

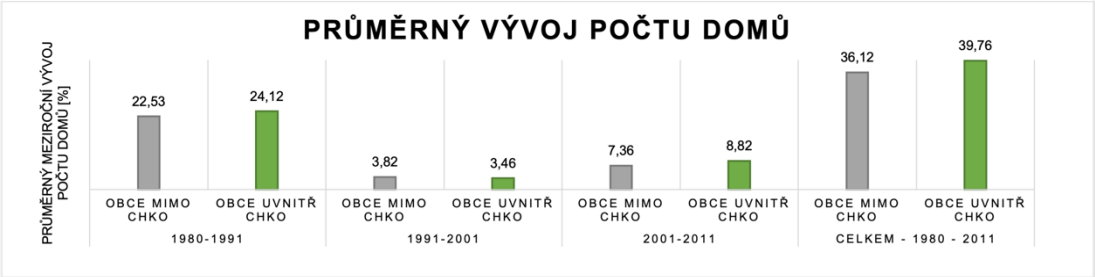

Obrázek 15 – Průměrný nárůst počtu domů za všechna sledovaná období, mimo a uvnitř CHKO celkem (v procentech), *data: ČÚZK 2021*

Největší stavební rozmach byl ve všech mikroregionech patrný v prvním časovém období, kdy všechny hodnoty dosahují nad 13 % - stavělo se uvnitř i mimo hranice CHKO Křivoklátsko, avšak uvnitř Křivoklátska se stavělo dokonce více (obrázek 15). Nejvíce se stavělo v rámci mikroregionu Zbirožsko a dále pak v rámci mikroregionu Hudlicko (tabulka 7). Z obcí se nejvíce rozrostla Ostrovec – Lhotka (obrázek 16).

Průměrný meziroční nárůst počtu DOMŮ mezi lety 1980 až 1991			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	17,29	20,22	19,34
Svazek měst a obcí Rakovnicka	13,19	20,80	17,00
Zbirožsko	32,94	35,10	33,80

vyjádřeno v %

Tabulka 7 – Průměrný nárůst počtu domů mezi lety 1980 až 1991, *data: ČSÚ, 2021a*

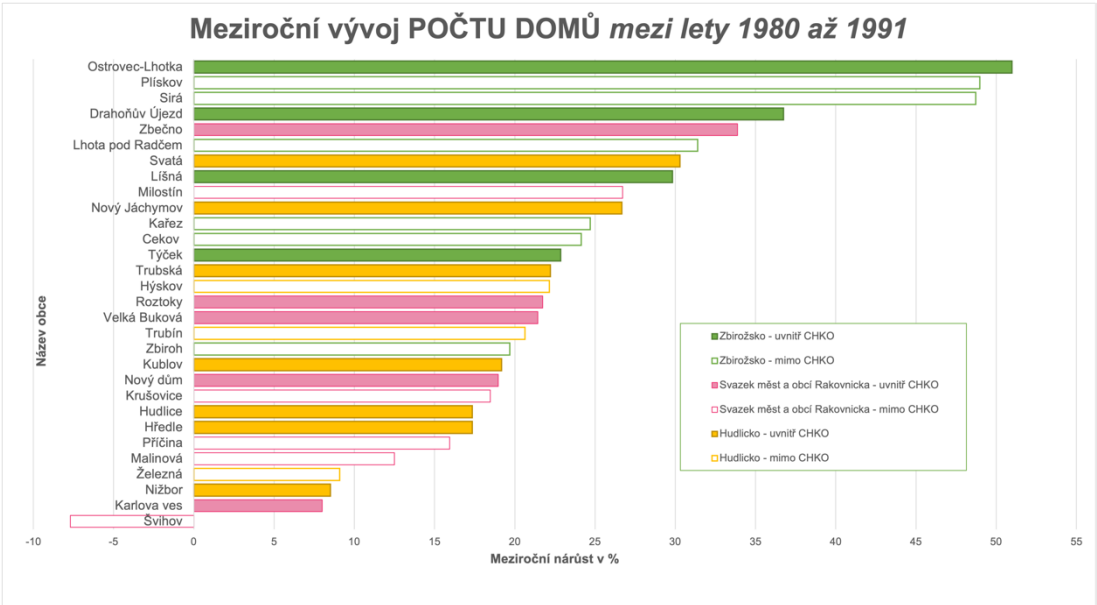

Obrázek 16 – Vývoj počtu domů mezi lety 1980 až 1991, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČÚZK 2021*

Ve druhém sledovaném desetiletí se stavělo výrazně méně – hodnoty nepřesahují 6 % v žádné oblasti, avšak větší nárůst byl zaznamenán mimo CHKO Křivoklátsko (obrázek 15), vyjma mikroregionu Zbirožsko, na jehož území se stavělo více v rámci hranic CHKO. Nejméně se stavělo na Rakovnicku – více mimo hranice CHKO Křivoklátsko (tabulka 8).

Průměrný meziroční nárůst počtu DOMŮ mezi lety 1991 až 2001			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	5,41	4,78	4,97
Svazek měst a obcí Rakovnicka	3,34	0,36	1,85
Zbirožsko	3,43	5,03	4,07

vyjádřeno v %

Tabulka 8 – Průměrný nárůst počtu domů mezi lety 1991 až 2001, *data: ČSÚ, 2021a*

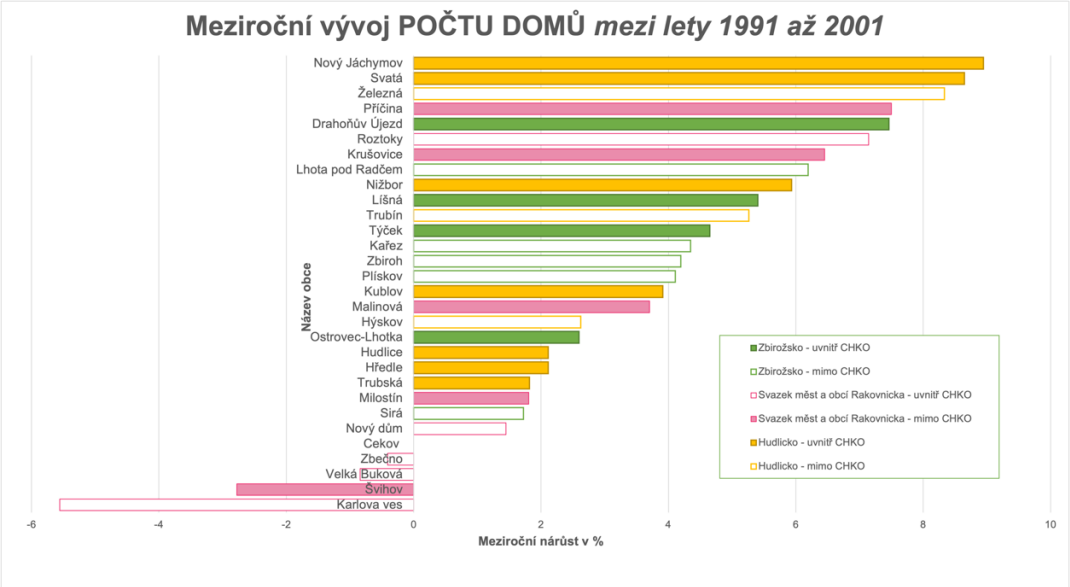

Obrázek 17 – Vývoj počtu domů mezi lety 1991 až 2001, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČÚZK 2021*

V novém miléniu byl zaznamenán oproti ostatním mikroregionům výrazný stavební rozmach v mikroregionu Hudlicko, kde se více stavělo mimo CHKO Křivoklátsko. Naopak mimo CHKO Křivoklátsko se stavělo výrazněji méně na Rakovnicku a Zbirožsku (tabulka 9). Jak ukazuje souhrnný graf (obrázek 15) celkově se průměrně více stavělo mimo hranice CHKO Křivoklátsko.

Průměrný meziroční nárůst počtu DOMŮ mezi lety 2001 až 2011			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	31,33	12,02	17,81
Svazek měst a obcí Rakovnicka	1,13	6,50	3,82
Zbirožsko	0,56	6,14	2,79

vyjádřeno v %

Tabulka 9 – Průměrný nárůst počtu domů mezi lety 2001 až 2011, *data: ČSÚ, 2021a*

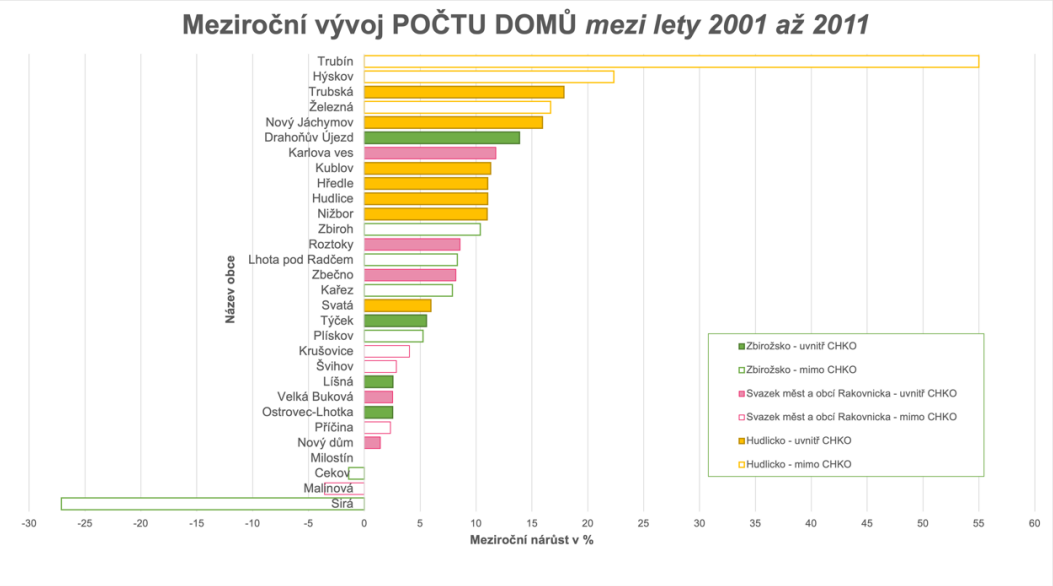

Obrázek 18 – Vývoj počtu domů mezi lety 2001 až 2011, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČÚZK 2021*

Celkové zhodnocení vývoje počtu domů za celé období ukázalo, že se nejvíce stavělo v mikroregionu Hudlicko a Zbirožsko, zatímco Hudlicko se rozrůstalo více mimo hranice CHKO, Zbirožsko naopak uvnitř CHKO Křivoklátsko. Stejný trend většího stavebního rozkvětu v rámci hranic CHKO je patrný i na Rakovnicku – uvnitř CHKO se průměrně stavělo více (tabulka 10, obrázek 15).

Průměrný celkový nárůst počtu DOMŮ (mezi lety 1980 až 2011)			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	62,69	41,17	47,62
Svazek měst a obcí Rakovnicka	18,51	29,15	23,83
Zbirožsko	37,52	50,56	42,73

vyjádřeno v %

Tabulka 10 – Průměrný celkový nárůst počtu domů mezi lety 1980 až 2011, *data: ČSÚ, 2021a*

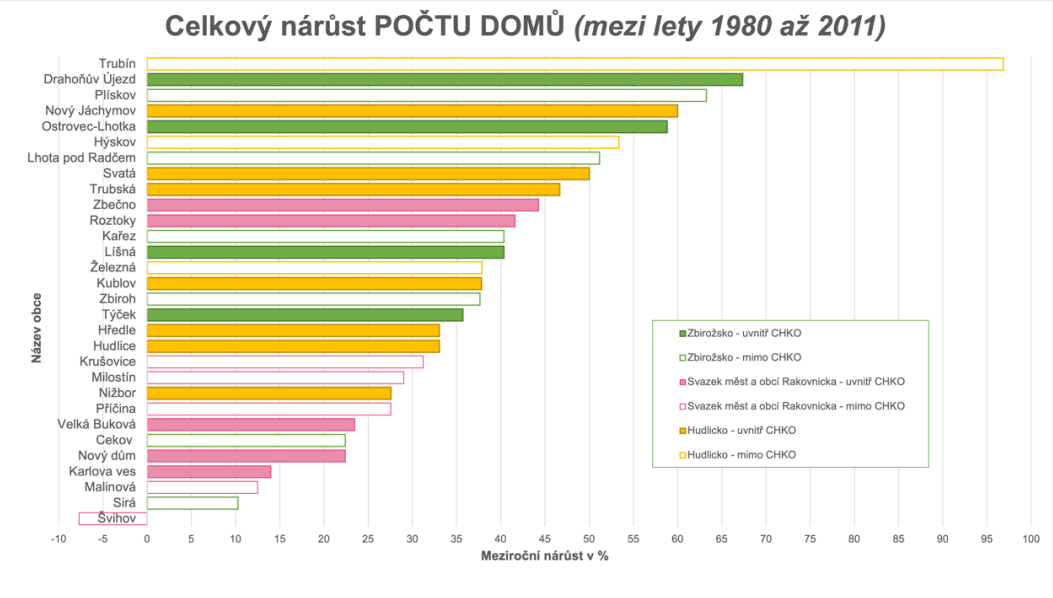

Obrázek 19 – Celkový nárůst počtu domů mezi lety 1980 až 2011, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČÚZK 2021*

6.1.5 Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu domů byl sledován (totožně jako vývoj počtu domů) jako meziroční nárůst ve třech časových obdobích: mezi lety 1980 až 1991, 1991 až 2001 a 2001 až 2011. A jako nárůst za celkovou dobu tzn. od roku 1980 do roku 2011. Ve všech čtyřech úsecích je v tabulkách vyjadřován přepočtem na procenta.

První časové období znamenalo pokles obyvatel ve všech sledovaných oblastech. Největší byl zaznamenán na Zbirožsku a nejnižší v mikroregionu Hudlicko, kde stejně jako na Rakovnicku ubývalo obyvatel více v CHKO Křivoklátsko, avšak na Zbirožsku ubývali obyvatelé více mimo CHKO (tabulka 11). Celkem obyvatel ubývalo méně v prvním sledovaném období mimo CHKO, jak ukazuje výsledný graf (obrázek 20).

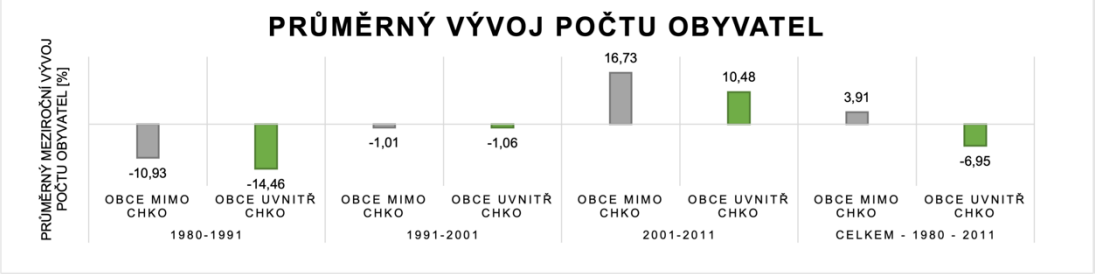

Obrázek 20 – Průměrný vývoj počtu obyvatel za všechna sledovaná období, mimo a uvnitř CHKO celkem (v procentech), *data: ČSÚ, 2021a*

Průměrný meziroční vývoj počtu OBYVATEL mezi lety 1980 až 1991			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	-2,08	-16,17	-11,94
Svazek měst a obcí Rakovnicka	-12,93	-13,50	-13,21
Zbirožsko	-13,69	-12,68	-13,28

vyjádřeno v %

Tabulka 11 – Průměrný vývoj počtu obyvatel mezi lety 1980 až 1991, *data: ČSÚ, 2021*

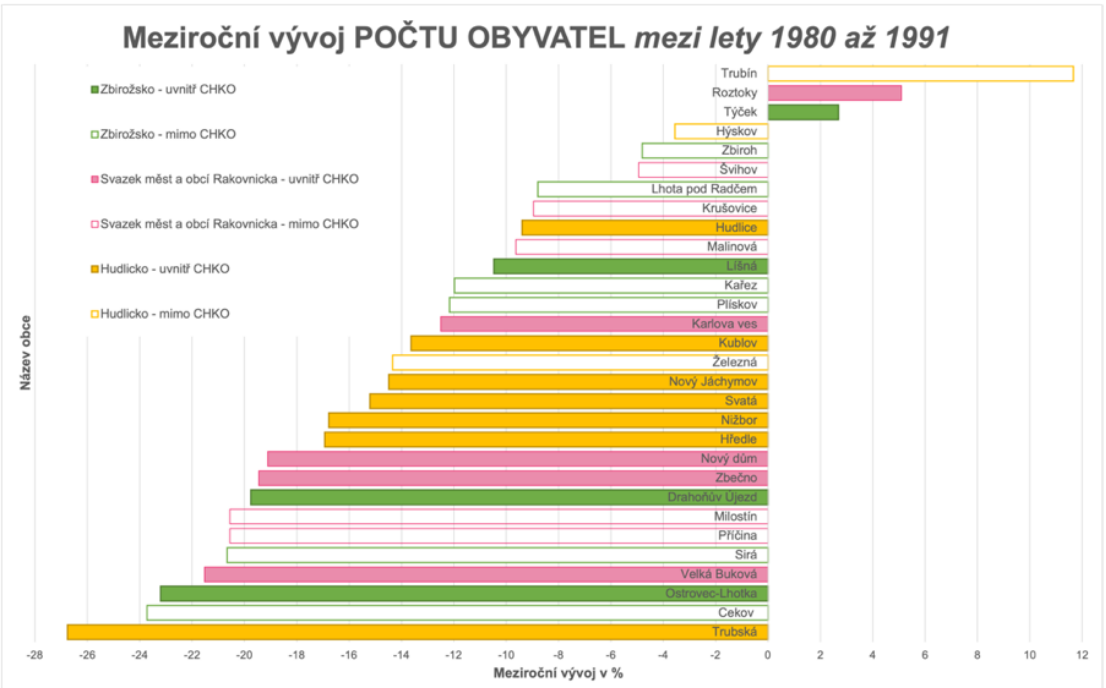

Obrázek 21 – Vývoj počtu obyvatel mezi lety 1980 až 1991, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČSÚ, 2021a*

Druhé časové období znamenalo obrat k lepšímu ve všech oblastech. Nejvíce se obyvatelstvo rozrostlo v mikroregionu Hudlicko. Zbylé dva mikroregiony zaznamenaly nižší pokles vzhledem k předešlému období (tabulka 12). Celkový průměr ukazoval stejný výsledek, jako v předchozím období – více obyvatelé ubývali v obcích uvnitř CHKO Křivoklátsko, jak je patrné z obrázku 20. Nejvíce obyvatel přibylo v obci Trubská, následně v obci Drahuňův Újezd a Nový Jáchymov (obrázek 22).

Průměrný meziroční vývoj počtu OBYVATEL mezi lety 1991 až 2001			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	0,85	4,44	3,36
Svazek měst a obcí Rakovnicka	-3,84	-8,40	-6,12
Zbirožsko	0,43	-1,50	-0,34

vyjádřeno v %

Tabulka 12 - Průměrný vývoj počtu obyvatel mezi lety 1991 až 2001, *data: ČSÚ, 2021a*

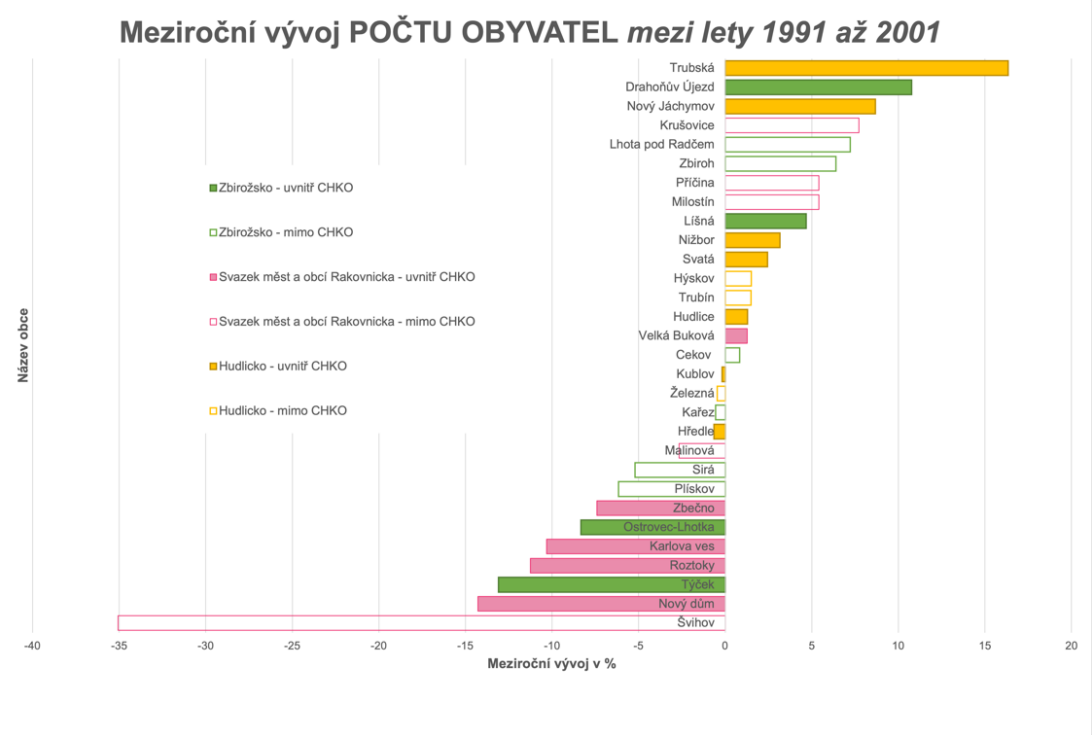

Obrázek 22 – Vývoj počtu obyvatel mezi lety 1991 až 2001, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČSÚ, 2021a*

Poslední sledované časové období se pohybovalo již v kladných hodnotách ve všech sledovaných mikroregionech, nejvíce na Hudlicku a to mimo hranice CHKO Křivoklátsko, což platí i pro oba další mikroregiony a potvrzuje to celkový průměr (tabulka 13, obrázek 20). Největší nárůst obyvatel zaznamenala obec Trubín, Trubská a Sirá, jak je patrné z grafu – obrázek 23.

Průměrný meziroční vývoj počtu OBYVATEL mezi lety 2001 až 2011			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	45,36	20,89	28,23
Svazek měst a obcí Rakovnicka	9,67	2,13	5,90
Zbirožsko	8,29	2,70	6,05

vyjádřeno v %

Tabulka 13 - Průměrný vývoj počtu obyvatel mezi lety 2001 až 2011, *data: ČSÚ, 2021a*

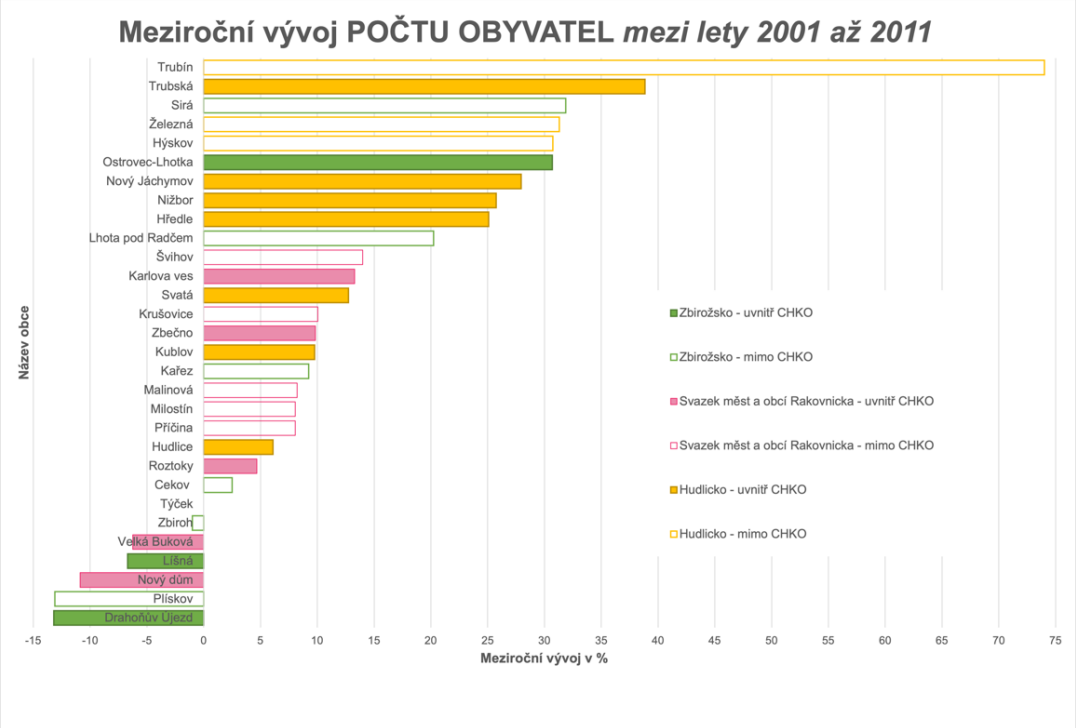

Obrázek 23 – Vývoj počtu obyvatel mezi lety 2001 až 2011, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČSÚ, 2021a*

Vývoj od roku 1980 do roku 2011 znamenal nárůst v mikroregionu Hudlicko, zvláště v oblasti mimo CHKO. Nižší pokles byl zaznamenán na Zbirožsku oproti Rakovnicku, ale v rámci CHKO ubýval počet obyvatel v obou oblastech více (tabulka 14). Celkový průměr ukázal, že obce nacházející se v rámci CHKO Křivoklátsko se pohybovaly v záporných hodnotách oproti obcím mimo hranice CHKO (obrázek 20).

Průměrný celkový vývoj počtu OBYVATEL (mezi lety 1980 až 2011)			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	45,72	5,48	17,55
Svazek měst a obcí Rakovnicka	-9,11	-19,06	-14,08
Zbirožsko	-6,15	-13,54	-9,10

vyjádřeno v %

Tabulka 14 - Průměrný celkový vývoj počtu obyvatel mezi lety 1980 až 2011, *data: ČSÚ, 2021a*

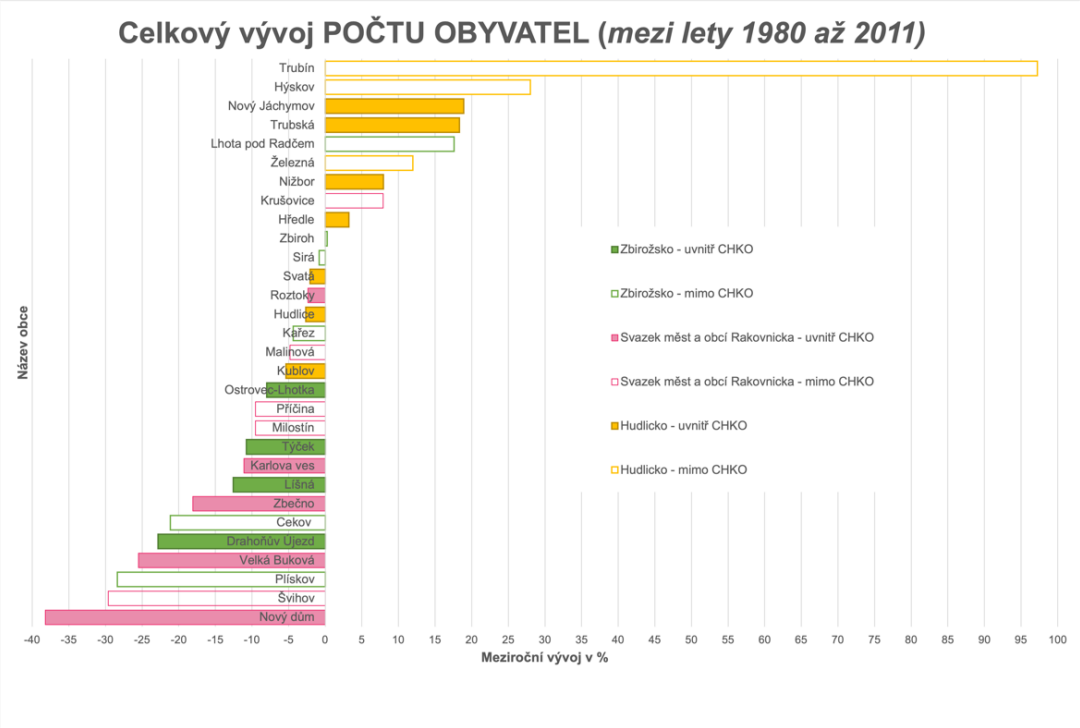

Obrázek 24 – Celkový vývoj počtu obyvatel mezi lety 1980 až 2011, vyjádřený u všech obcí v procentech, *data: ČSÚ, 2021a*

6.1.6 Nezaměstnanost a dojíždějí za prací

Nezaměstnanost se ukázala být nejvyšší na Rakovnicku a nejnižší v mikroregionu Hudlicko. Mikroregion Zbirožsko má jako jediný vyšší nezaměstnanost v rámci CHKO – celkově byla vyšší nezaměstnanost u obcí mimo CHKO (tabulka 15, obrázek 25). V rámci obcí byla nejvyšší nezaměstnanost zjištěna v obci Malinová (obrázek 26).

Nezaměstnanost			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	7,90	7,41	7,56
Svazek měst a obcí Rakovnicka	15,73	8,05	11,89
Zbirožsko	8,72	11,90	9,99

vyjádřeno v %

Tabulka 15 – Nezaměstnanost v jednotlivých mikroregionech, *data: ČSÚ, 2021b*

Obrázek 25 – Nezaměstnanost uvnitř a mimo CHKO celkem, *data: ČSÚ, 2021b*

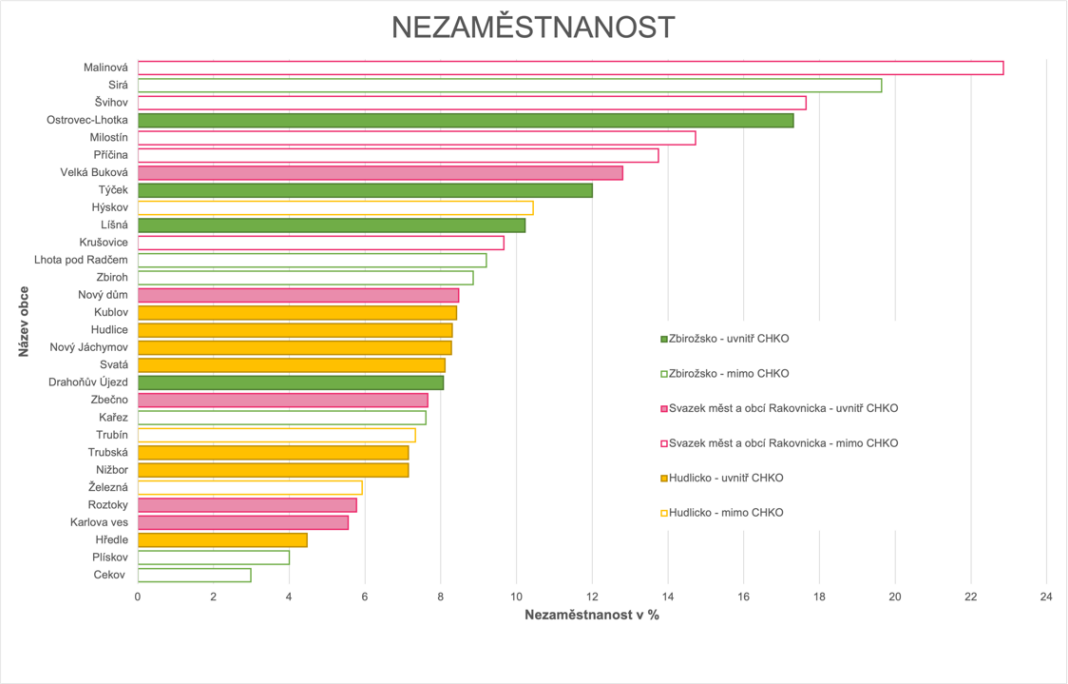

Obrázek 26 – Nezaměstnanost v jednotlivých obcích, *data: ČSÚ, 2021b*

Za prací dojíždí nejvíce lidí na Rakovnicku – více v rámci hranic CHKO (tabulka 16), avšak u zbylých dvou mikroregionů je tomu naopak, jelikož více lidí, co dojíždí za prací, žije mimo CHKO Křivoklátsko (obrázek 27). Nejvíce dojíždí lidé z obce Cekov a nejméně z obce Drahoňův Újezd (obrázek 28). c

Průměrné procento obyvatel vyjíždějících za prací			
	mimo CHKO	uvnitř CHKO	celkem
Hudlicko	41,55	40,10	40,53
Svazek měst a obcí Rakovnicka	41,14	47,29	44,21
Zbirožsko	46,38	34,85	41,77

vyjádřeno v %

Tabulka 16 – Průměrné procento obyvatel vyjíždějících za prací, *data: ČSÚ, 2021b*

Obrázek 27 – Vyjíždějící za prací uvnitř a mimo CHKO celkem, *data: ČSÚ, 2021b*

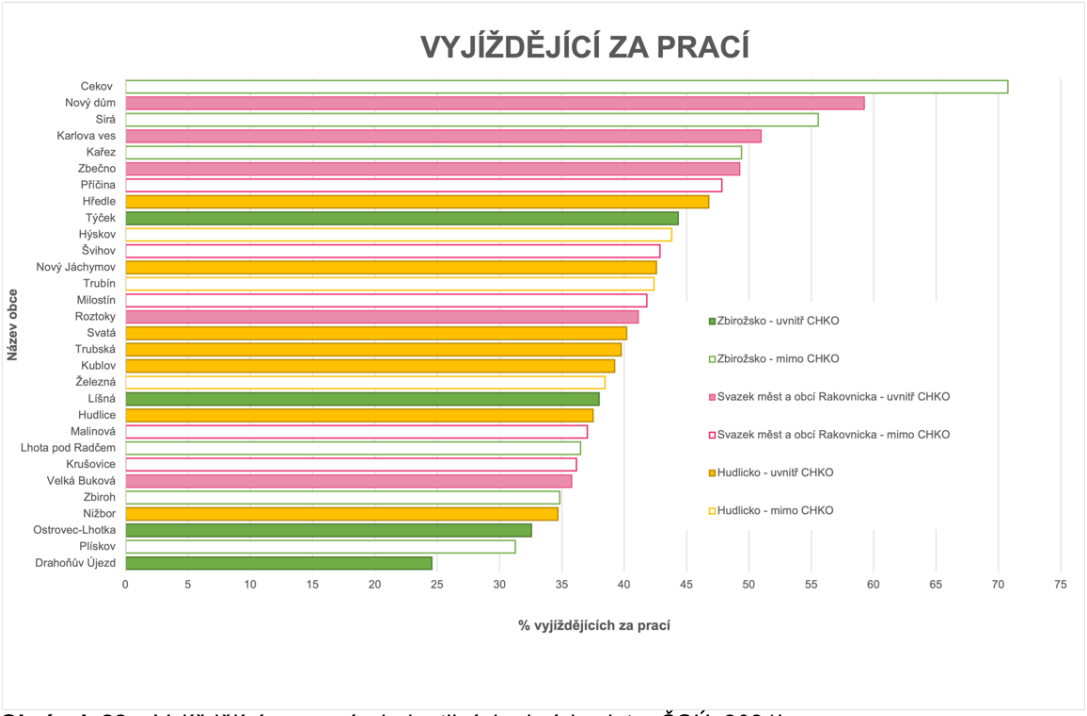

Obrázek 28 – Vyjíždějící za prací v jednotlivých obcích, *data: ČSÚ, 2021b*

6.1.7 Doprava

V rámci zhodnocení dopravní situace ve vybraných mikroregionech bylo hodnoceno celkem 39 katastrálních území a jejich napojení na: dálnici, silnici I., silnici II. třídy a železnici (viz tabulka 3 a tabulka 17).

Na **dálnici** jsou napojeny celkem 4 k. ú. – všechny mimo CHKO Křivoklátsko ze kterých 4 k. ú. představují 27 % (tabulka 17). Nejlépe je na tom mikroregion Zbirožsko, kde jsou na dálnici D5 napojeny 3 k. ú. (obce: Cekov, Kařez, Zbiroh). Ve svazku měst a obcí Rakovnicka je na dálnici D6 napojena pouze jedna obec a to Krušovice.

Silnice I. třídy vede do 27 % k. ú. mimo CHKO a do 4 % k. ú. uvnitř CHKO (tabulka 17). V mikroregionu Zbirožsko jsou na silnici I. třídy napojeny obce Cekov a Kařez, obě na silnici E50 a obě mimo CHKO Křivoklátsko. Na Rakovnicku je situace obdobná a na silnici I. třídy jsou napojeny obce Krušovice (E48) a Švihov (E53) – obě také mimo CHKO Křivoklátsko. V mikroregionu Hudlicko je silnici E48 napojena obec Hředle, které se v CHKO Křivoklátsko nachází.

Silnice II. třídy vede do 30 k. ú. Nejvíce je sítí silnic II. třídy protkán mikroregion Zbirožsko, kde se jedná o 12 k. ú., které jsou napojeny na silnice č. 234 a 235 (v CHKO Křivoklátsko silnice 235). Na Rakovnicku jsou obce (celkem 10) napojeny na silnice č. 184, 227, 229 a 606 mimo CHKO, na silnice č. 201, 227 a 263 uvnitř CHKO, kde je napojena převaha - 6 obcí. Na Hudlicku se nachází 8 k. ú. napojených na silnice II. třídy. Jedná se o silnice 116, 118, 236 a 605. Většina z těchto k. ú. je napojena v CHKO Křivoklátsko, mimo vede silnice II. třídy do 2 k. ú. (silnice 116 a 118). Celkově se jedná o 80 % napojení v CHKO a 75 % mimo CHKO (tabulka 17).

Železniční doprava je nejvíce zastoupena na Rakovnicku, kde jsou napojeny na železnici č. 174 celkem 3 k.ú. v CHKO Křivoklátsko a na železnici č. 124, 162 a 183 také 3 k. ú. mimo CHKO Křivoklátsko. Skrz mikroregion Hudlicko vede trať č. 174 do 2 k. ú. uvnitř CHKO a 1 k. ú. mimo CHKO Křivoklátsko. Do Zbirožska vede mimo CHKO Křivoklátsko „jen“ trať č. 170. do 2 k. ú. Celkově je na železnici napojeno 40 % katastrů mimo CHKO a 21 % uvnitř CHKO, jak ukazuje tabulka 17.

DOPRAVNÍ SITUACE - napojení na:				
	dálnici	**silnici I. třídy**	**silnici II. třídy**	**železnici**
mimo CHKO	**27**	**27**	**80**	**40**
Hudlicko	0	0	67	33
Svazek měst a obcí Rakovnicka	20	40	80	60
Zbirožsko	43	29	86	29
uvnitř CHKO	**0**	**4**	**75**	**21**
Hudlicko	0	11	67	22
Svazek měst a obcí Rakovnicka	0	0	86	43
Zbirožsko	0	0	75	0

vyjádřeno v % z celkového počtu k.ú. (obcí)

Tabulka 17 – Dopravní situace v mikroregionech, *podkladová data: Mapy.cz, 2022*

6.2 Subjektivní kritéria

6.2.1 Drahoňův Újezd

Obrázek 29 – Mapový list obce Drahoňův Újezd

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Drahoňův Újezd		Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
			půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
		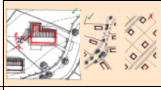	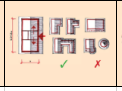		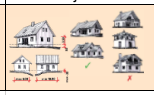			
1		umístěno v rámci novější zástavby	nerespektuje - čtvercový půdorys	valbová střecha je nevhodná	netypické uspořádání	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, netradiční oplocení	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby
2		umístěno v rámci novější zástavby	nerespektuje doporučené uspořádání - narušení přístavbou	mnoho kombinací působí netradičně	netypické uspořádání	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, netradiční oplocení	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby
3		umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasáda je vyhovující, oplocení nepříliš tradiční	/
4		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhdoně zvolena, netypická jsou plechová vrata	/
5		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran orientace je vzhledem k charakteru	zachován původní tvar (valbová, sedlová aplikace)	celý objekt je vzhledem k historickému charakteru vhodně zachován	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová - vhodná, splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	roubení v tradičním charakteru je vhodně zachováno	/
7		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barva je až příliš výrazná	/
8		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nespňuje hladkou strukturu, střešní krytina by měla být vhodnější	/
9		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová - vhodná, splňuje požadovaný sklon	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
10	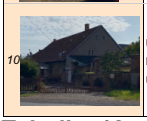	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí je narušeno přístavkem	okna splňují předepsané parametry, v přízemí štítové části chybí	fasádní barva nesjednocena - působí neuspořádaně	přístavek narušil štítové uspořádání

Tabulka 18 – Hodnocení staveb v obci Drahoňův Újezd

Architektonické a urbanistické regulativy

Drahoňův Újezd je obec, která si vesměs zachovává tradiční styl i ve zcela nové zástavbě (viz hodnocená stavba č. 3), nicméně na některých stavbách se významněji podepsal duch socialismu. V případě této obce se v součtu jednalo o 15 „trestných bodů“ (vyznačeny červeně v tabulce 18), které představovaly 21,4 %, kdy obec nesplňovala doporučené architektonické a urbanistické regulativy.

Úprava veřejných prostor obce

Horní náměstí, které se nachází před kostelem (pořízená fotografie viz. mapový list – obrázek 29) je protnuté silnicí, což nepůsobí příliš esteticky vzhledem k památkám, které se zde nachází (kostel, fara). Lepší situace je na spodním náměstí, které je upraveno spíše pro pěší, mimo hlavní komunikaci, což slibuje bezpečnější pohyb pro pěší i cyklisty. Obec se o veřejné prostory stará. Nechybí zde lavičky, informační cedule, odpadkové koše apod.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 30 – Kostel v obci Drahoňův Újezd

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Kromě spolku dobrovolných hasičů, který má v obci dlouhou tradici v obci jiné spolky nejsou, ale přesto je obec v organizaci nejrůznějších akcí zejména pro děti velice aktivní (Obec Drahoňův Újezd, 2022).

Hodnocení: *pozitivní*

6.2.2 Líšná

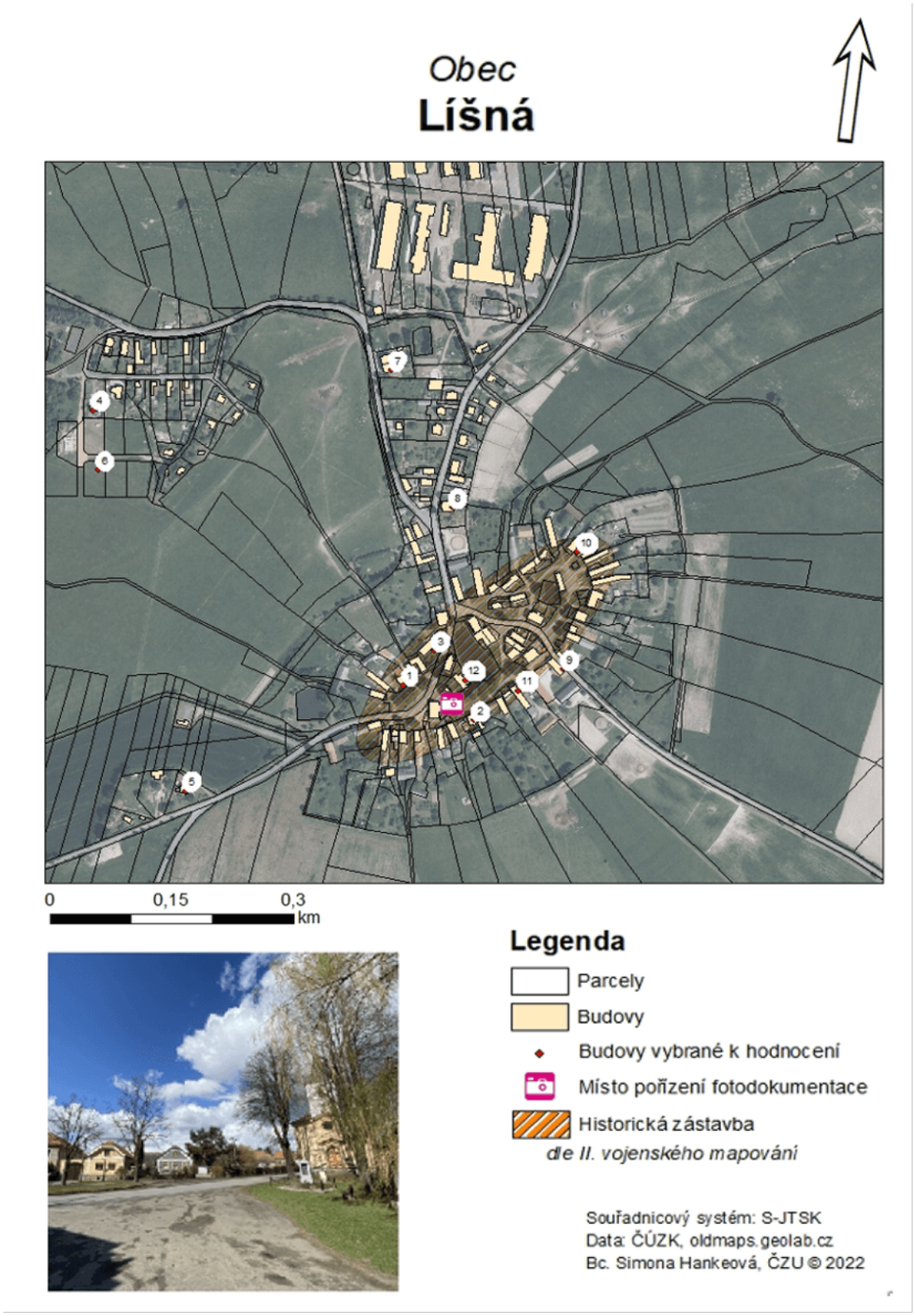

Obrázek 31 – Mapový list obce Líšná

Obec Líšná	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	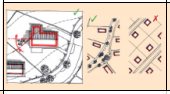						
1	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	posunutí osy střechy oproti ose štítu s jednostranným přesahem	štítové průčelí je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	kamenná podezdívka i barevný odstín fasády je vyhovující	/
2	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sklon střechy je vetší než je možné - nevyhovující	lodžie ruší přízemní uspořádání - nevyhovující	okna nesplňují předepsané parametry - ve štítu nevhodně umístěny	podezdívka i střešní krytina mohla být vhodnější - nevyhovující	asymetričnost stavby vznikla zřejmě nevhodnou přístavbou
3	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	tradiční oplocení, nevhodně zvolena střešní krytina	/
4	umístěno v nové zástavbě, respektuje původní uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry	materiály jsou vhodně zvoleny	/
5	umístění samostatně na kraji obce	půdorys čtvercového tvaru nesplňuje doporučené uspořádání	vylbový typ střechy není doporučeným tvarem střechy - nevyhovující	netradiční stavba s výklenky (lodžie, balkon…) celkový dojem je neuspořádaný - nevyhovující	okna nesplňují předepsané parametry - příliš rozměrná a v rámci netradičního uspořádání	nevhodně zvolená střešní krytina	/
6	umístěno v nové zástavbě - nerespektuje tradiční uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry	jedná se o zatím nedokončenou stavbu	/
7	umístění na kraji obce vedle zemědělského areálu - nerespektuje tradiční uspořádání	půdorys poměrově neodpovídá předepsaným parametrům	sedlová střecha je vhodná avšak sklon je nedostatečný	stavba nezapadá do vesnické zástavby, nevyhovující balkóny, boční vchod atd.	okna nesplňují předepsané parametry, stejně tak boční vchod je netypický	barevnost je vhodná nicméně materiály stavby nejsou tradiční	/
8	umístěno v rámci novější zástavby, respektuje původní uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry mimo	štítové uspořádání je vyhovující, přístavba narušuje boční linii stavby	okna splňují předepsané parametry	materiálny i jejich barevnost je vyhovující	přístavba narušuje delší linii stavby
9	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
10	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry, vykýř je taktéž vhodně řešený	fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
11	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání s okapovou orientací	půdorys tvoří kombinace obdélníkových tvarů (do L) - vyhovující	sedlová střecha kryje celý půdorys do L	okapová orientace není pro tuto oblast zcela typická, ale celkově dojem neruší	okna splňují předepsané parametry	střešní i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
12	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry	střešní i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 19 – Hodnocení staveb v obci Líšná

Architektonické a urbanistické regulativy

Obec Líšná si v rámci původní zástavby zachovala tradiční charakter staveb. Nejhůře hodnocená stavba (č. 7) se nachází vedle zemědělského areálu – mimo centrum obce. Celkové hodnocení staveb pro obec Líšná čítá 19 „trestných bodů“, které odpovídají 22,6 %.

Úprava veřejných prostor obce

Veřejné prostory obce jsou upravené na celém území, nicméně hlavním reprezentativním prostorem je plocha kolem kostela, rybníka a návsi pod nimi. Obec Líšná je jedna z mála obcí v České republice, která má všechny obecní dominanty (rybník, kostel, restaurační zařízení a náves) soustředěné na jednom místě v obležení upravených chalup, a proto se v minulosti stávala a dále stává velmi oblíbenou lokalitou pro filmaře. Natáčel se zde např. seriál Náves, Vyprávěj, Vinaři a další.

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 32 – Dominanty obce Líšná

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V Líšné spolu obyvatelé žijí velice pospolitě. V obci funguje spolek SDH, SK Líšná, honební společenstvo, spolek rybářů a myslivecké sdružení (Obec Líšná, 2022). Obec pořádá v průběhu roku mnoho akcí. V regionu je nejvyhlášenější akcí „neckyáda“, která se pořádá každý rok v srpnu na místním rybníku.

Hodnocení: *pozitivní*

6.2.3 Týček

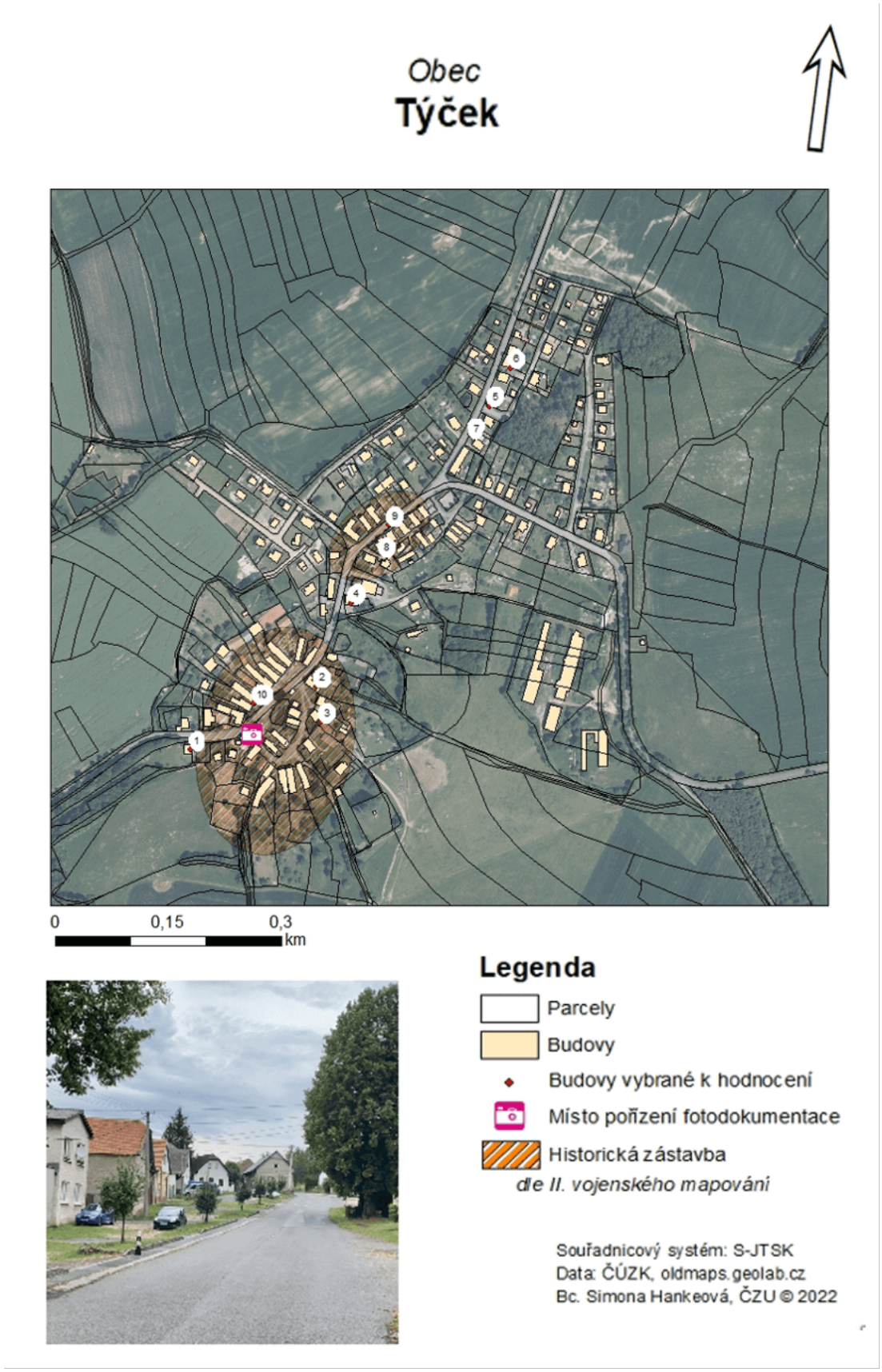

Obrázek 33 – Mapový list obce Týček

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Týček		Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
			půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
		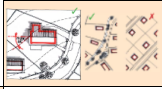					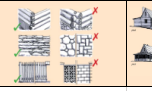	
1		umístěno v rámci novější zástavby	nerespektuje doporučený půdorys - nevhodná přístavba	polovalbová střecha je vhodná a splňuje sklon	balkon v 1. patře narušuje okapovou linii střechy	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
2		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
3		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	stítové průčelí narušuje lodžie	okna nesplňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
4		umístěno na místo původní zástavby ve středu obce	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha s pultovou střechou na přístavku - přípustné	celkový dojem narušuje "moderně" řešený přístavek	okna nesplňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vyhovující, střešní krytina by měla být vhodnější	/
5		umístěno v rámci novější zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	nerespektuje - čtvercovémý půdorys	plochá střecha je nepřijatelná	netypické uspořádání	okna nesplňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby
6		umístěno v rámci novější zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	nerespektuje - čtvercovémý půdorys	plochá střecha je nepřijatelná	netypické uspořádání	okna nesplňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, netradiční oplocení	/
7		umístěno v rámci novější zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	původní polovalbová střecha je narušena nevhodnou přístavbou	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, barevnost vyhovující	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby
8		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodná, oplocení není tradiční	/
9		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	valbová střecha je nevhodná a k roubence tohoto typu nehodící	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	roubení v tradičním charakteru je vhodně zachováno	/
10		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 20 – Hodnocení staveb v obci Týček

Architektonické a urbanistické regulativy

Týček je obcí, kde vliv socialismu na tradiční stavitelství napáchal větších škod, čemuž odpovídá druhý nejhorší výsledek tohoto hodnocení – 32, 9 % (23 „trestných bodů“), zároveň se jedná o nejhorší výsledek z obcí, které se nacházejí v CHKO Křivoklátsko.

Úprava veřejných prostor obce

Celkový dojem z místního stavitelství dotváří úprava reprezentativních prostor, která není nikterak významná. Spodnímu náměstí dominuje místní kaplička.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 34 – Kaplička v obci Týček

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Mimo SDH v obci nepůsobí jiné spolky a dle dostupných informací se v obci akce příliš nepořádají (Obec Týček, 2022).

Hodnocení: *negativní*

6.2.4 Lhotka u Terešova

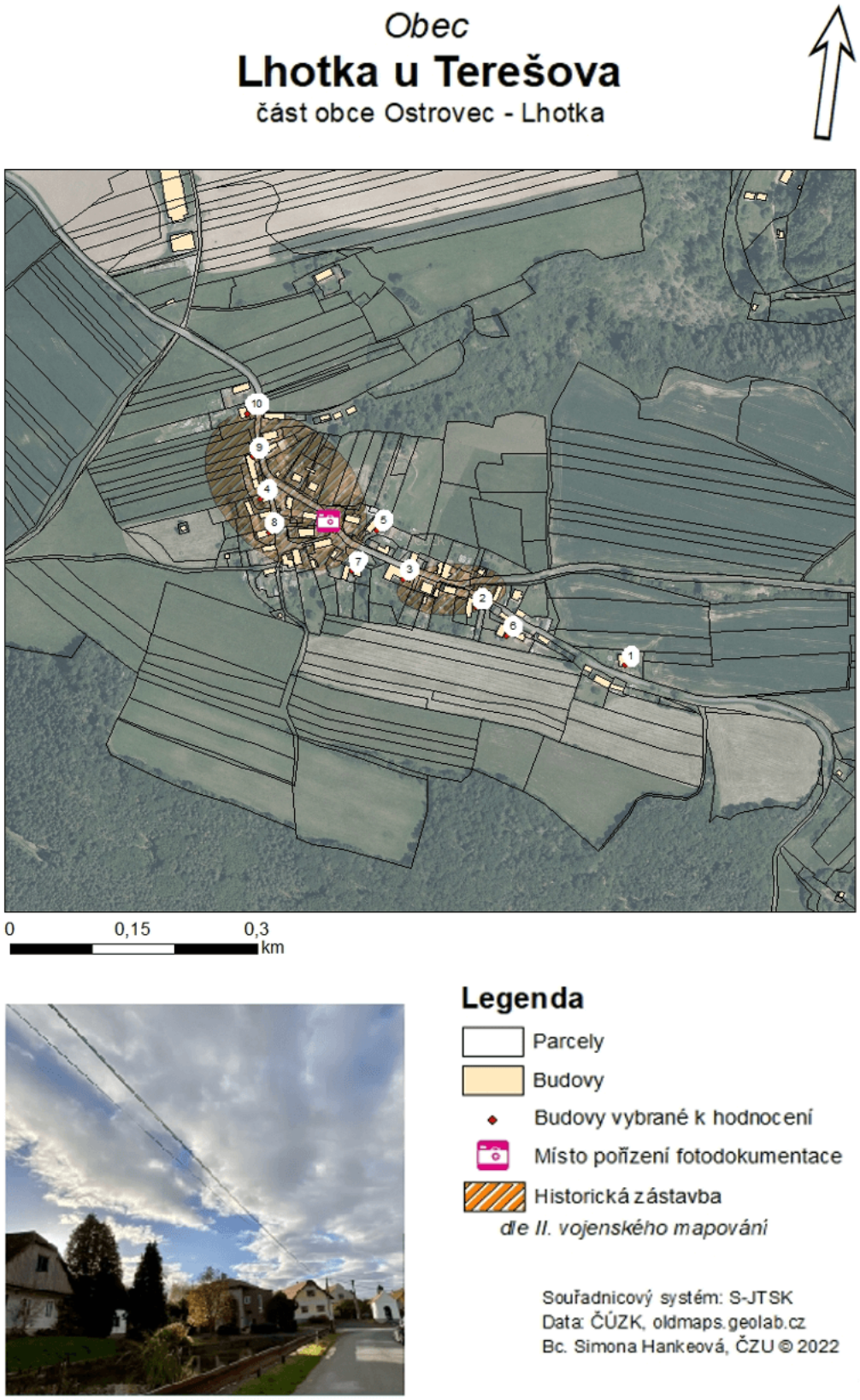

Obrázek 35 – Mapový list obce Lhotka u Terešova

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Lhotka u Terešova (Ostrovec - Lhotka)	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	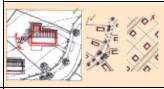	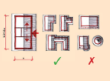		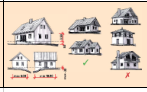			
1	umístěno na kraji obce	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí působí netradičně, stejně tak rozmístění oken a dvěří	okna splňují předepsané parametry, ale jsou nevhodně umístěna	fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
2	umístěno v rámci původní zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. respekující sklon, pultová na přístavku je přípustná	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, okapová orientace je původní a zde tradiční	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodná, oplocení není vhodné	/
3	umístěno v rámci původní zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. respekující sklon, pultová na přístavku je přípustná	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, okapová orientace je původní a zde tradiční	okna splňují předepsané parametry	stavba - fasáda chybí, střešní krytina zvolena vhodně	/
4	umístěno v rámci původní zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. respekující sklon, pultová na přístavku je přípustná	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodná, oplocení není vhodné	/
5	umístěno na kraji obce	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. respekujte předepsaný sklon, ale rovná (balkon) je nevhodná	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
7	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
8	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. respekující sklon, pultová na přístavku je přípustná	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	barevné aplikace na fasádě nejsou typické, ale barevně nevadí	/
9	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
10	umístěno na kraji obce	nerespektuje doporučené půdorysové uspořádání kvůli narušení přístavbou	mnoho kombinací (různé přístavky) neuspořádané a netradiční	netypické uspořádání	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby

Tabulka 21 – Hodnocení staveb v obci Lhotka u Terešova

Architektonické a urbanistické regulativy

První hodnocená část obce Ostrovec – Lhotka, Lhotka u Terešova, byla hodnocena 10 „trestnými body“, které představují 14,3 %, což je horší výsledek, než který náleží druhé části obce. Hodnocené stavby si vesměs zachovaly původní ráz, nicméně působí neudržovaně.

Úprava veřejných prostor obce

Náves je vhodně upravena a zajišťuje bezpečný pohyb pěších. Ostatní veřejná prostranství zvlášť nevynikají.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 36 – Pohled na náves obce Lhotka u Terešova

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V tomto regionu se nachází unikátní soustava čtyř mlýnů, kterou tvoří Zímův roubený klepáč, Němcův, Kalousův a Jankovský mlýn. Spolek, který má členy i z této části obce, ale působí v části Ostrovec. Vzhledem k tomu, že místní restaurační zařízení se nachází na území Lhotky, tak se více akcí pořádá právě tady (Obec Ostrovec – Lhotka, 2022).

Hodnocení: *pozitivní*

6.2.5 Ostrovec u Terešova

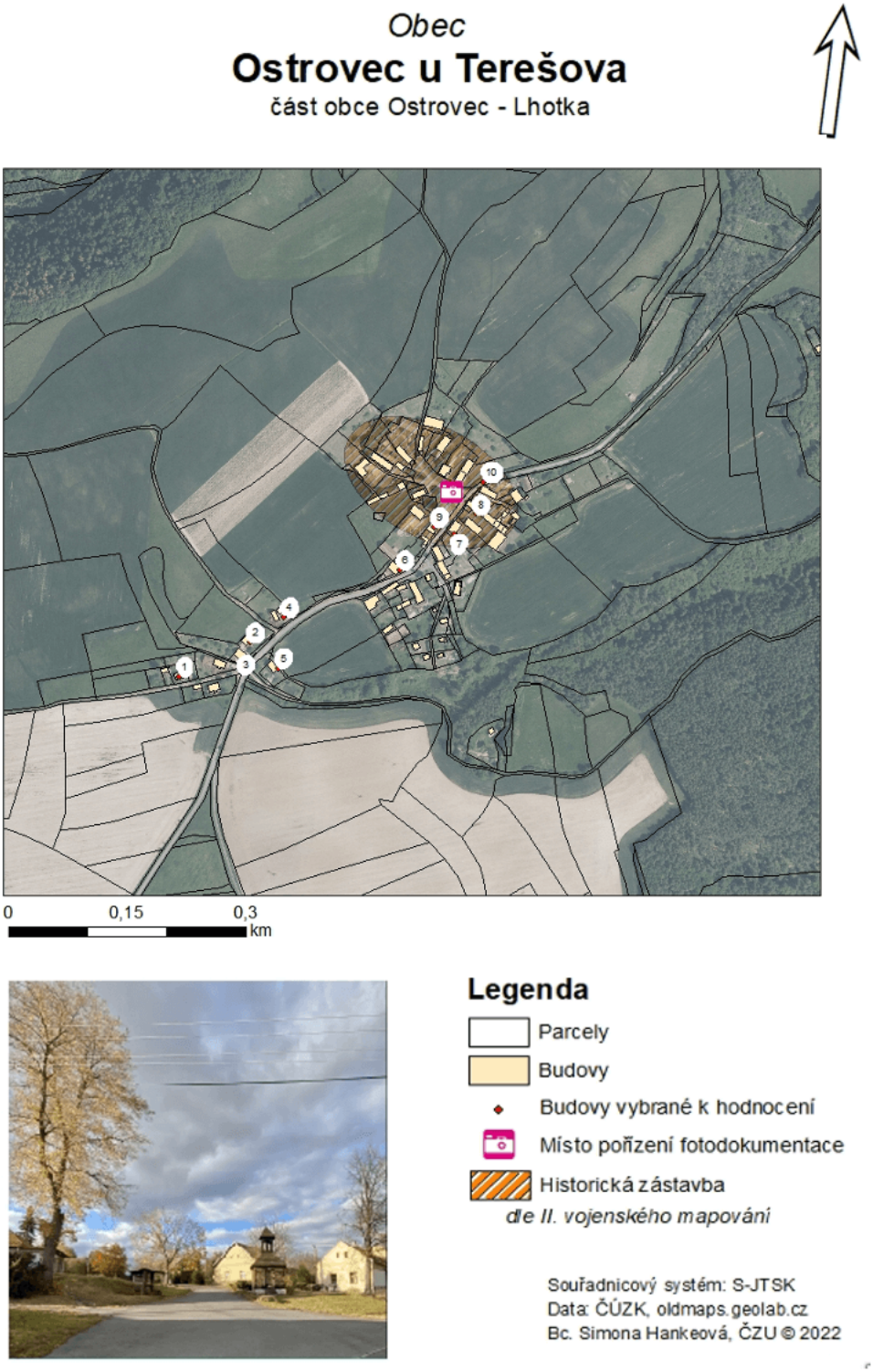

Obrázek 37 – Mapový list obce Ostrovec u Terešova

ObObec Ostrovec u Terešova (Ostrovec - Lhotka)ec Líšná	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	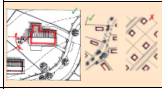	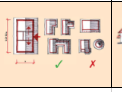				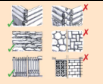	
1	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
2	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
3	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
4	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí stavby je vhodně zachováno	okna i dveřní otvory jsou tradičně zachované	původní odhalené zdění je tradičně zachované	/
5	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, vhodné zasazení do terénu	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
7	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	ve štítové části by mohlo být oken více, ale díky symetričnosti již existujících oken není dojem tolik narušen	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
8	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. má vyhovující sklon, přístavek s pultovou s. je přípustný	štítové průčelí domu je vhodně zachováno až na saymetričnost oken	okna by měla být ve štítu pravidelně rozmístěna - nevyhovující	roubení v tradičním charakteru je vhodně zachováno	/
9	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	kombinace sedlové střechy s plochou je nevhodná	štítové průčelí domu i okapová část je narušena nevhodně provedenou přístavbou	dominující trojdílné okno je nevhodné	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	přístavba narušuje tradiční venkovský vzhled stavby
10	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	roubení v tradičním charakteru je vhodně zachováno	/

Tabulka 22 - Hodnocení staveb v obci Ostrovec u Terešova

Architektonické a urbanistické regulativy

Druhá část obce Ostrovec – Lhotka byla v rámci hodnocení architektonických a urbanistických regulativů hodnocena celkově jako druhá nejlepší. Této obci byly uděleny pouze 4 „trestné body“, které se rovnají 5,7 %, která nesplňují stanovená doporučení.

Úprava veřejných prostor obce

Náves obce i ostatní veřejná prostranství jsou zachovalá a udržovaná, možná i proto se tato část mikroregionu Zbirožsko také stala vyhledávaným cílem filmařů. Natáčel se zde seriál Náves či Ranč U Zelené sedmy (Obec Ostrovec – Lhotka, 2022).

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 38 – Veřejné prostranství obce Ostrovec u Terešova

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V Ostrovci působí myslivecké sdružení Královec. Pořádají se zde tradiční akce jako karnevaly, společná zdobení stromečku apod.

Hodnocení: *neutrální*

6.2.6 Jablečno

Obrázek 39 – Mapový list obce Jablečno

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Jablečno (Zbiroh)		Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
			půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
		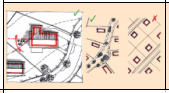	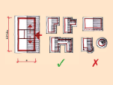		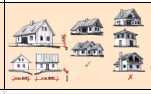	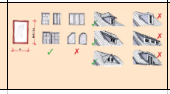	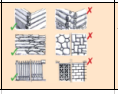	
1		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha s vyhovujícím sklonem	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
2		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha s vyhovujícím sklonem	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
3		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha s vyhovujícím sklonem	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
4		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	roubení v tradičním stylu je vhodně zachvováno	/
5		umístěno v rámci novější zástavby	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	obložení štítové části je vhodnější v kombinaci s roubením	/
6		umístěno v rámci novější zástavby	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, který je vhodný, ale je narušena okapová část	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 23 – Hodnocení staveb v obci Jablečno

Architektonické a urbanistické regulativy

Jablečno, část města Zbiroh, bylo vůbec nejlépe hodnocenou obcí (4,8 % - jen 2 „trestné body“). Zachovalý ráz staveb je nositelem tradičních prvků.

Úprava veřejných prostor obce

Veřejné prostory návsi jsou díky odlehlé poloze obce klidné a pro pohyb pěších bezpečné, nicméně se nejedná o zvláště upravené nebo udržované prostory.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 40 - Vodní nádrž Jablečno

Obrázek 41 - Náves v obci Jablečno

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

I díky skutečnosti, že obec Jablečno spadá pod město Zbiroh, tak spolky, které zde působí, zastřešuje právě město Zbiroh a zvláštní aktivity se v obci také nepořádají, což ale není zapříčiněno obecní nečinností, ale malým počtem obyvatel a příslušností k nadřazenému většímu celku.

Hodnocení: *neutrální*

6.2.7 Přísednice

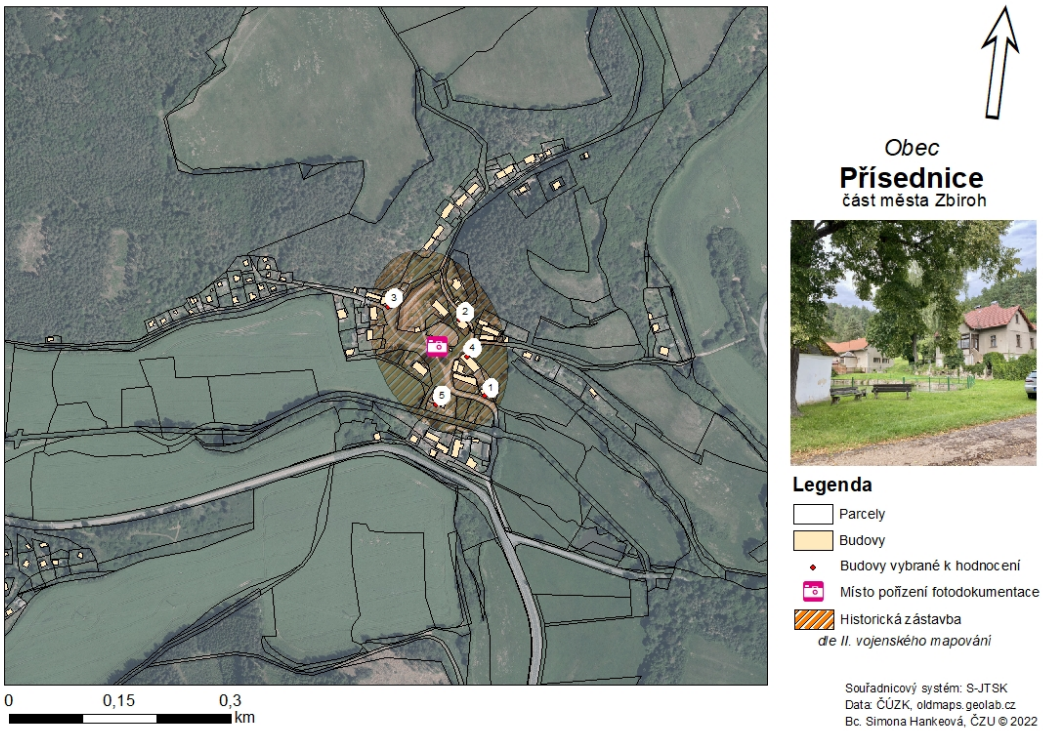

Obrázek 42 – Mapový list obce Přísednice

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Přísednice (Zbiroh)	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	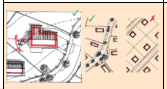	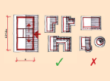			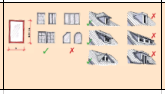	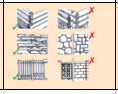	
1	umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
2	umístěno na místě původní zástavby	půdorysové uspořádání není tradiční (do T) - nevyhovující	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí s dřevěným výklenkem není typické, ale v celkové dojmu vily není rušivé	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
3	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2, přístavek není nevyhovující	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
4	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. respekujte předepsaný sklon, valbová s. na přístavku - nevyhovující	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
5	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 24 – Hodnocení staveb v obci Přísednice

Architektonické a urbanistické regulativy

Obec Přísednice (část města Zbiroh) disponuje stavbami, které jsou ve většině udržované a upravené. Duch socialismu je ale bohužel znát na většině z nich. Přísednice nasbírala 4 „trestné body“ – 11,4% nesplnění doporučení.

Úprava veřejných prostor obce

Obec se nachází v takřka slepé odbočce, což zajišťuje bezpečnou možnost pohybu. Ve středu návsi se nachází rybník s kapličkou a kolem nich upravená zatravněná plocha.

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 43 – Obec Přísednice

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Zde je situace shodná jako u předchozí části města Zbiroh – Jablečna. Přísednice je malá obec a působnost spolků je situována do Zbiroha, přesto si obec zachovává své dílčí akce v průběhu roku, především pro děti.

Hodnocení: *pozitivní*

6.2.8 Třebnuška

Obrázek 44 – Mapový list obce Třebnuška

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Třebnuška (Zbiroh)	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	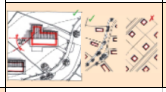	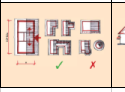		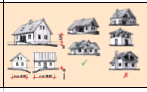	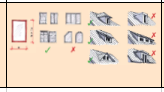		
1	umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1: min. 1,5	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, netradiční oplocení	/
2	umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
3	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha, ve štítu doplněná secesní aplikací	secesní fasáda je zachovaná a tvoří památku obce	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
4	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní odstín je výraznější než by měl být	/
5	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	zachované roubení v přízemí, narušeno obložením ve štítu a nevhodnou střešní krytinou	/
7	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	roubení v tradičním charakteru je zachováno, nevhodná střešní krytina	přístavbou je narušena jedna ze štítových částí domu

Tabulka 25 – Hodnocení staveb v obci Třebnuška

Architektonické a urbanistické regulativy

Obec Třebnuška je tvořena především původními zemědělskými usedlostmi, které jsou situovány kolem rybníka a dohromady tvoří náves. Vesměs se jedná o udržované chalupy, nicméně některé působí spíše zanedbaným dojem. Celkem bylo obci uděleno 6 „trestných bodů“, které představují 12,2 %.

Úprava veřejných prostor obce

Náves tvoří ve své podstatě prostor kolem rybníka a přilehlé kapličky. Nejedná se o nijak zvlášť upravené plochy.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 45 – Rybník v obci Třebnuška

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Spolky jsou situovány ve městě Zbiroh, kam obec Třebnuška spadá. Žije zde trvale pouze 29 obyvatel, což zapříčiňuje situování kulturního života právě do Zbiroha.

Hodnocení: *neutrální*

6.2.9 Zbiroh

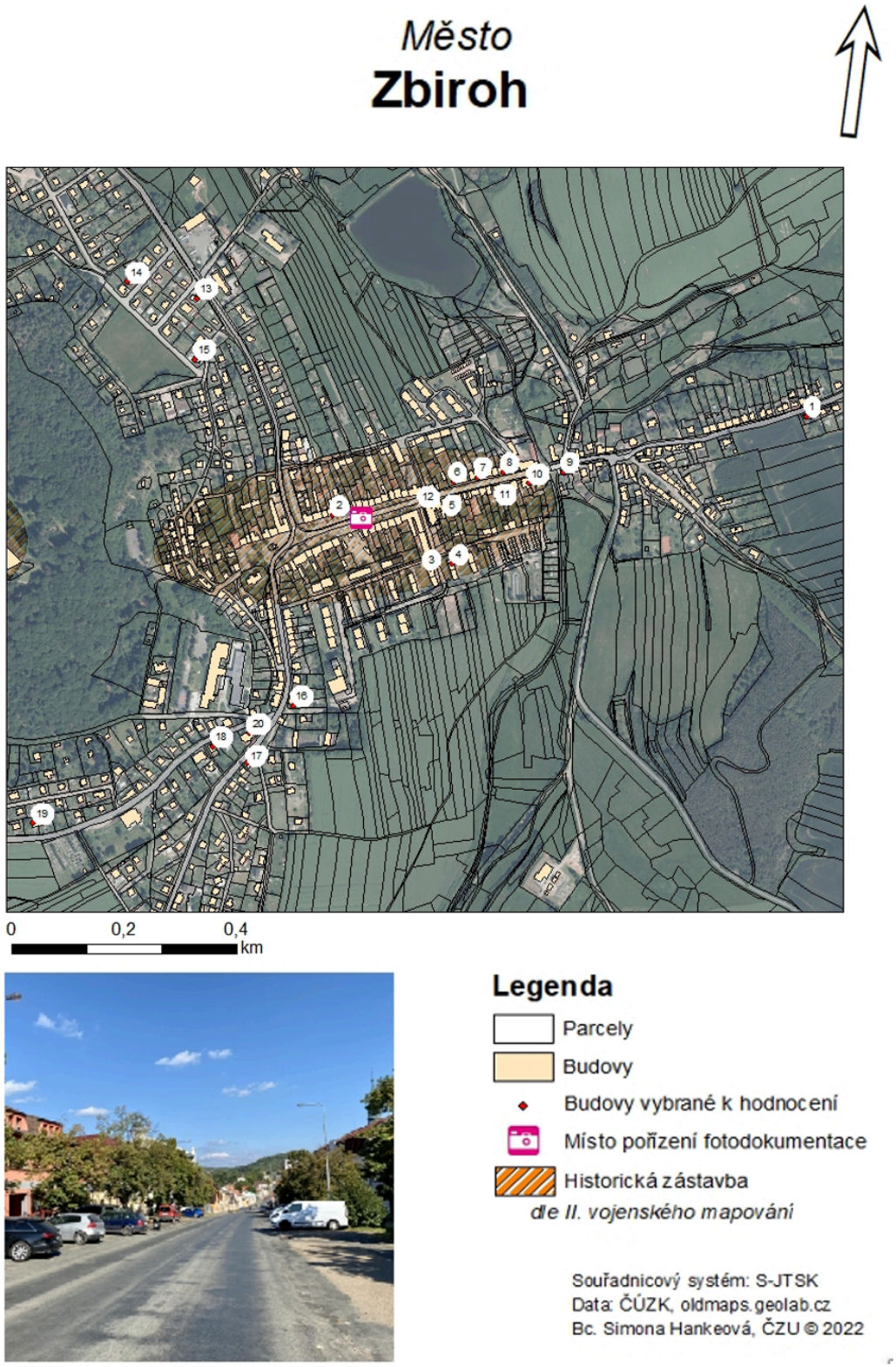

Obrázek 46 – Mapový list města Zbiroh

	Město Zbiroh	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
			půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
		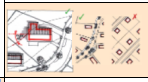	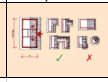				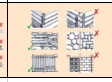	
1		umístěno v rámci původní zástavby	půdorys odpovídá poměru stran 1:2 s okapovou orientací	sedlová střecha je v okapové části narušena přístavbou	objekt je vhodně zasazen do terénu	okna splňují předepsané parametry	plastové obložení je nehodící a nevhodné	přístavba narušuje okapovou linii střechy
2		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorys odpovídá poměru stran 1:2 s okapovou orientací	sedlová střecha s dochovaným průčelím	průčelí domu je vhodně zachováno	onka splňují předepsané parametry	podezdívka i provedení fasády je vhodně zvoleno	/
3		umístěno na kraji obce v novější zástavbě v pravidelných parcelách - nevyhovující	obdélníkový půdorys bytového domu odpovídá poměru stran 1:2	plochá střecha doplněná valbovými prvky, přesto nevyhovující	takto provedený bytový dům je nehodící a rušivý vzhledem k okolní zástavbě	použitá okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je příliš výrazná - nevhodné	/
4		umístěno na kraji obce v novější zástavbě v pravidelných parcelách - nevyhovující	obdélníkový půdorys bytového domu odpovídá poměru stran 1:2	plochá střecha doplněná valbovými prvky, přesto nevyhovující	takto provedený bytový dům je nehodící a rušivý vzhledem k okolní zástavbě	použitá okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodná	/
5		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorysové uspořádání do čtverce - nevyhovující	sedlová střecha - vyhovující	rozložení oken ve štítové části je asymetrické	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, aplikace také nejsou typické	zadní část domu je přistavena, ale nenarušuje celkové rozložení
6		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorys odpovídá poměru stran 1:2 s okapovou orientací	sedlová střecha - vyhovující, vyrýř se sedlovou střechou také	osazení a hmotové uspořádání domu je dochováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i provedení fasády je vhodně zvoleno	/
7		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorys odpovídá poměru stran min. 1:1,5 s okapovou orientací	sedlová střecha - vyhovující	osazení a hmotové uspořádání domu je dochováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i provedení fasády je vhodně zvoleno	/
8		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorys odpovídá poměru stran 1:2 s okapovou orientací	sedlová střecha - vyhovující	osazení a hmotové uspořádání domu je dochováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i provedení fasády je vhodně zvoleno	/
9		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorys odpovídá poměru stran min. 1:1,5 s okapovou orientací	polovalbová střecha - vyhovující	osazení a hmotové uspořádání domu je dochováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	barevnost fasády je vyhovující	/
10		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorysové uspořádání odpovídá poměru stran 1:2 se štítovou orientací	polovalbová střecha - vyhovující	štítové uspořádání je vyhovující a dochované, asymetričnost oken	okna splňují předepsané parametry	kamenné obložení celého podlaží není typické, ale ani rušivé	/
11		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorysové uspořádání odpovídá poměru stran 1:2 se štítovou orientací	polovalbová střecha - vyhovující	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i provedení fasády je vhodně zvoleno	/
12		umístěno na návsi v rámci původní zástavby	půdorys do čtverce s okapovou orientací - nevyhovující	sedlová s. s přesahujícím průčelím ve štítu - netypické uspořádání	štítové uspořádání není původní a působí rušivě	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nesplňuje doporučené provedení	přistavěné průčelí působí rušivě
13		umístěno v nové zástavbě v pravidelných parcelách - nevyhovující	půdorysové uspořádání do čtverce s přístavkem - nevyhovující	sedlová střecha, avšak s nevyhovujícím sklonem	štítové uspořádání je vyhovující	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodná	/
14		umístěno v rámci novější zástavby	půdorysové uspořádání do tvaru L - přípustné	kombinace sedlové a ploché střechy na přístavbě - nevyhovující	přístavba do značné míry narušila původní ráz objektu	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodná	přístavba před štítovou části domu narušuje celkové uspořádání
15		umístěno v nové zástavbě v pravidelných parcelách - nevyhovující	netypické uspořádání	sedlová střecha - vyhovující	netypické uspořádání	netypická okna	fasádní barevnost je vhodná	/
16		umístěno v rámci novější zástavby	půdorys odpovídá poměru stran 1:2 s okapovou orientací	sedlová střecha - vyhovující, vyrýře se sedlovou střechou také	osazení a hmotové uspořádání domu je dochováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodná	/
17		umístěno v nové zástavbě v pravidelných parcelách - nevyhovující	půdorysové uspořádání do čtverce - nevyhovující	plochá střecha - nevhodné	netypické uspořádání	netypická okna	fasádní barevnost je vhodná	/
18		umístěno v rámci novější zástavby	půdorysové uspořádání do tvaru L - přípustné	mansardový typ střechy není typem doporučeným	hmotové uspořádání je v pořádku pro vilu samostatně, ale nepůsobí tradičně	okna splňují předepsané parametry	materiály i barevnost jsou v rámci secesního stylu vhodné, ale netradiční	/
19		umístěno v nové zástavbě v pravidelných parcelách - nevyhovující	půdorys odpovídá poměru stran 1:2 s okapovou orientací	sedlová s. je v okapové části narušena přístavbou/vykýře m (s pultovou s.)	osazení a hmotové uspořádání domu je vhodné	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodná	/
20		umístěno v rámci novější zástavby	půdorys odpovídá poměru stran min. 1:1,5 s okapovou orientací	kombinace polovalbové a valbové střechy není typické	hmotové uspořádání je v pořádku pro vilu samostatně, ale nepůsobí tradičně	okna splňují předepsané parametry	materiály i barevnost jsou v rámci secesního stylu vhodné, ale netradiční	/

Tabulka 26 – Hodnocení staveb ve městě Zbiroh

Architektonické a urbanistické regulativy

Ve městě Zbiroh bylo vybráno k hodnocení vzhledem k jeho velikosti 20 staveb (v jeho dílčích částech: Jablečno, Přísednice, Třebnuška, Chotětín v součtu dalších 22 staveb). Město Zbiroh nesplnilo doporučené regulativy u hodnocených staveb ve 32,1 % - 45 „trestných bodů“. Ve městě se nacházejí původní městské menší usedlosti, na náměstí vícepodlažní měšťanské domy a nová zástavba. Je škoda, že je ráz města narušen sídlištěm a podobnými výstřelky např. v podobě průmyslových areálů v západní části města.

Úprava veřejných prostor obce

Hlavním veřejným prostorem je bezesporu podlouhlé náměstí, které se město snaží udržovat a je pro město důstojnou vizitkou. I další části města jsou zachovalé, bezpečně vyřešené a působí příjemným dojmem.

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 47 – Horní část náměstí města Zbiroh

Obrázek 48 – Zámek Zbiroh

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Zbiroh se stává cílem turistů především kvůli zámku Zbiroh nebo muzeu J. V. Sládka. Město ale disponuje kulturním životem i pro své obyvatele. Ve městě se nachází např. letní kino, kde se pořádá v průběhu roku mnoho promítání i akcí. Působí zde SDH, Junák, klub fotbalu, stolního tenisu i ledního hokeje (Město Zbiroh, 2022).

Hodnocení: *pozitivní*

6.2.10 Chotětín

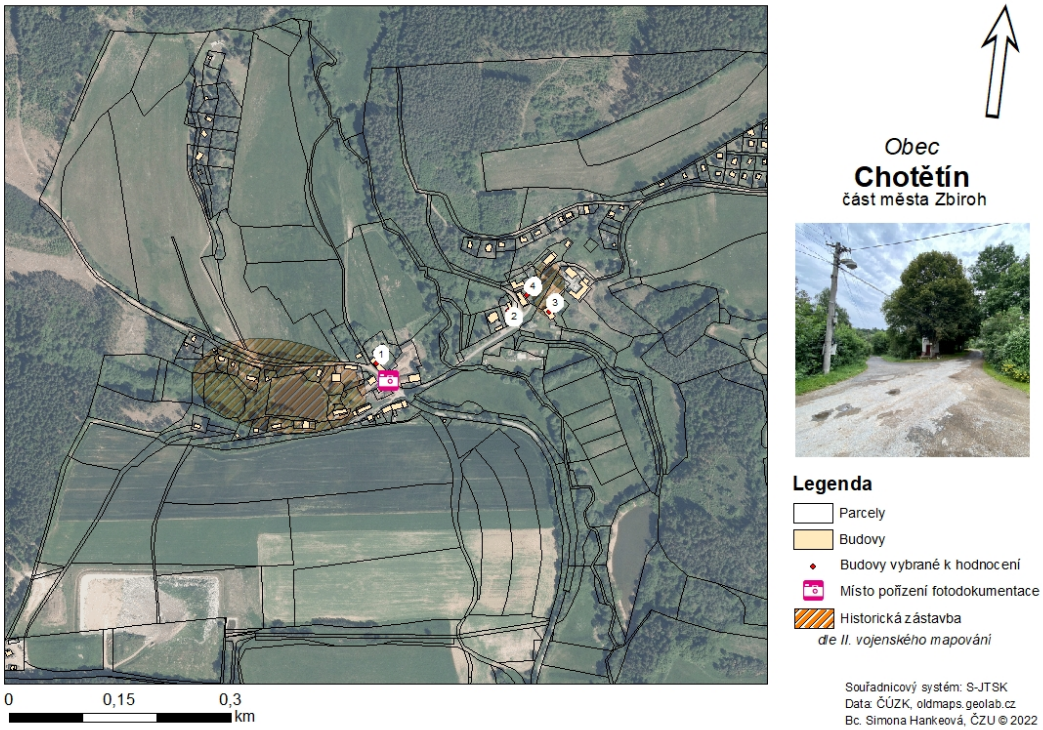

Obrázek 49 – Mapový list obce Chotětín

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Chotětín (Zbiroh)	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	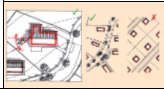	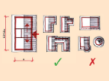		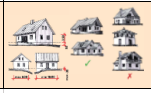		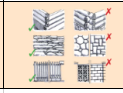	
1	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
2	umístěno v nové zástavbě	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	plochá střecha je nevyhovující	zasazení domu do terénu je vyhovující, ale takto moderní provedení vyhovující není	v "okapové" části domu jsou přípustné velké prosklené plochy, ale jiná okna nemají zachovaný tradiční charakter	netradiční dřevěné obložení, které mě ale nijak neruší celkový dojem, zachování oplocení	/
3	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nespňuje hladkou strukturu a vzory také nejsou tradiční	/
4	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 27 – Hodnocení staveb v obci Chotětín

Architektonické a urbanistické regulativy

5 „trestných bodů“ v obci Chotětín reprezentuje 17,9 % bodů, kdy byly stavby nevyhovující. Zajímavý byl kontrast mezi stavbou, která prošla rekonstrukcí za dob socialismu (stavba č. 3) a zcela novou, velice moderní stavbou (stavba č. 2) – přesto obě nevyhovující.

Úprava veřejných prostor obce

Veřejné prostory přestavují ulice s komunikacemi, ale výslovně vyhrazený prostor (náves) dnes již chybí (viz mapový list – obrázek 42), snad jen plocha kolem rybníka.

Hodnocení: *negativní*

Obrázek 50 – Náves obce Chotětín

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V poslední části města Zbiroh je stejná situace, jako předchozích třech. Aktivita obecních spolků i kulturní život je soustředěn do Zbiroha.

Hodnocení: *neutrální*

6.2.11 Cekov

Obrázek 51 – Mapový list obce Cekov

	Obec Cekov	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
			půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
		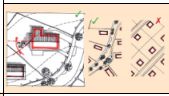	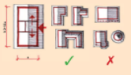		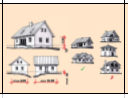	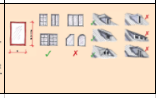		
1		umístěno v rámci původního uspořádání	obdélníkový půdorys splňuje předepsaný poměr stran 1:2, narušen přístavkem	sedlová s. má vyhovující sklon, na přístavku by byla vhodnější s. pultová	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	boční přístavek není rušivý
2		umístěno v rámci novější zástavby - nevyhovující	půdorys čtvercového tvaru nesplňuje doporučené uspořádání	vylbový typ střechy není doporučeným tvarem střechy - nevyhovující	nevhodný tvar narušuje celkový dojem a nezapadá do venkovské zástavby	okna nesplňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vhodně zvolena, nevyhovující vzor	/
3		umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. má vyhovující sklon, ale přístavba v okapové části s. narušuje	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	přístavek v okapové části narušuje tradiční vzhled domu
4		umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
5		umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6		umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
7		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	přístavek v okapové části není rušivý a nenarušuje tradiční vzhled domu
8		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je narušeno lodžií	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
9		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
10		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
11		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha má vyhovující sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
12		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
13	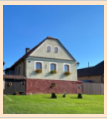	umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys obdélníkového tvaru splňuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbový tvar střechy, splňující předepsané parametry	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
14		umístěno v rámci novější zástavby - nevyhovující	půdorys čtvercového tvaru nesplňuje doporučené uspořádání a je příliš členitý	polovalbový tvar s. je narušený přístavbou v okapové části s valbovou s.	štítové průčelí domu je narušeno přístavkem s balkonem	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	přístavky narušují tradiční venkovský vzhled stavby

Tabulka 28 – Hodnocení staveb v obci Cekov

Architektonické a urbanistické regulativy

Obec Cekov tvoří většina zachovalých, upravených staveb, kterým dominuje tradiční styl. 20 „trestných bodů“ odpovídá 20,4 %, do kterých spadají především stavby s nádechem socialismu.

Úprava veřejných prostor obce

Veřejný prostor obce – plocha návsi je upravena a působí velice uceleným dojmem spolu se staveními, které ho lemují. Nachází se zde dostatečné množství laviček, které nechybí ani kolem Cekovského rybníka, který je lokalizován na jihozápadní straně k. ú.

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 52 – Náves obce Cekov

Obrázek 53 – Cekovský rybník

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V obci nepůsobí mimo SDH jiné spolky, přesto je obec velmi iniciativní a mimo plesů organizuje např. akce a soutěže pro děti (Obec Cekov, 2022).

Hodnocení: *pozitivní*

6.2.12 Kařez

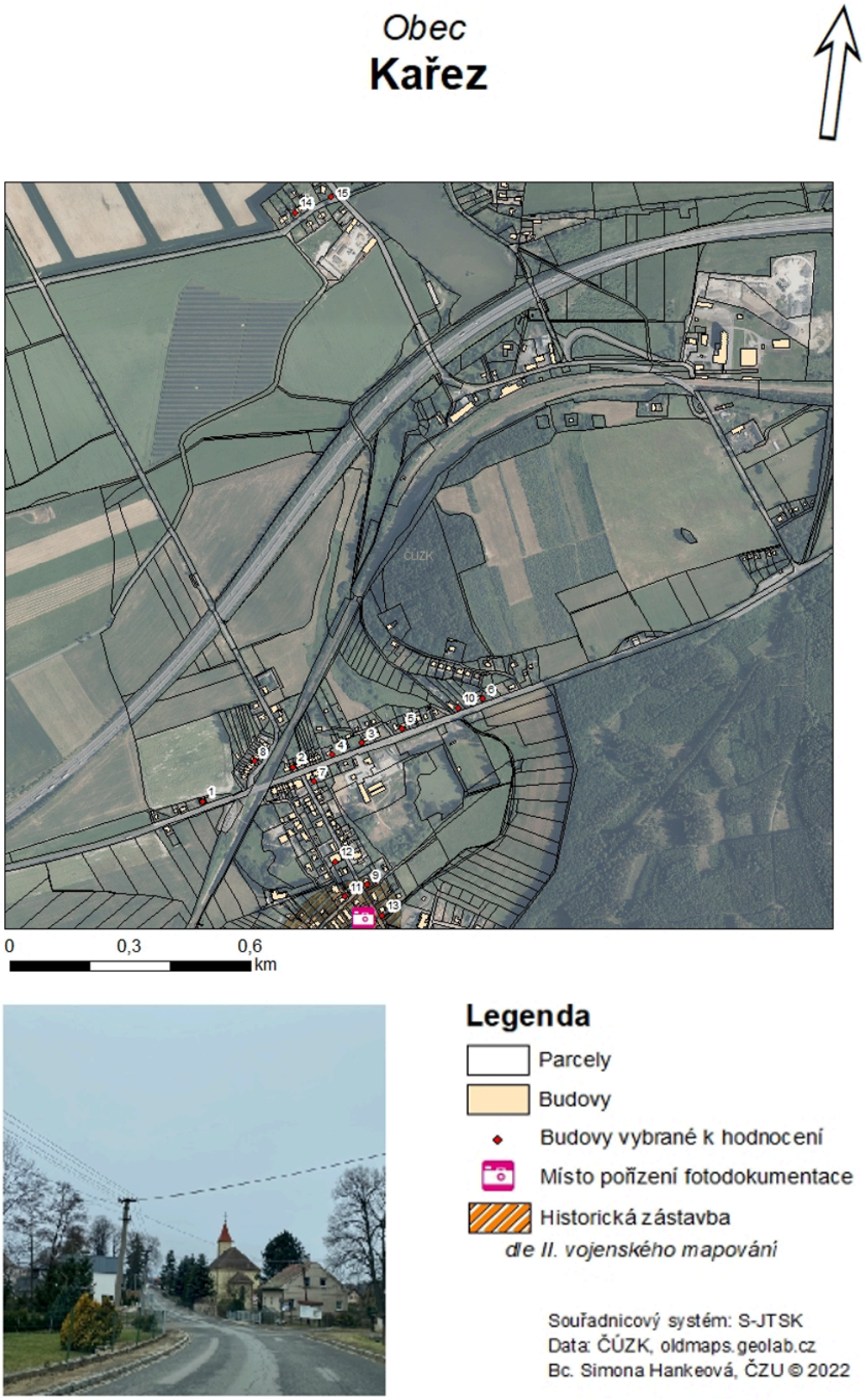

Obrázek 54 – Mapový list obce Kařez

Obec Kařez	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	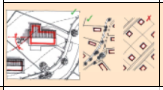	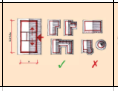				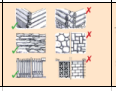	
1		půdorys stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha s nevyhovující m sklonem	okapová orientace s asymetrickým průčelím kvůli přístavbě	okna splňují předepsané parametery	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	přístavbou se ze čtvercového půdorysu stal obdélníkový, který je vhodný
2		půdorys splňuje předepsaný poměr stran i tvar půdorysu do L	sedlová střecha s nevyhovující m sklonem	průčelí domu působí netradičně	okna nesplňující předepsané parametry	dřevěné obložení je netradiční	/
3		čtvercové uspořádání - nevyhovující	plochá střecha - nevhodné	netypické upořádání	okna nesplňující předepsané parametry	fasáda nesplňuje hladkou strukturu a tmavší aplikace	/
4		čtvercové uspořádání - nevyhovující	sedlová střecha s nevyhovující m sklonem	štítové průčelí je vhodně zachováno	okna nesplňující předepsané parametry	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
5		netypické a neucelené uspořádní	sedlová střecha s nevyhovující m sklonem	netypické upořádání	okna nesplňující předepsané parametry	mnoho odstínů, neuspořádáné	přístavby narušily původní ráz domu
6		půdorys stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	kombinace sedlové a valbové střechy na výklenku	okapová orientace - vyhovující	okna splňují předepsané parametry - v okapové části je možné použití větších okenních ploch	fasádní barevnost je vyhovující	/
7		půdorys stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	mansardový typ střechy není typem doporučeným	okapová orientace s asymetrickým průčelím kvůli přístavbě	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vyhovující	přístavby v okapové části je asymetrická a působí rušivě
8		půdorys celé stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha s nevyhovující m sklonem	štítové průčelí je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
9		umístěno v rámci původního uspořádání	půdorys stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha splňující předepsané parametry	štítové průčelí je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vyhovující	/
10		umístění v rámci novější zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	čtvercové uspořádání s přístavbou tvoří písmeno L - nevyhovující	valbová střecha není doporučeným typem střechy	netypické upořádání	okna splňují předepsané parametry	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	přístavba doplnila čtvercový půdorys do tvaru L
11		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha splňující předepsané parametry	štítové průčelí je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vyhovující	/
12		umístěno v rámci původního uspořádání	čtvercové uspořádání - nevyhovující	mansardový typ střechy není typem doporučeným	netypické upořádání	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vyhovující	/
13		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorys stavby splňuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha splňující předepsané parametry	štítové průčelí je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	fasádní barevnost je vyhovující	/
14		umístění v rámci novější zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	čtvercové uspořádání - nevhodné	stanová střecha není doporučeným typem střechy	netypické upořádání	okna nesplňující předepsané parametry	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
15	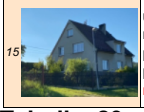	umístění v rámci novější zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	téměř čtvercové uspořádání - nevhodné	sedlová střecha splňující předepsané parametry	štítové průčelí působí až příliš mohutně	okna nesplňující předepsané parametry	fasáda nesplňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/

Tabulka 29 – Hodnocení staveb v obci Kařez

Architektonické a urbanistické regulativy

46 „trestných bodů“ odpovídá 43,8 % nevyhovujících bodů u hodnocených staveb. Kařez byl nejhůře hodnocenou obcí. Na vině jsou především novější stavby lemující silnici 605, které nejsou pro obec příliš reprezentativní vizitkou.

Úprava veřejných prostor obce

Jižní část obce je oproti horní části, která je protnutá dálnicí a frekventovanou silnicí klidná a pro pěší bezpečná. Náves soustředěná kolem rybníka působí zachovale.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 55 – Silnice 605 protínající obec Kařez

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Hlavním iniciátorem akcí a kulturního vyžití v obci je TJ Sokol Kařez, jiný spolek v obci nepůsobí. V obci probíhají klasické akce spojené s Vánocemi, koncem školního roku apod. (Obec Kařez, 2022).

Hodnocení: *neutrální*

6.2.13 Lhota pod Radčem

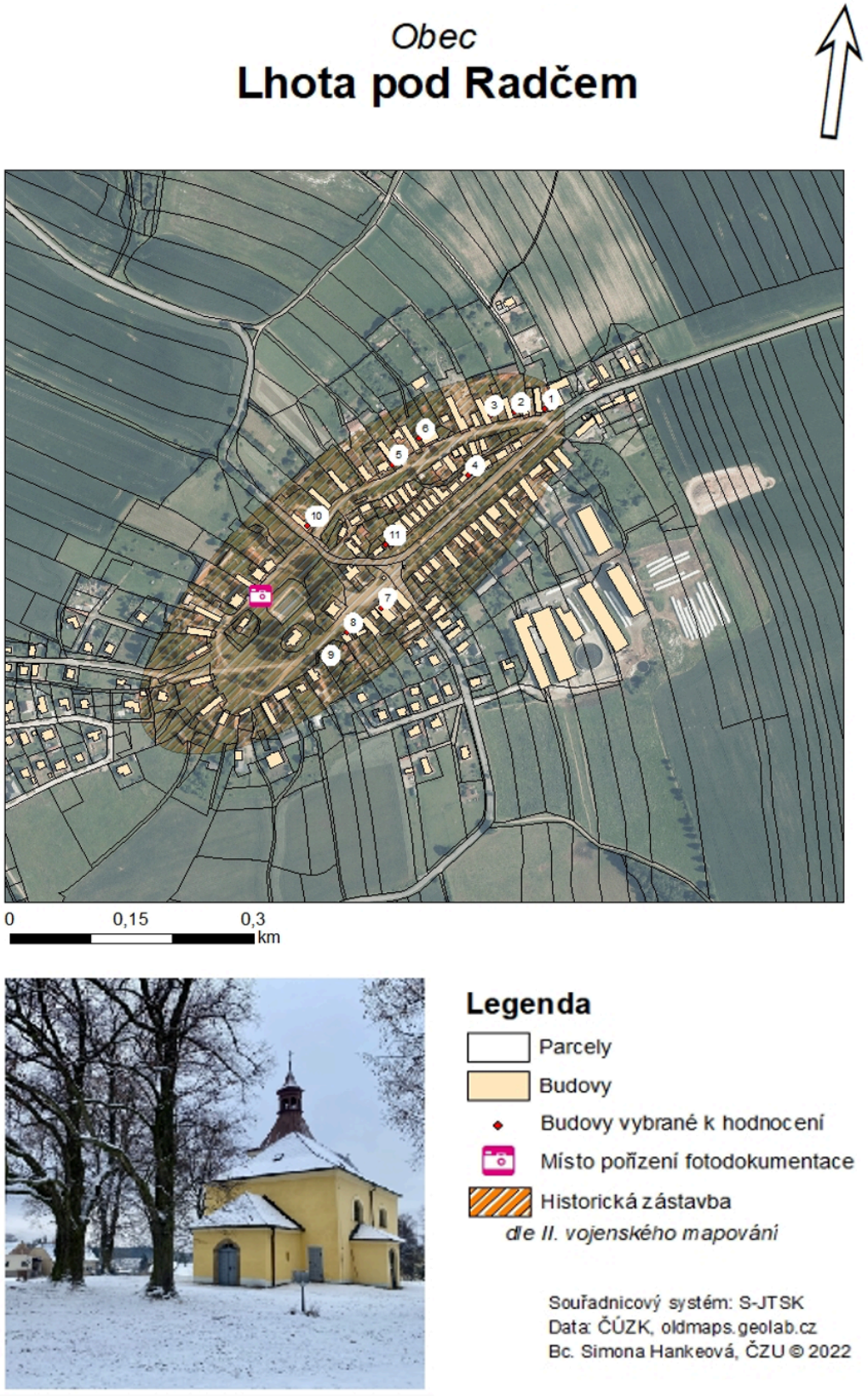

Obrázek 56 – Mapový list obce Lhota pod Radčem

ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ REGULATIVY dle AOPK

Obec Lhota pod Radčem	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	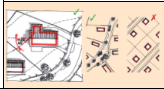			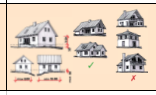		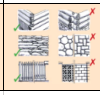	
1	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
2	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
3	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
4	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
5	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová s. je vhodná, plochá s. (balkon) není vyhovující, pultová přípustná	štítové průčelí domu je narušeno nevhodnou přístavbou	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	přestavbou byl narušen původní/tradiční vzhled stavby
6	umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	plochá střecha je nepřijatelná	netypické uspořádání	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby
7	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka je netradiční a nehodící, fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
8	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
9	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
10	umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2 a více	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, okapová orientace je původní a vyhovující	okna splňují předepsané parametry	roubení v tradičním charakteru je vhodně zachováno	/
11	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, okapová orientace je původní a vyhovující	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	podezdívka i fasáda jsou vhodné, oplocení by mohlo být tradičnější	/
12	umístěno v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová střecha je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 30 – Hodnocení staveb v obci Lhota pod Radčem

Architektonické a urbanistické regulativy

Lhota pod Radčem si zachovává svůj původní charakter tradičních stavení a typických roubenek. Nesplňovala doporučené regulativy jen v 10,7 % případů (9 „trestných bodů“).

Úprava veřejných prostor obce

Veřejné prostory obce působí udržovaně a pro obec důstojně. Dominantní jsou travnaté plochy obklopující silnici, dále plocha kolem kostela a roubenky, kde se nachází náves.

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 57 – Náves obce Lhota pod Radčem

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V obci působí TJ Sokol, která se účastní okresního fotbalového přeboru. Několikrát do roka se pořádají různé zábavní a kulturní akce (Máje, různé taneční zábavy atd.) Stejně jako ve většině okolních vesnic, funguje ve Lhotě SDH (Obec Lhota pod Radčem, 2022).

Hodnocení: *neutrální*

6.2.14 Plískov

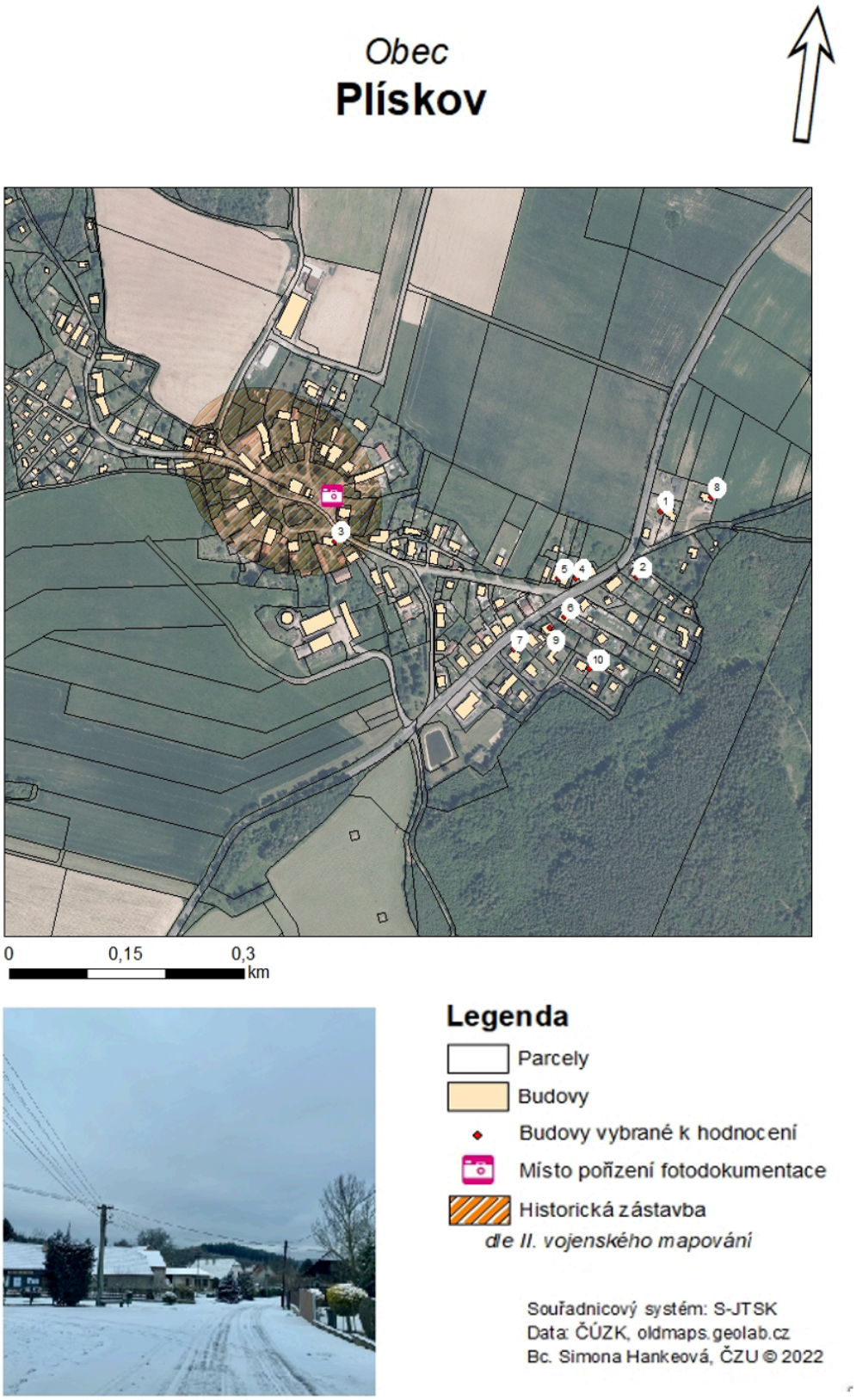

Obrázek 58 – Mapový list obce Plískov

Obec Plískov		Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
			půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
		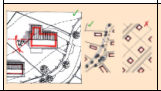	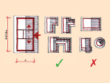			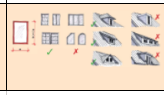	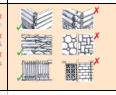	
1		umístěno v rámci novější zástavby	nerespektuje - doporuč. uspořádání - čtvercový půdorys + přístavek	sedlová s., narušená přístavbou v okapové části	netypické uspořádání	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	přestavbou byl zničen původní/tradiční vzhled stavby
2		umístěno v rámci nové zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	valbová střecha - nevhodné	netypické uspořádání	okna nesplňují předepsané parametry - netypická	fasádní barevnost by mohla být světlejšího odstínu	/
3		umístěno v rámci původní zástvby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha splňující požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, dominantní okapová orientace	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
4		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová s. je vhodná splňuje předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
5		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová s. je vhodná splňuje předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6		umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha nesplňující požadovaný sklon	netypické uspořádání	okna nesplňují předepsané parametry - netypická	nevhodné obložení ve štítové části a v oblasti komína	/
7		umístěno v rámci původní zástvby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha splňující požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
8		umístěno v rámci nové zástavby v pravidelných parcelách - nevyhovující	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha nesplňující požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametryn až na jejich uspořádání	fasádní barevnost by mohla být světlejšího odstínu	/
9		umístěno v rámci novější zástavby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha splňující požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno, ne příliš vhodná asymetričnost oken	okna splňují předepsané parametryn až na jejich uspořádání - nepravidelné	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
10		umístěno v rámci původní zástvby	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová s. je vhodná splňuje předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 31 – Hodnocení staveb v obci Plískov

Architektonické a urbanistické regulativy

V Obci Plískov bylo hodnoceno 10 staveb. Stavby v této obci většinou nesplňovaly především doporučené parametry týkající se oken. Celkově obec nesplňuje předepsaná kritéria ve 24,3 % (17 „trestných bodů“).

Úprava veřejných prostor obce

Horní část obce je situována kolem silnice v podlouhlém tvaru, kde se nachází veřejné plochy kolem sportovišť a restauračního zařízení, které nejsou pro chodce příliš bezpečné, což ale vyvažují prostory návsi, která se nachází ve spodní části obce kolem rybníka a kapličky.

Hodnocení: *neutrální*

Obrázek 59 – Plocha kolem restauračního zařízení v obci Plískov

Obrázek 60 – Náves obce Plískov

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

Obec je velice aktivní v pořádání nejrůznějších akcí po celý rok např. taneční zábavy, ale i sportovní turnaje apod. Mimo SDH zde nepůsobí jiné spolky.

Hodnocení: *neutrální*

6.2.15 Sirá

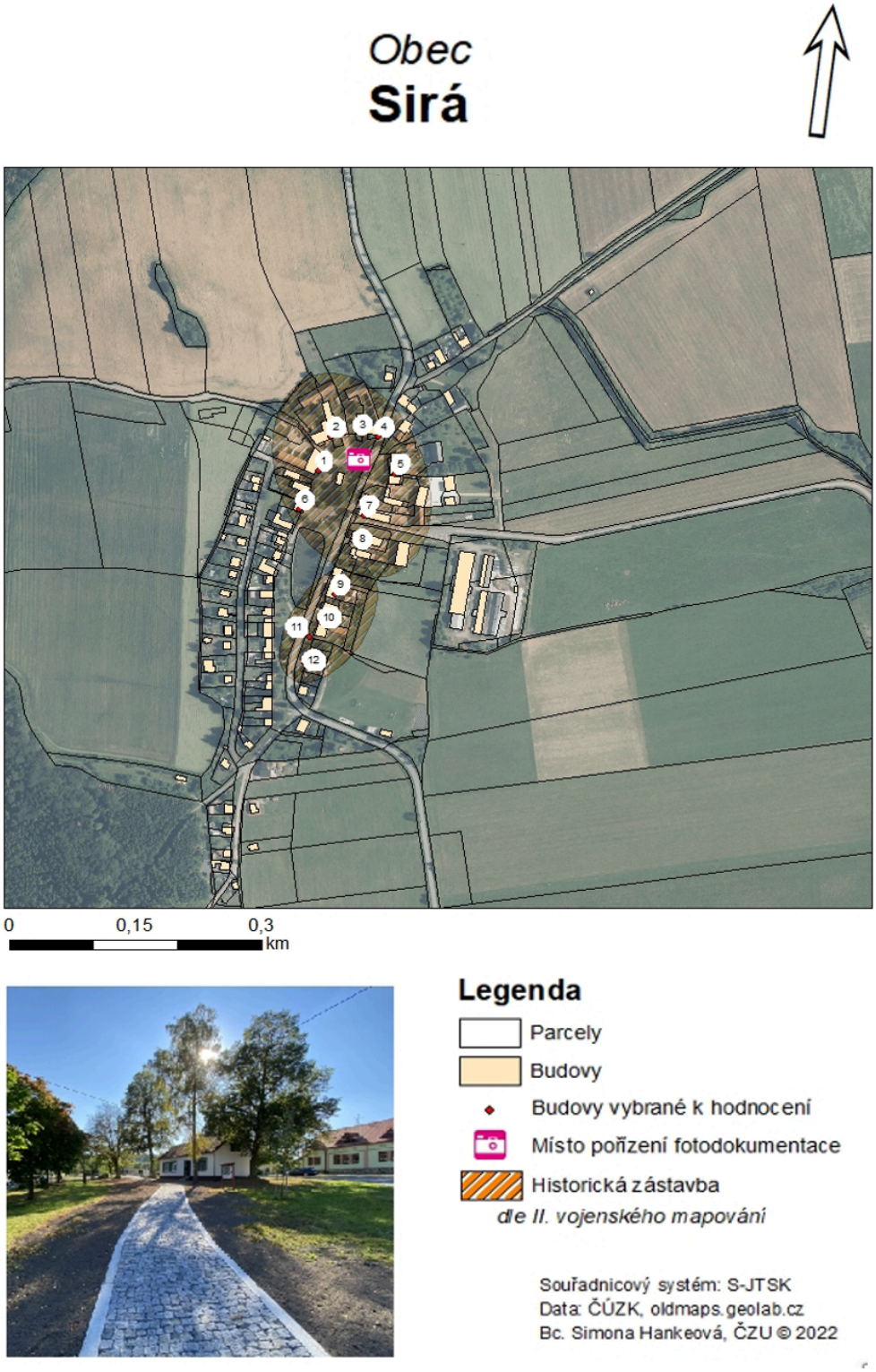

Obrázek 61 – Mapový list obce Sirá

Obec Sirá	Umisťování staveb	Hmotové řešení staveb					
		půdorysové uspořádání	tvary střech	hmota a osazení objektu	okenní a dveřní otvory	materiály a barevnost	přestavby a stavební úpravy
	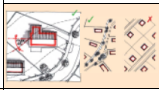	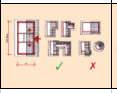		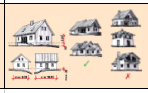	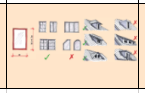		
1		respektuje předepsaný poměr stran 1:2, okapová orientace	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	dominantní okapová strana s vykýři se sedlovou střechou, štít je zachován	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
2		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2, okapová orientace	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	dominantní okapová strana s vykýři se sedlovou střechou, štít je zachován	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
3		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorysové uspořádání do písmene U s průčelím	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	oba štíty vhodně zachovány	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	fasáda nespňuje hladkou strukturu, ale barevnost je vyhovující	/
4		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2, okapová orientace	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štít je zachován, dominantní okapová strana s bránou	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
5		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	polovalbová s. je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
6		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová s. má vyhovující sklon, přístavek s pultovou s. přípustný	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
7		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	půdorysové uspořádání do písmene L s průčelím	polovalbová s. je vhodná a splňuje požadovaný sklon	stítové průčelí narušuje lodžie	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	podezdívka i fasáda je vhodná, dřevěné obložení štítu evokuje valbovou s.	/
8		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
9		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2, okapová orientace	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štít zachován, dominantní okapovou stranu narušují garážová vrata	okna splňují předepsané parametry	fasáda nespňuje hladkou strukturu, barevnost vyhovující	/
10		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna nesplňují předepsané parametry (trojdílná)	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
11		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2, okapová orientace	polovalbová s. je vhodná a splňuje požadovaný sklon	štít zachován, dominantní okapovou stranu narušují garážová vrata	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/
12		umístěno na návsi v rámci původního uspořádání	respektuje předepsaný poměr stran 1:2	sedlová střecha respekujte předepsaný sklon	štítové průčelí domu je vhodně zachováno	okna splňují předepsané parametry	podezdívka i fasádní barevnost je vhodně zvolena	/

Tabulka 32 – Hodnocení staveb v obci Sirá

Architektonické a urbanistické regulativy

Obce Sirá byla z hlediska hodnocení staveb druhou nejlepší a v rámci obcí, které se nacházejí mimo CHKO Křivoklátsko byla nejlépe hodnocena – celkový výsledek 7,1 % a 6 „trestných bodů“. Kategorie, na kterých obec ztrácí, byly stejně jako v předchozí obci okna a hmotové řešení stavby.

Úprava veřejných prostor obce

Veřejné prostory obce jsou velice reprezentativní. Celá obec je soustředěna kolem rybníka, což působí velice příjemně.

Hodnocení: *pozitivní*

Obrázek 62 – Rybník v obci Sirá

Obrázek 63 – Náves obce Sirá

Spolky, dodržování tradic a jiné aktivity v obci

V obci působí myslivecké sdružení a SDH. Právě myslivecké sdružení iniciuje řadu akcí na podporu ochrany přírody. Mimo to se v obci pořádají i jiné společenské a sportovní akce.

Hodnocení: *pozitivní*

7. Diskuse

V rámci **objektivních kritérií** byly obce uvnitř a mimo CHKO Křivoklátsko v jednotlivých mikroregionech i mikroregiony navzájem srovnávány v kategorii zastavěnosti, počtu objektů k rekreaci a občanské vybavenosti, vývoje počtu domů a obyvatel a dopravní situace. Pro zvýšení výpovědní hodnoty zjištěných dat byly vyjádřeny v procentech jako průměry pro obce uvnitř a mimo CHKO Křivoklátsko (tabulka 33) a pro vybrané mikroregiony celkem (viz tabulky v kapitole 6.1).

Obce, které se nacházely v CHKO Křivoklátsko vykazovaly vyšší procento objektů k rekreaci, v letech 1980 až 1991 a 2001 až 2011 a i v celkovém součtu se v rámci hranic CHKO dokonce více stavělo. U ostatních kritérii byly zaznamenány vyšší hodnoty u obcí, které se naopak nacházely mimo CHKO Křivoklátsko, jak ukazuje výsledná tabulka 33.

VYHODNOCENÍ OBJEKTIVNÍCH KRITÉRIÍ

kritérium objektivního hodnocení		průměr mimo CHKO	průměr uvnitř CHKO
% zastvěnosti		**1,80**	1,17
% objektů k rekreaci		10,70	**26,60**
% objektů OV		**2,30**	2,01
vývoj počtu domů	1980-1991	22,53	**24,12**
	1991-2001	**3,82**	3,46
	2001-2011	7,36	**8,82**
	celkem	36,12	**39,76**
vývoj počtu obyvatel	1980-1991	**-10,93**	-14,46
	1991-2001	**-1,01**	-1,06
	2001-2011	**16,73**	10,48
	celkem	**3,91**	-6,95
% nezměstnanosti		**11,05**	8,73
% dojiždějících za prací		**43,47**	41,03
doprava - napojení na:	silnici I. třídy	**26,67**	4,17
	silnici II. třídy	**80,00**	75,00
	dálnici	**26,67**	0
	železnici	**40,00**	20,83

Tabulka 33 – Vyhodnocení objektivních kritérií pro obce mimo CHKO a uvnitř CHKO Křivoklátsko

Procento zastavěnosti bylo vyšší u obcí, které se v CHKO Křivoklátsko nenacházely. Rozdíl byl lehce přes půl procenta, což není rozdíl markantní, nicméně svědčí o větších regulích ze strany CHKO směrem k územnímu rozvoji obcí (zastavěnosti). Z hodnocených mikroregionů byl nejvíce zastavěný mikroregion Hudlicko s celkovým průměrem 1,85 %, průměr u obcí mimo CHKO Křivoklátsko byl na Hudlicku dokonce 2,42 %.

Procento počtu objektů k rekreaci, které bylo zjištěno přepočtem z celkového počtu budov v obci bylo více než dvakrát vyšší v CHKO Křivoklátsko 26,6 %, což jen dokazuje, že lidem záleží na tom, kde se rekreují, ačkoli správa CHKO Křivoklátsko

upravuje podmínky pro objekty sloužící k rekreaci a pro realizaci novostaveb rekreačních objektů mimo zastavěná území obcí byla vyhlášena stavební uzávěra. Změny stávajících rekreačních objektů mimo zastavěná území obcí, a zvláště pak navýšení jejich ubytovací kapacity jsou podmíněny architektonickými (sjednocení hmoty apod.) a technickými podmínkami, aby se vyloučilo znečišťování životního prostředí (Správa CHKO Křivoklátsko, 2022). V rámci sledovaných mikroregionů se nejvíce objektů k rekreaci nachází na Zbirožsku – 22,59 % celkem, uvnitř CHKO 32,11 %.

Procento počtu objektů občanské vybavenosti bylo zjištěno nepatrně vyšší mimo CHKO Křivoklátsko – 2,30 %, což bylo z logiky věci předpokládáno, nicméně rozdíl v podstatě není znatelný. Ze strany Správy CHKO Křivoklátsko je u realizace nových staveb občanské vybavenosti usilováno o co nejmenší šířky štítů a maximální hmotové připodobnění objektům a souborům staveb, které ve venkovské zástavbě existují – např. hospodářské dvory, špýchary apod. – vždy s potlačením neúměrné proporce ke kontextu sídelní struktury a k měřítku krajiny (Správa CHKO Křivoklátsko, 2022).

Vývoj počtu domů byl sledován od roku 1980 do roku 2011 celkově, ale i v rámci tří dílčích období. Domy v podstatě narůstaly po celý zkoumaný časový úsek ve všech mikroregionech. Nejvíce se stavělo v období od roku 1980 do roku 1991, mimo CHKO v průměru 22,53 % a uvnitř CHKO 24,12 %. V dalších obdobích byl nárůst výrazněji nižší. V letech 1991 až 2001 se nepatrně více (o méně než 0,5 %) stavělo mimo CHKO, další období se více stavělo v CHKO. V rámci mikroregionů se v prvním sledovaném desetiletí nejvíce stavělo na Zbirožsku, dále pak na Hudlicku. Celkový nárůst počtu domů byl vyšší uvnitř CHKO Křivoklátsko – 39, 76 % v průměru, mimo CHKO Křivoklátsku se jednalo o celkový výsledek 36,12 %.

Vývoj počtu obyvatel byl sledován od roku 1980 do roku 2011 celkově, ale i v rámci tří dílčích období, stejně jako vývoj počtu domů. První období (1980 až 1991) přineslo pokles počtu obyvatel pro všechny zkoumané mikroregiony. V rámci mikroregionu Hudlicko byl vyšší pokles znatelný u obcí uvnitř CHKO Křivoklátsko, Svazek měst a obcí Rakovnicka měl ne příliš výraznější pokles, také u obcí uvnitř CHKO Křivoklátsko, ale u mikroregionu Zbirožsko byla situace opačná a opět ne příliš výrazně, ale vyšší pokles byl naopak zaznamenán u obcí mimo CHKO Křivoklátsko. V součtu první období znamenalo nižší pokles pro obce mimo CHKO, v průměru – 10, 93 %. Vývoj počtu obyvatel mezi lety 1991 až 2001 znamenal v průměru pokles obyvatel jak v obcích uvnitř CHKO (-1,06 %), tak v obcích mimo CHKO (-1,01 %), nižší pokles však zaznamenaly obce mimo CHKO Křivoklátsko. Poslední sledované

období do roku 2011 znamenalo obrat do kladných hodnot a obyvatelé narůstali ve všech mikroregionech, nejvíce na Hudlicku (28,23 % v průměru). V součtu obyvatelé přibývali lehce přes 6 % mimo hranice CHKO. Celkové vyhodnocení vývoje počtu obyvatel ukázalo, že obyvatelé přibývali mimo CHKO (3, 91 %), zatímco uvnitř CHKO ubývali (-6,95 %).

Vyšší **nezaměstnanost** o necelé 3 % byla zjištěna u obcí, které se nacházely mimo CHKO Křivoklátsko a to 11,05 %, nejvíce se „nepracovalo“ na Rakovnicku v průměru 11,89 % (data z roku 2013). Obecná míra nezaměstnanosti v České republice v roce 2013 byla 7 % (MPSV, 2014), sledovaná oblast tedy vykazovala vyšší nezaměstnanost oproti průměru z celé republiky. O necelé 2 % se do práce i více **dojíždí** z obcí mimo CHKO, v průměru za prací vyjíždí 43,47 % mimo CHKO a z CHKO dojíždí 41,03 % pracujících.

Dopravní situace, která byla posuzována jako „napojení“ k. ú. na silnice I. a II. třídy, dálnice a železnice, se ukázala být poměrně výrazněji výhodnější mimo CHKO Křivoklátsko, kde jsou pro rozvoj infrastruktury nepochybně příznivější podmínky. Dopravní sítí byl nejvíce protkán mikroregion Svazek měst a obcí Rakovnicka, jak ukazují výsledky v tabulce 17.

V části **subjektivních kritérií** byly hodnoceny tři dílčí oblasti u mikroregionu Zbirožsko (10 obcí, řešeny jako 15 k. ú.).

První se týkala hodnocení architektonických a urbanistických regulativů u vybraných staveb. V každém k. ú. byly v rámci terénního průzkumu vybrány pro dané k. ú. typické stavby z původní i nové zástavby, které byly hodnoceny, dle příručky AOPK – *Jak stavět v CHKO Křivoklátsko* (Koreček, Mutinský, 2009).

Druhá část hodnotila úpravu reprezentativních prostor obce (návsi, náměstí) a dále byly posouzeny aktivity a iniciativa obcí.

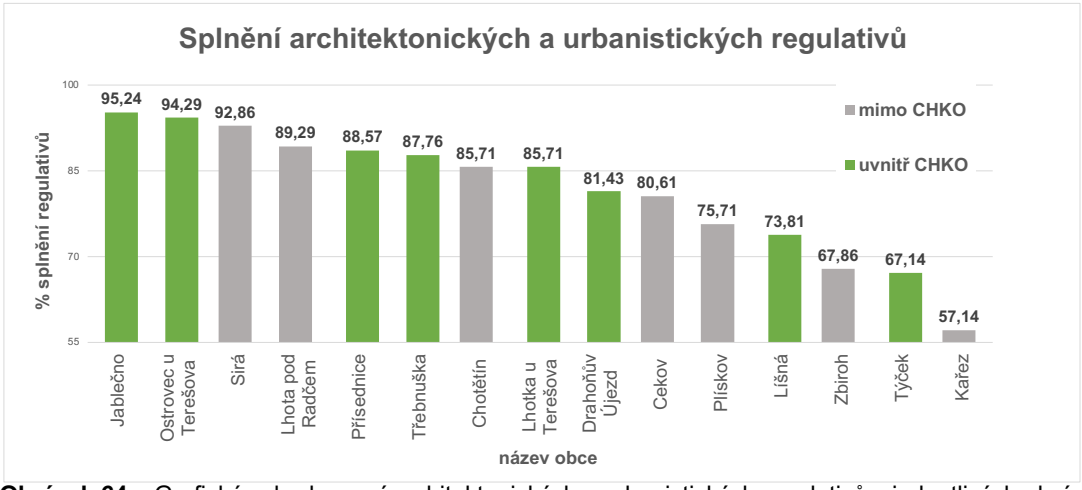

Obrázek 64 – Grafické vyhodnocení architektonických a urbanistických regulativů v jednotlivých obcích

VYHODNOCENÍ ARCHITEKTONICKÝCH A URBANISTICKÝCH REGULATIVŮ dle AOPK

	OBEC (k. ú.)	stavby celkem	Umisťování staveb		Hmotové řešení staveb: půdorysové uspořádání		tvary střech		hmota a osazení objektu		okenní a dveřní otvory		materiály a barevnost		přestavby a stavební úpravy		nespňující body celkem	% nespňujících bodů celkem
			počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%		
uvnitř CHKO	**Drahoňův Újezd**	10			2	20,0	2	20,0	3	30,0	1	10,0	4	40,0	3	30,0	**15**	***21,4***
	Líšná	12	2	16,7	2	16,7	4	33,3	4	33,3	3	25,0	2	16,7	2	16,7	**19**	***22,6***
	Týček	10	3	30,0	3	30,0	4	40,0	5	50,0	4	40,0	2	20,0	2	20,0	**23**	***32,9***
	Lhotka u Terešova	10	1	10,0	1	10,0	2	20,0	2	20,0	3	30,0			1	10,0	**10**	***14,3***
	Ostrovec u Terešova	10					1	10,0			2	20,0			1	10,0	**4**	***5,7***
	Jablečno	6					1	16,7			1	16,7					**2**	***4,8***
	Přísednice	5					1	20,0	1	20,0	1	20,0	1	20,0			**4**	***11,4***
	Třebnuška	7									2	28,6	4	57,1			**6**	***12,2***
	CHKO	**70**	**6**	***8,6***	**8**	***11,4***	**15**	***21,4***	**15**	***21,4***	**17**	***24,3***	**13**	***18,6***	**9**	***12,9***	**83**	***16,9***
mimo CHKO	**Zbiroh**	20	6	30,0	5	25,0	10	50,0	10	50,0	5	25,0	6	30,0	3	15,0	**45**	***32,1***
	Chotětín	4							1	25,0	2	50,0	2	50,0			**5**	***17,9***
	Cekov	14	2	14,3	3	21,4	3	21,4	3	21,4	4	28,6	2	14,3	3	21,4	**20**	***20,4***
	Kařez	15	11	73,3	7	46,7	10	66,7	7	46,7	6	40,0	3	20,0	2	13,3	**46**	***43,8***
	Lhota pod Radčem	12					2	16,7	2	16,7	2	16,7	1	8,3	2	16,7	**9**	***10,7***
	Plískov	10	2	20,0	1	10,0	3	30,0	4	40,0	5	50,0	1	10,0	1	10,0	**17**	***24,3***
	Sirá	12							3	25,0	3	25,0					**6**	***7,1***
	mimo CHKO	**87**	**21**	***24***	**16**	***18,4***	**28**	***32,2***	**30**	***34,5***	**27**	***31,0***	**15**	***17,2***	**11**	***12,6***	**148**	***24,3***

Tabulka 34 – Vyhodnocení architektonických a urbanistických regulativů v jednotlivých obcích

Z tabulky 34 lze konstatovat, že obce, které se nacházejí v CHKO Křivoklátsko, obecně více dbají na dodržování **architektonických a urbanistických regulativů**, které jsou stanoveny v příručce AOPK. Průměr nesplňujících bodů celkem měly obce v CHKO 16, 9 % a obce mimo CHKO 24, 3 %. Graf (obrázek 64) ukazuje, že nejhůře hodnocená byla obec Kařez a nejlépe hodnocená byla obec Jablečno, což potvrzuje celkové výsledky vzhledem k poloze CHKO Křivoklátsko.

Téměř ve všech hodnocených kategoriích se obcím, které se nacházejí v CHKO vedlo lépe. V první kategorii, které hodnotila umisťování staveb byl rozdíl mezi obcemi v CHKO a mimo nejmarkantnější, a to 15 %. Největším nešvarem této kategorie bylo umisťování novostaveb v nových pravidelných parcelách. Vzniká tak kontrast mezi zbývající vesnickou zástavbou, která vychází z původního parcelního uspořádání – tradiční okrouhlice s dostřednou plužinou, ulicovky, lánové vsi (Kučera, 2016).

Kategorie půdorysového uspořádaní ukázala pro území v CHKO lepší výsledek o téměř 7 %. I vhodnější tvary střech se nacházejí více v CHKO než mimo o více než 10 %, což nasvědčuje tomu, že regulativy, ze strany CHKO fungují, např. u novostaveb se v CHKO objevuje nevyhovující typ střechy zřídka, stejně tak i jejich půdorysové uspořádání bylo povětšinou vyhovující.

Otázka řešení hmoty a osazení objektů měla také lepší výsledky uvnitř CHKO (o 13 %), největším problémem v této oblasti se ukázalo nevhodně řešené štítové průčelí objektů a nadbytečné členění přízemní hmoty objektů, např. lodžiemi apod.

Také kategorie oken přinesla jasný výsledek o tom, kde jsou používána vhodnější, a to v CHKO s rozdílem necelých 7 %. Zde byly „trestné body“ nejčastěji udělovány za okna trojdílná, která se staly hitem v 60. letech a hromadně se jimi nahrazovala

i menší okénka ve starých chalupách, což přineslo do světnic více denního světla, ovšem za cenu znehodnocení vzhledu původních stavení, když se ve štítě chalupy místo dvou historických dvojdílných oken objevilo jedno nebo dvě třídílná okna (Bílek, 2017).

Kategorie věnující se hodnocení použitých materiálů a jejich barevnosti vycházela lépe pro stavby, které se nacházely mimo CHKO, ačkoli byl rozdíl minimální (1, 4 %). Zde se negativně nejvíce projevovaly v obou řešených oblastech hrubé fasády v typicky šedých tónech, často doplněné aplikacemi kolem oken, jako pozůstatek socialistického vlivu, který český venkov významně poznamenal. Další kategorií, která vyšla lépe mimo CHKO, s nepatrným rozdílem 0,3 %, se týkala přestaveb a stavebních úprav, které se zdají být většinou nežádoucí, ať se nacházejí kdekoli.

VYHODNOCENÍ 2. a 3. části SUBJEKTIVNÍCH KRITÉRIÍ

	OBEC (k. ú.)	hodnocení			OBEC (k. ú.)	hodnocení	
uvnitř CHKO		reprezentativních prostor obce	dodržování tradic a aktivit v obci	mimo CHKO		reprezentativních prostor obce	dodržování tradic a aktivit v obci
	Drahoňův Újezd	0	1		**Zbiroh**	1	1
	Líšná	1	1		**Chotětín**	-1	0
	Týček	0	-1		**Cekov**	1	1
	Lhotka u Terešova	0	1		**Kařez**	0	0
	Ostrovec u Terešova	1	0		**Lhota pod Radčem**	1	0
	Jablečno	0	0		**Plískov**	0	1
	Přísednice	1	1		**Sirá**	1	1
	Třebnuška	0	0				
	průměr uvnitř CHKO	***0,38***	***0,38***		*průměr mimo CHKO*	***0,43***	***0,57***

legenda:
-1 negativní
0 neutrální
1 pozitivní

Tabulka 35 – Vyhodnocení 2. a 3. části subjektivních kritérií

Hodnocení **reprezentativních prostor obce a posouzení dodržování tradic a aktivit** v obci přineslo výsledek s opačným trendem, než tomu bylo u hodnocení staveb. Mimo CHKO Křivoklátsko se nejen dodržují více tradice a pořádají akce, ale i se více dbá na úpravu veřejných prostor, jak ukazuje tabulka 35. Rozdíly mezi jednotlivými oblastmi v tomto ohledu nebyly příliš výrazné.

8. Závěr a přínos práce

Výsledná data vycházející z objektivního hodnocení v rámci mikroregionů i subjektivního hodnocení na Zbirožsku ukázala, že život v chráněné krajinné oblasti přináší rozhodně více pozitiv v podobě nejen zachované přírody, ale i urbanistických hodnot. Všechny tyto výhody pramení ze samotného účelu, který má CHKO Křivoklátsko plnit, totiž ochranu přírodních hodnot, ale i kulturní krajiny, včetně architektonického a urbanistického obrazu osídlení.

Hodnocení objektivních kritérií prokázalo, že regulativy, prostřednictvím kterých CHKO plní výše zmíněné úkoly, fungují. V CHKO se nachází více objektů k rekreaci, což svědčí o oblíbenosti této lokality. O oblíbenosti lokality vypovídá i vyšší nárůst počtu domů, což ale stejně nepřineslo pro obce v CHKO vyšší procento zastavěnosti. Objektů občanské vybavenosti se zde sice nachází v porovnání s rekreačními objekty méně, nicméně rozdíl je zcela zanedbatelný. Uvnitř CHKO byla zjištěna nižší nezaměstnanost a za prací dojíždí z pracujících méně, což vypovídá o náležitém množství pracovních příležitostí. Dopravní situace v porovnání s obcemi, které se v CHKO nenacházejí je sice horší, nicméně pro rekreanty nebo každodenní dojíždění za prací je stávající dopravní spojení zřejmě dostačující. Subjektivní kritéria dokreslují výsledky objektivního zkoumání. V CHKO jsou stavby nejenom „tabulkově“ vhodnější a více splňují požadavky AOPK, ale z čistě subjektivního hlediska jsou i pěknější. Dojem klidnějšího tempa, který vyzařuje z obcí, které se nacházejí v CHKO, má vliv zřejmě i na kulturní život v nich, ačkoli kontrast s obcemi za hranicí CHKO nebyl velký.

Dle výsledků zkoumání CHKO Křivoklátsko prostřednictvím svých nástrojů pozitivně ovlivňuje život v této lokalitě. Význam regulací je tedy zřejmý nejen pro přírodu, ale především pro nás, pro lidi. Dle tiskové zprávy MŽP, která byla vydána v únoru 2022 bude v nejbližších měsících zahájen proces vyhlašování národního parku Křivoklátsko, který by se měl rozkládat na 16 % nejcennějšího území stávající chráněné krajinné oblasti (MŽP, 2022). Otázkou tedy zůstává, jaký další vliv bude mít tato skutečnost na obce, kterých se bude tento krok dotýkat.

9. Přehled literatury a použitých zdrojů

9.1 Odborné publikace

Odborné knihy, monografie

Albrecht, J., Mackovčin, P., Sedláček, M., 2003: Chráněná území ČR, svazek VIII. Českobudějovicko. Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno.

Cílek, V., 2002: Krajiny vnitřní a vnější. Dokořán, Příbram.

Cílek, V., Ložek, V., 2011: Obraz krajiny. Pohled ze středních Čech. Dokořán, Praha.

Čihař, J., Kholová, H., Pfegler, V., Čihař, M., Skalická, A., Toman, J., Formánek, J., Hodková, Z., Moravec, Z., 2002: Příroda v České a Slovenské republice. Academia, Praha.

Kolář, F. E., 2012: Ochrana přírody z pohodle biologa: proč a jak chránit českou přírodu. Dokořán, Praha.

Ložek, V., 2011: Zrcadlo minulosti. Česká a slovenská krajina v kvartéru. Dokořán, Praha.

Machar, I., Drobilová, L., 2012: Ochrana přírody a krajiny v České republice. Univerzita Palackého v Olomouci.

Maier, K., 2012: Udržitelný rozvoj území. Grada, Praha.

Měkotová, J., 2007: Principy v obecné a aplikované krajinné ekologii. Univerzita Palackého v Olomouci.

Morkus, J., Poláková, L., 2020: Regulační plán vydávaný obcí. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, odbor územního plánování, Praha. 9 s.

Němec, J., Ložek, V., 1996: Chráněná území ČR 1 Střední Čechy: CHKO Křivoklátsko. Consult, Praha.

Stejskal, V., 2006: Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost. Linde, Praha.

Sýkora, J., 2002: Územní plánování vesnic a krajiny: urbanismus 2. České vysoké učení technické, Praha.

Vorel I., Kupka J., 2011: Krajinný ráz identifikace a hodnocení. České vysoké učení technické, Praha.

Žák, K., Majer, M., Hůla, P., Cílek, V., 2016: Křivoklátsko. Příběh královského hvozdu. Dokořán, Praha.

Články v odborných periodikách

Hůla, P., Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Ochrana přírody. AOPK ČR. 2009/1. S. 2–5.

Cheţan, M. A., Dornik, A., 2021: 20 years of landscape dynamics within the world's largest multinational network of protected areas. Journal of Environmental Management, Volume 280/2021. P. 111712.

Kučera, T., 2016: Vesnice jsou součástí kulturní krajiny. Ochrana přírody 1/2016. S. 12–15.

Říha, C., Konopásek, Z., Prach, J., Obermajer, J., 2021: „Jak stavět v CHKO:“ Od předpisu k praxi. Ochrana přírody 4/2021. S. 43-47.

Wiens J., Sutter R., Anderson M., Blanchard J., Barnett A., Aguilar-Amuchastegui N., Avery C., Laine S., 2009: Selecting and conserving lands for biodiversity: the role of remote sensing. Rem. Sens. Environ., 113/2009. P. 1370-1381.

Kapitoly v knize

Paukrnerová, K., Gibas, P, 2015: Krajina jako téma, terén i problém současné společenské vědy: antropologické čtení krajiny. In: Blažková, T., Červinková, P. (eds) Krajina jako antropologická čítanka. Togga, Praha. S. 7-19.

Pearson, S. M., 2002: Landscape Context. In: Gergel, S. E., Turner, M. G. (eds) Learning landscape ekology. Springer – Verlag, New York, P. 199–208.

Štěpánek, P., 1994: Křivoklátsko Biosphere Reserve. In: Jeník, J., Price, M.F. (eds): Biosphere Reserves on the Crossroads of Central Europe. Empora, Praha. P. 34-48.

Články ve sbornících

Cuhrová, T., 2003: Proměny venkovských usedlostí 19. a 20. století v lokalitě CHKO Křivoklátsko. In: Venkovská krajina. Sborník příspěvků z konference 16. až 18. května 2003. ZO ČSOP Veronica, Brno. S. 1-4.

Hálek, V., 2003: Dopady zemědělských aktivit ve venkovské krajině. In: Venkovská krajina. Sborník příspěvků z konference 16. až 18. května 2003. ZO ČSOP Veronica, Brno. S. 33-37.

Kallabová, E., Pokluda, F., 2003: Vybrané aspekty malých měst ve venkovské krajině. In: Venkovská krajina. Sborník příspěvků z konference 16. až 18. května 2003. ZO ČSOP Veronica, Brno. S. 57-61.

Lacina, D., 2005: Kam jsme dospěli v péči o krajinu? In: Tvář naší země – krajina domova (konference ČKA) 4, Naše krajina v přírodní krajině Evropy. Studio JB, Lomnice nad Popelkou. S. 67-69.

Schneiderová, J., 2003: Optimalizace rozvoje venkovské krajiny ve vybraném území. In: Venkovská krajina. Sborník příspěvků z konference 16. až 18. května 2003. ZO ČSOP Veronica, Brno. S. 119-122.

9.2 Legislativní zdroje

Vyhláška č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlašování, evidenci a označování chráněných území, v platném znění.

Výnos ministerstva kultury ČSR ze dne 24. listopadu 1978 čj. 21 972/78 o zřízení chráněné krajinné oblasti „Křivoklátsko“.

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní řízení), v platném znění.

Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

9.3 Internetové zdroje

Monografie, články na webových portálech

Bílek, V., 2017: Velké okno neznamená vždy nejlepší řešení. Vkus by neměl chybět. (online) [cit.2022.03.16], dostupné z <https://www.idnes.cz/bydleni/stavba/okna-historie-plastova-okna.A170916_202145_stavba_rez>.

Fialová, E., 2016: Územní plánování – od územně plánovacích podkladů po územní rozhodování (online) cit. [2022.02.12], dostupné z <https://profesis.ckait.cz/dokumenty-ckait/a-3-1/a-3-1-2/>.

Kuk, M., 2021: Co je to územní plánování? (online) cit. [2022.02.12], dostupné z <https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/nastroje-uzemniho-planovani/rada/co-je-uzemni-planovani#ft8>.

Patzelt, Z., 2009: Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Ochrana přírody a krajiny v České republice (online) [cit. 2021.04.08], dostupné z <http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?=index&site=CHKO_krivoklatsko_cz>.

Piherová, J., 2013: CHKO Křivoklátsko: Charakteristika a klima, mapa CHKO (online) [cit. 2021.04.08], dostupné z <https://adoc.pub/chko-kivoklatsko-jana-piherova-2013.html>.

Šafářová, B., Škrabal, I., 2008: Mikroregiony a místní akční skupiny (online) [cit. 2021.02.04], dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>.

Webové stránky institucí

ARCDATA PRAHA, ČSÚ, 2021: ArcČR 500 - digitální geografická databáze, verze 4.0 (online) [cit.2021.10.12], dostupné z <https://www.arcdata.cz/produkty/geograficka-data/arccr-4-0>.

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ©2022a: Ptačí oblasti (online) [cit.2022.01.14], dostupné z <https://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/natura-2000/ptaci-oblasti/>.

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ©2022b: Plány péče (online) [cit. 2022.01.29], dostupné z <https://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/planovani-pece/>.

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ©2022c: Charakteristika oblasti. Správa CHKO Křivoklátsko (online) [cit. 2021.04.04], dostupné z <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti>.

Cittadella, ©2008: Historie ochrany přírody a krajiny v České republice (online) [cit.2022.01.09], dostupné z <http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=historie_ochrany&site=zakladni_udaje_cz#>.

ČSÚ – Český statistický úřad, ©2021a: Historický lexikon obcí České republiky - 1869–2011 (online), [cit. 2021.10.3.], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015>.

ČSÚ – Český statistický úřad, ©2021b: Statistický lexikon obcí - 2013 (online) [cit. 2021.10.3.], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/4116-13-n_2013-05>.

ČÚZK – Český úřad zeměměřický a katastrální, ©2021: Nahlížení do katastru nemovitostí (online) cit. [2021.10.2.], dostupné z <https://nahlizenidokn.cuzk.cz/VyberKatastrInfo.aspx>.

LABORATOŘ GEOINFORMATIKY FŽP UJEP v Ústí nad Labem, ©2022: Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska. (online) [cit.2022.01.03], dostupné z <http://oldmaps.geolab.cz/index.pl?lang=cs>.

Mapy.cz, ©2022: Základní mapový podklad (online) cit. [2021.10.10], dostupné z <https://mapy.cz/zakladni?x=13.8331825&y=50.0105128&z=10>.

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, ©2022: Územní plánování a stavební řád. Územní plánování v České republice (online) cit. [2022.01.29], dostupné z <http://www.uur.cz/images/1-uzemni-planovani-a-stavebni-rad/letaky/MMR_letak_Uzemni-planovani_CZ-07-2016.pdf>.

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ©2014: Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2013 (online) [cit.2022.03.15], dostupné z <https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/anal2013.pdf/9c1ff4cd-b47a-3685-5472-a2091c71acfd>.

MŽP – Ministerstvo životního prostředí, ©2020a: Chráněné krajinné oblasti (online) [cit.2021.12.07], dostupné z <https://www.mzp.cz/cz/chranene_krajinne_oblasti>.

MŽP – Ministerstvo životního prostředí, ©2020b: Příroda a krajina (online) [cit.2021.12.07], dostupné z <https://www.mzp.cz/cz/priroda_krajina>.

MŽP – Ministerstvo životního prostředí, ©2020c: Národní parky (online) [cit.2021.12.09], dostupné z <https://www.mzp.cz/cz/narodni_parky>.

MŽP – Ministerstvo životního prostředí, ©2022: Tisková zpráva – Ministryně Hubáčková: „Unikátní krajina Křivoklátska a její přírodní bohatství jsou národním pokladem. Pojďme je více chránit“ (online) [cit.2022.03.18], dostupné z <https://www.mzp.cz/cz/news_20220224_Ministryne-Hubackova-zahajila-debatu-o-vyhlaseni-Narodniho-parku-Krivoklatsko>.

Správa CHKO Křivoklátsko, ©2022: Krajinný ráz a výstavba – Zásady pro úpravu starých budov a pro výstavbu nových budov v CHKO Křivoklátsko (online) [cit.2022.03.15], dostupné z <https://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/cinnost-spravy-chko/krajinny-raz-a-vystavba/>.

Středočeský kraj, ©2022: Ochrana přírody a krajiny (online) [cit.2022.01.11], dostupné z <https://www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni-prostredi/priroda>.

UPOL – Univerzita Palackého v Olomouci, katedra geografie, ©2014: Ochrana přírody a krajiny v ČR (online) [cit.2022.01.09], dostupné z <https://geography.upol.cz/soubory/lide/smolova/GCZ/GCR_2014_OP_web.pdf>.

Webové stránky obcí

Město Zbiroh, ©2022: Památky a turistické cíle (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.zbiroh.cz/turista-1/pamatky-a-turisticke-cile-1/>.

Obec Cekov, ©2022: Aktuality (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.obeccekov.cz/aktuality>.

Obec Drahoňův Újezd, ©2022: Informace o obci (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.drahonuv-ujezd.cz/informace-o-obci/>.

Obec Kařez, ©2022: Historie obce (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.obeckarez.cz/obec-1/historie/>.

Obec Lhota pod Radčem, ©2022: Současnost (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.lhotapodradcem.cz/obec/soucasnost/>.

Obec Líšná, ©2022: Spolky (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.lisna.cz/inpage/spolky/>.

Obec Ostrovec-Lhotka, ©2022: Informace o obci (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://ostrovec-lhotka.cz>.

Obec Plískov, ©2022: Základní údaje (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.pliskov.cz/obec/zakladni-udaje/>.

Obec Sirá, ©2022: O obci (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <https://www.obec-sira.cz/clanek/o-obci>.

Obec Týček, ©2022: Základní údaje (online) cit. [2022.02.25], dostupné z <http://www.tycek.cz/zakladni_udaje>.

Oficiální stránky Mikroregionu Hudlicko, ©2022: O nás – Mikroregion Hudlicko (online) [cit. 2022.01.22], dostupné z <https://www.hudlicko.cz/mikroregion/obce-mikroregionu/>.

Svazek měst a obcí Rakovnicka, ©2022: Historie svazku. Členská základna svazku měst a obcí Rakovnicka (online) cit. [2022.01.22], dostupné z <https://www.rakovnicko.info/svazek-mest-a-obci-rakovnicka/historie-svazku/>.

9.4 Ostatní zdroje

Metodické návody, příručky, informační brožury, manuály

Koreček, T., Mutinský, J., 2009: Jak stavět v CHKO Křivoklátsko aneb Jak žít a nechat žít krajinu. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR – Správa CHKO Křivoklátsko, Zbečno. 10 s.

MŽP – Ministerstvo životního prostředí, 2009: Křivoklátsko si národní park zaslouží. Ministerstvo životního prostředí, Praha. 6 s.

MŽP – Ministerstvo životního prostředí, 2010: Národní parky a chráněně krajinné oblasti v České republice, Praha. 74 s.

Bakalářské či diplomové práce

Fialová, K., 2015: Chráněná území a ochranná pásma přírody a krajiny. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Praha. 102 s. (diplomová práce). „nepublikováno“. Dep. Digitální depozitář UK.